

EVANGÉLIKUS Élet

Múzeumi éjszaka
a Deák téren

Keresztény pszichiáter
a „maguk módján”
hívókról

Örökbefogadás:
kockázatok és örömök

Micsoda Kirchentag!

Istenbe vetett bizalom és reménység a középpontban • 29. oldal

Isten palota

HITTANOS
GYEREKSZÁJTÖRTÉNETEK

Szerkesztette
Kertész Eszter

Isten palota

HITTANOS GYEREKSZÁJTÖRTÉNETEK

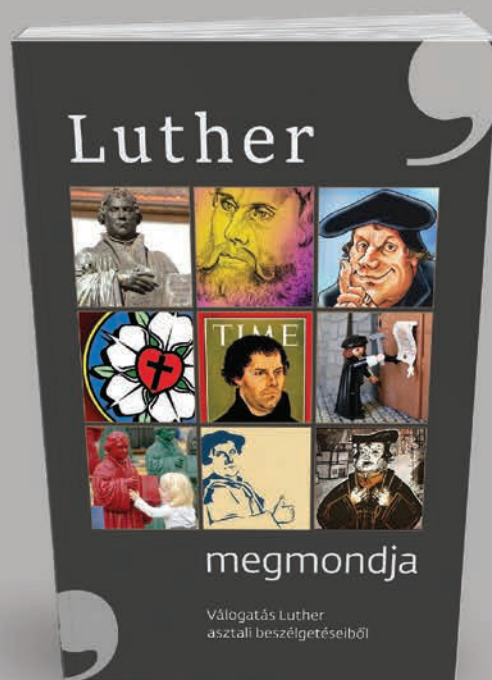
Szavak és rajzok követik egymást ebben a kötetben. Mind a gondolkodáshoz kapcsolódó szavak, mind a papíron megjelenő rajzok egyenesen **a gyermekek lelkéből fakadnak, tükrözve addig begyűjtött élet-tapasztalataikat.**

„Mennybemenetel vagy halál...?! Hát, azt a verziót fogom választani, amelyik megadatik!”
(Benedek, 11 éves)

Luther megmondja

Válogatás Luther
asztali beszélgetéseiből

Egy zsebkönyvnyi gondolat.
Magunkhoz vehetjük
az evangélium örömhírét –
lutheri humorral fűszerezve.

„Ádám és Éva bizonyára kiadósan végigveszekedtek a kilencszáz évüket.
Éva alighanem ezt vágta Ádám fejébe: »Miért zabáltad meg azt az almát?«
Mire Ádám így vághatott vissza: »Te miért nyomtad a kezembe?«” (Luther Márton)

Könyveink megrendelhetők
a bolt.lutherkiado.hu oldalon.

Bizalmi kérdések

Lapszámunk kiemelt témája a harminchetedik németországi protestáns egyházi napok, azaz a Kirchentag. A találkozó idei mottója a „Micsoda bizalom” volt, amelyre a helyszínen rendkívül sok gondolatot, témát fűztek fel. Ugyanakkor ez a mondat bennünk, hívekben is sok kérdést vethet fel. Kiben bízunk? Egy-egy döntésünk alkalmával kihez fordulunk bizalommal? Összefoglaló írásainkban áttekintést adunk a Kirchentag főbb eseményeiről és magyar vonatkozásairól is.

Megkerülhetetlen a bizalom kérdése, amikor egy házaspár az örökbefogadás mellett dönt. Bízni a döntésben, aztán bizalommal nevelni azt, aki nem a vérünkből való – erről is szól az örökbefogadást körüljáró interjúnk, nem elhallgatva a kockázatokat, kétségeket sem.

Ma Magyarországon lelki problémákkal segítséget kérni, pszichiáterhez fordulni még mindig kevésbé elfogadott – állítja interjúnkban dr. Matus István pszichiáter. Bizalom kell ahhoz is, hogy szakember segítségét kérjük, ha elakadunk, ha nehézségeket tapasztalunk az életünkben. És fontos azt is tisztázni, hogy ez nem zárja ki az Istentől való segítségkérést, sőt megerősítheti istenkapcsolatunkat.

Bízunk kell akkor is egymás döntéseiben, ha egy szabadulósobába vagyunk bezárva, és együttes tudással, segítséggel juthatunk csak ki. *Égtájéoló* rova-

tunkban Lázár Zsolt szarvasi esperes a függőségektől való szabadulás lehetőségéről és arról is ír, hogy valójában minden templomunk szabadulósoba.

„Bizalmi állásként” is felfogható akár, ha egy ruhaüzlet tulajdonosa személyre szabott tanácsokkal segít ruhát választani a betérő vásárlónak, figyelve a testi-lelki adottságaira. Riportalanyunk, Farkas Judit éppen ezt teszi, mégpedig keresztény meggyőződéssel.

Lapszámunkból ezúttal sem maradtak ki a lelki épülést szolgáló írások, miként a kulturális ajánlatok sem. Balaton környéki evangélikus templomok komolyzenei koncertjeire is felhívjuk a figyelmet, Gáncs Péter nyugalmazott püspök jóvoltából pedig ismét egy fontos, a munkatárs- és presbiterképzésben használható könyvvel ismerkedhetnek meg olvasóink. Stefan Paas holland református missziológus arról is ír a kötetben, miként tudnák gyülekezeteink integrálni a frissen hitre jutott embereket.

Több olvasónk is jelezte, hogy előző lapszámunkból sajnálatos módon nyomdahibás példányt kapott. Szerkesztőségünk ebben vétlen, a nyomdatechnológiára nincs befolyásunk, de természetesen mindazokhoz eljuttatjuk a hibátlan lappéldányt, akik jelzik számunkra ezt az igényüket, sőt erre biztatom is tisztelt olvasóinkat.

■ KÉZDI BEÁTA

Lélekdoktor az orgonánál

Keresztény pszichiáter, aki kántorként szolgál a soltvadkert-i baptista imaházban. Dr. Matus István, a Kiskőrösi Pszichiátriai Gondozó vezetője a teológiai végzettségét is kamatoztatni tudja gyógyító munkájában. A főor-

vost a „maguk módján” hívőkről, a pótcelekvésekről, a lélekgyógyászat megítéléséről és a munkaalkoholistákról is kérdeztük.

24. oldal

Nyíltan az örökbefogadásról

Egyre többen élnek Magyarországon az örökbefogadás lehetőségével, és vállalják az esetleges kockázatokat, mint akár a hosszú várakozási időt is. A folyamatról, a rizikókról, félelmekről

és a mindezt fölülíró örömről beszélgettünk őszintén Petrával és Csabával. A teljes nevű elhallgatását kérő házaspár mindkét gyermekét örökbe fogadta.

38. oldal

Micsoda Kirchentag!

Az Istenbe vetett bizalom és a reménység állt a harminchetedik németországi protestáns egyházi napok, azaz a Kirchentag programjának a középpontjában. A 2Kir 18,19 alapján „Micsoda bizalom” mottóval megtartott keresztény rendezvénysorozatnak június 19–23. között Dortmund volt a helyszíne. A több mint százezer látogató a hagyományokhoz híven igen gazdag kínálatból válogathatott. Például a Lehetőségek Piacán négy óriási csarnokban több mint hétszáz egyház és szervezet mutatkozott be. Egyházunk standja a Kirchentag mottójára építve a „bizalom-fenntarthatóság-jövőkép” fogalmakat járta körül.

29. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Mikolai Dániel nyugalmazott vegyipari gépészmérnök, gyülekezeti felügyelő – Vác.

Az acsai gyülekezetben nevelkedtem. Negyven éve Vácott élek, az itteni közösség aktív tagja vagyok. Az egész életemet meghatározza, hogy evangélikus vagyok. Az elmúlt rendszerben vezető beosztású emberek nem nagyon járhattak a templomba. Volt olyan szomszédom, aki jelentette, hogy én vasárnapként mégis templomba járok. Isten kegyelmének tartom, hogy ezért nem hurcoltak meg. Engem is próbáltak beszervezni, de ellentmondtam a „felkérésnek”.

Meggyőződésem, hogy minden embernek szüksége van arra, hogy tartozzon egy közösséghez. Én az evangélikus gyülekezetben találtam meg ezt, örülök, hogy ebben a közösségben tudom az életemet élni. Amiben tudjuk, segítjük egymást és a gyülekezet előmenetelét. Az istentiszteleten a prédikáció számomra igazán meghatározó, abból mindig tanulok és építkezek.

Családomban én vagyok egyedül evangélikus, feleségem, gyermekeim és unokáim is római katolikusok. Nálunk a felekezeti különbség inkább többletet, mintsem ellentétet szült. Mindannyian eljárunk egymás alkalmaira, megéljük az ökumenét.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Rockopera az esztergomi bazilika előtt

Zenta 1697 címmel mutatnak be rockoperát augusztus 14-én az esztergomi bazilika előtti téren. Szarka Gyula zeneszerző, előadóművész és Szálinger Balázs költő darabját Pataki András rendezésében láthatja a közönség. (Az Esztergomi Várszínház két nagyszabású előadást tűz műsorra az idén; a Nemzeti Színház *Csíkomszlyói passió* című produkciója augusztus 19-én lesz látható.)

Horányi László igazgató elmondta, hogy a *Zenta 1697* olyan értékeket köz-

vetít, és olyan értékek megtartására hívja fel a figyelmet, mint a hűség, a hazaszeretet és az adott szó igazsága. A Zentai Magyar Kamaraszínház és a Soproni Petőfi Színház koprodukciójában készült előadás tiszteleg az 1697. szeptember 11-én lezajlott esemény előtt, amikor is a Savoyai Jenő által vezetett egyesült keresztény seregek Zenta mellett meghatározó csatát nyertek a török haderővel szemben.

■ MTI

ORATIO OECUMENICA

Mindenható Istenünk! Áldunk és magasztalunk, amiért gyermeki bizalommal mondhatjuk el imádságunkat. Kérünk, atyai szívvel hallgasd hálaadásunkat és könyörgésünket!

Köszönjük, Urunk, hozzáánk való igédet, mely ma is felhangzott közöttünk, hogy az örök értékekre hangolja esendő emberi szívünket: formálj minket tetszésed szerint! Szabadíts meg a hiábavaló dolgoktól, szentelj meg, és tedd termővé életünket!

Megköszönjük, Urunk, ajándékaidat: mindazt a törődést, amelyet szeretteinken és embertársainkon keresztül árasztottál ránk. Hálásak vagyunk, hogy amikor gyengének éreztük magunkat, te erőt adtál, küzdelmeinkben segítettél, kétségek között bizonyosságot nyújtottál. Hálát adunk, Urunk, mindazok nevében, akiket házasságukban és házastársukban megáldottál és megszenteltél. Add, hogy kusza és értékválságban vergődő világunkban jó példaként tudják megélni a családi élet tőled kapott szépségét és erejét.

Köszönjük, Urunk, mindazokat, akikhez az elmúlt hét napjain odafordulhattunk, hogy szereteted közel vigyük. Megvalljuk, hogy nem vagyunk méltók szolgálatra, ezért hálaadással tartozunk, amiért részesévé tettél áldott munkálkodásodnak. Színed elé hozzuk azokat a testvéreinket – közeliakat és távoliakat –, akik veszteséget éltek át. Imádkozunk az erőszak áldozataiért és szeretteikért, a kilátástalan helyzetben élőkért környezetünkben és a nagyvilágban. Kérünk, munkáld a békességet és gyógyítsd a sebeket nemcsak az emberek között, hanem az oktanul, gondatlanul és gonoszul megrongált teremtett világban is.

Köszönjük, Urunk, a nyár előttünk álló heteit. Add, hogy megbecsüljük és bölcsen osszuk be a napokat, és hogy találjunk lehetőséget a pihenésre, feltöltődésre. Jézus Krisztusért kérünk! Ámen.

Szentháromság ünnepe után 4. vasárnap

Mk 10,1-12

Vezess, Jézusunk!

Szentháromság ünnepétől Isten hívása áll istentiszteletünk középpontjában. Elhívott bennünket az Úr úgy, amint vagyunk. Igénkben Jézus úton van. Másodszor is kijelentette a rá váró szenvedéseket, és továbbindult Jeruzsálem felé. Tanítványait pedig követésére hívta. Ne feledjük, az istentisztelet éppen ezt a drámát – Jézus útját – rajzolja elénk, és az istentiszteletben éppen így követi Jézust a mai tanítvány is. Az ígéhirdetés után érkezik a gyülekezet a passióhoz, Jézus önfeláldozásához és a megdicsőüléséhez – az úrvacsorához, hogy azután az élet istentiszteletében ugyanúgy kövesse Mesterét.

Véled indulunk. Ahogy Jézus Jeruzsálem felé halad, tanítja gyülekezetét. Beszél a hatalomról, a házasságról, a gyermekekről és az anyagi javakról.

A Diognétoszhoz írt levél, ez a 2–3. század körül keletkezett irat így mutatja be a keresztyéneket: „Görög és barbár városokban egyformán laknak, kinek mi jutott osztályrészül, étkezés és öltözködés tekintetében alkalmazkodnak azon vidék szokásaihoz, s az élet egyéb területén mutatkozik a közösségi életük alkotmánya különösnek és elismerten meglepőnek. Saját hazájukban laknak, de mégis jövevényekként; mindenben részt vesznek polgároként, de mindent elviselnek, mint idegenek; bárhol, idegenben is otthon vannak, de minden haza idegen számukra. Mint mindenki más, házasodnak, gyermeket nemzenek, de a magzatot nem hajtják el. Közös az asztal, melyhez letelepednek, de nem közös az ág. Testben vannak ugyan, de nem a test szerint élnek. A földön időznek, de a mennyben van polgárságuk. Engedelmeskednek a meghatározott törvényeknek, de életükkel felülmúlják a törvényeket. Mindenkit szeretnek, mindenki üldözi őket.”

Ez a levélrészlet jól mutatja, hogy akik Jézust követik, azok Isten tisztaságát keresik. Az evangéliumban Jézus is így felel meg az őt kísértésbe vivő farizeusoknak.

Sebzett szívünk. Mindenki üldözi őket – mondja a Diognétoszhoz írt levél a keresztyénekről. Pál apostol nemcsak külső üldözésről tud, hanem arról is, hogy „nemcsak ez a világ, hanem még azok is, akik a Lélek zsenegéjét kapták: mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására” (a vasárnap olvasmánya Róm 8,18–23).

Jézus szava – „szívetek keménysége” – az ember valóságos állapotát tükrözi. Nemcsak a farizeusok szíve, hanem az ember szíve kemény. A házassági válságok nemcsak a „pogányokat”, hanem a keresztyéneket is eléri. Jézus nem mondja azt, hogy nem szabad válólevelet írni. De azt mondja: nem ez Isten rendje.

A keresztyén ember, aki ebben a világban él, ezzel a belső válsággal küzd: ismeri Isten rendjét, és tudja is, hogy az jó, de képtelen azt cselekedni. Újra és újra beleütközik ebbe. Megtért szívvel is, hitre jutva is, Jézus követésére elhívva is viaskodik kemény szívvel. Még meglévő házasságában is, megőrzött hűségében is küzd azzal, hogy egy testté lett ugyan, de egy létté nem forrott még össze. Saját érdeke, saját elképzelése, saját vágyai szerint alakítja házasságát, éli meg szerelmét.

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

Benned támaszt hadd találunk. Jézus nem ígér feloldást ebben a belső tusakodásban. A fejezet végén mondja ki a végső következtetést: az embereknek ez lehetetlen. Ebbe a lehetetlenségbe számtalanszor beleütközünk. S ha elbukunk, vagy elbukik valaki mellettünk, bizony megszakad a szívünk. Mennyien kerülnek ki a gyülekezetből, mert amikor elbuknak, nem azt érzik, hogy velük együtt sóhajtozik az egész gyülekezet! Mennyien kerülnek ki a gyülekezetből, mert megbélyegezve érzik magukat! Pedig: *embereknek ez lehetetlen!*

Az a reménységünk, hogy Istennek van hatalma megőrizni a bűn rontásával, a félelemmel és a halállal szemben. Megőrizni annak ellenére, hogy elbukunk, annak ellenére, hogy szívünk kemény marad. Az a reménységünk, hogy Isten meg fog szabadítani minket – az egész teremtettséggel együtt – Isten gyermekeinek szabadságára. Várjuk – állhatatosan várjuk.

■ BENCZE ANDRÁS

Imádkozzunk! *Urunk! „Küzdelemre hív az élet, / Hadd kövessünk benne téged! / Fogjad hát kezünk, / Míg megérkezünk!” (EÉ 443,1) Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (július 14.) *Tarts életben bennünket, és mi segítségül hívjuk nevedet.* Zsolt 80,19b (Lk 18,42–43a; Lk 6,36–42; Róm 12,17–21; Zsolt 100) Fordítva „logikusabb” lenne, itt mégsem az áll, hogy azért tart meg Isten, mert segítséget kérek, hanem: amíg élek, addig tudatában vagyok annak, hogy szükségem van rá. Nélküle elveszek, vele élek. Bár azt veszem természetesnek, hogy minden rendben van velem, bennem és körülöttem a magam erejének, ügyességének és rátermettségének köszönhetően, a valóság az, hogy még mindig az egyedüli Úr tartja egyben a világot és benne emberi társadalmunkat, családomat, házasságomat. Olykor megpillantom a csodát, és megérzem, hogy nem vagyunk egyedül ebben a világban. Ennek következménye, hogy átadom neki életem.

Hétfő (július 15.) *Tudjuk, hogy a megpróbáltatás munkálja ki az állhatatosságot, az állhatatosság a kipróbáltságot, a kipróbáltság a reménységet.* Róm 5,3–4 (5Móz 13,4; Gal 6,1–5; Mt 4,18–25) Vannak lépcsőfokok, amelyeket szívesen kihagynék az életemből. Szeretnék nagyobbat ugrani és rögtön az élet kellemesebb részéhez jutni, a sikerhez. Azonban a siker nem lenne siker, ha minden felett átsuhannék, minden köztes állomást kihagynék. Úgy válhatok azzá, aki lenni szeretnék, úgy juthatok oda, ahol lenni szeretnék, ha végigjárom az utam. S közben, mivel a földön járok, s nem repülök, „csak” a reményig látok előre. Ennek következménye, hogy életem minden pillanatában az üdvösséghez jutok közelebb!

Kedd (július 16.) *Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinek.* Jak 1,5 (Préd 5,6; 2Kor 2,5–11; Mt 5,1–12) Oly sokszor megterhel a kényszer, hogy produkálnom kell. Adni, bizonyítani, értéket termelni. S egyszer csak lerogyok, arcom a kezembe temetem, és sírok. Elveszettnek érzem magam, gyengének, aki egy erős karra vágyik, amely átölel. Hadd lássam az igazságot! Láthassam, hogy miért élek! Megérthessem, hogy miért küzdök! Vagy... az egész élet csak a véletlenek kaotikus ösztánca? Keresem a rendet, a célt. Valaki mutassa meg, hol keressem! Ennek következménye, hogy nyitott szemmel járok a világban, hátha megpillantom a Fenséges keze nyomát.

Szerda (július 17.) *Bizony igazságos volt az Úr, a mi Istenünk, bármit is cselekedett, hiszen nem hallgattunk az ő szavára.* Dán 9,14b (Jak 1,17; Mk 11,[20–21]22–26; Mt 5,13–16) Oly sokat hallottam már az igazságról! Próbálkoztam is egyé válni vele, képviselni, de csak ideig-óráig bírtam. A becsület, tisztesség és a sok

szép erény ugyanígy járt velem. Tudom a lelkem mélyén, hogy a világnak szuperhősökre van szüksége – de ők mind csak mesefigurák. Valami többre van szükségem, ami tisztább, mint az emberi szív. Ennek következménye, hogy belátom, nem nekem kell szuperigazzá lennem, csak el kell fogadnom Isten igazságát.

Csütörtök (július 18.) *Türelmes az Úr, de nagy a hatalma; senki sem hagy az Úr büntetés nélkül.* Náh 1,3a (2Pt 3,15; 1Kor 12,19–26; Mt 5,17–20) Következmények. Nélkülük lehet-e élni, világot fenntartani, társadalomban rendet tartani? Egyik nap örülök, hogy sikerült megúsznom egy botlást, máskor szükségem van a biztonság és a keretek ölelésére. Ha rólam van szó, ijesztő; ha másról, reménykeltő. Ha emberek ítéletéről van szó, segít az idő, az együttérzés... de ha Isten néz végig rajtam, szemet huny-e? Ennek következménye, hogy ráébredek: minden tettemnek, szavamnak és gondolatomnak meg kell fizetni az árát!

Péntek (július 19.) *Pál írja: Ti pedig a mi követőinkké lettetek, és az Úréi, amikor sok zaklatás ellenére a Szentlélek örömevel fogadtátok be az ígét.* 1Thessz 1,6 (Zsolt 119,109; Fil 2,1–5; Mt 5,21–26) Az emberi igazságot könnyű elfogadni, mert logikus. Elfér az emberi korlátok között. De Isten igazsága túlmegy az emberin; azt elfogadni természetszerűen lehetetlen. El kell engedni a biztosat, és ehhez az erőt csak Isten ajándéka adhatja meg, aki a Szentlélek. Rajta keresztül ismerhetem meg a Fiúban a Megváltót és az Atyában a Teremtőt. Ennek következménye, hogy követem Uramat, Jézust a mennybe.

Szombat (július 20.) *Mert tetszett az egész Teljességnek, hogy [Krisztusban] lakjék, és hogy általa békéltessen meg önmagával mindent a földön és a mennyben úgy, hogy békességet szerzett a keresztfán kiontott vére által.* Kol 1,19–20 (Ézs 11,9; Jón 4,1–11; Mt 5,27–32) Behunyom a szemem... várom a békességet, a rendet. Már tudom, hogy kire van szükségem. Tudom, hogy milyen úton jutok el a célomhoz. Láttam már keze nyomát. Megértettem, hogy miképp került el a vég. S amikor kinyitom a szemem, ott áll előttem. Látom kezén, lábán és oldalán a sebeket. Látom tekintetét, és egyszer csak előnt egy különös érzés: most nem számít, hogy mi volt tegnap, vagy mi lesz holnap. Szétárad bennem a nyugalom. Békességem van – Istennel. Rendben vagyok, a helyemen vagyok, amikor Jézus Krisztussal vagyok. S ennek következménye, hogy ezért békességem van önmagammal is. De továbblépek, és megtalálom a békességet a körülöttem élőkkel is. Igen, ezért élek.

■ SELMECZI GÉZA

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Egy kis gyülekezet nagy álma

Ötszörös hálaadás Meszlenben

Templomának, oltárának, orgonájának és gyülekezeti házának felújításáért, illetve ifjúsági táborának huszonöt évéért adott hálat június 30-án, vasárnap a Nemescső–Meszlen–Acsád–Kőszegdoroszlói Társult Evangélikus Egyházköztséghez tartozó meszlени gyülekezet. Az ünnepi istentiszteleten Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke hirdette Isten ígét.

A liturgiában Rostáné Piri Magda, a Vasi Egyházmegye esperese mellett Kalincsák Balázs és Kalincsák Balázné Varga Katalin helyi lelkészek vettek részt, az úrvacsoraosztásban pedig Szarka István fejrkomáromi esperes, valamint a Meszlenből származó Németh Katalin és Györgyi Zsolt lelkészek is segítettek. Az alkalmon elhangzott ifjúsági énekek hangszeres kíséretét a gyülekezet fiataljai adták Kalincsák Balázs vezetésével.

Egy kis gyülekezet nagy álma valósult meg – kezdte prédikációját Szemerei János. Ezután a meghívón is szereplő Zsolt 127,1–2 alapján kifejtette: Istennek kiemelt figyelme van a kicsik, a rászorulóknak. „Kis közösségekben minden apró áldozatra, minden ötletre, minden támogatásra szükség van. De fontos meglátnunk, hogy emögött Isten munkája és erőfeszítése rajzolódik ki. Ami itt az elvárásokon felül megvalósult, azt Isten kezéből kapott ajándékként vegyük, és úgy adjunk érte hálat” – fogalmazott a püspök. Az indulásának huszonötödik évfordulóját ünneplő táborra utalva hozzátette: hálásak lehetünk azért is, hogy a

megújult épületeket olyasmire használják, ami Isten országát építi.

Az egyházkerület lelkészi vezetője ezután felszentelte a felújított templomépületet, a finn testvérgyülekezetektől ajándékba kapott orgonát és a rendbe hozott gyülekezeti házat. Rostáné Piri Magda esperes pedig a restaurált oltárra kérte Isten áldását.

Az istentisztelethez kapcsolódó közgyűlésen Takács Csaba meszlени felügyelő beszámolt az elvégzett munkákról. Elmondta, hogy részben európai uniós forrásból, részben a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Vasi Egyházmegye támogatásával, részben pedig önerőből sikerült finanszírozni a szükséges renoválásokat, amelyeknek az összköltsége több mint ötvennyolcmillió forint volt. Ebből a gyülekezeti önrész mintegy tizenegymillió forintot tett ki, de a hívek társadalmi munkával is hozzájárultak a felújításhoz.

Sor került többek között a templom tetőszerkezetének és tornyának javítására, illetve a külső-belső festésre; a gyülekezeti ház tetőcseréjére, szigetelésére

és energetikai korszerűsítésére, a melléképület helyreállítására. Az oltár restaurálásához egyházunk gyűjteményi tanácsa is hozzájárult kétfélmillió forinttal. Az orgona a finnországi hrvensalmi gyülekezet adományaként került a meszlени templomba.

A köszöntők sorában jókívánságokat fejezték ki – többek között – Jukka-Pekka Seperi, a finn testvérgyülekezet lelkésze, Sztrókay Attila, a társult egyházköztség felügyelője, valamint Joób Olivér és D. Keveházi László nyugalmazott lelkészek, Rostáné Piri Magda és Szarka István esperesek. A hálaadó ünnepség az udvaron felállított sátor alatt tartott szeretetvendégséggel ért véget.

■ – AM –

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

Ökumenikus ifjúsági tábor

Huszonötödik alkalommal tartotta ökumenikus ifjúsági táborát június utolsó hetében a Nemescső–Meszlen–Acsád–Kőszegdoroszlói Társult Evangélikus Egyházköztség. Csaknem hetvenen népesítették be a parókiaépület környékét.

Negyedszázada az egyházköztség akkori lelkésze, Verasztó János indította útjára a kezdeményezést, hogy minden gyermeknek kedvező anyagi feltételek mellett lehetőséget adjon az egyhetes táborozásra. A tábor tizenhetedik éve Kalincsák Balázs és Kalincsák Balázné Varga Katalin lelkészek vezetik.

A lehetőség felekezettől függetlenül mindenki előtt nyitott, a környező falvakon kívül érkeznek táborozók Kőszegről, Szombathelyről, sőt Csurgóról és Albertirsáról is. Sok a visszatérő fiatal. Kendik-Kovács Ildikó a rekorder: ő eddig mind a huszonöt évben Meszlenben táborozott, a gyerekek közül pedig jó néhány a szü-

leitől „örökölte” az érdeklődést. A tábori életet áthatja a keresztény szellemiség, de ez nem jelenti azt, hogy egész nap imádkoznak. Bulihangulatú éneklések, meseírás, makettépítés, kézműveskedés közepette telnek a napok.

A jubileumi évben balatoni kirándulás és Pintér Béla-koncert tette különösen izgalmassá az idei tábor. Szombaton táboralálkozót szerveztek, ez alkalommal mondta ki a boldogító ígent egy olyan pár, amelynek tagjai a táborban ismerkedtek meg.

■ TERSZTYÁNSZKY KRISZTINA / Vaol.hu

Elköteleződés és kiállás

Tanévzáró az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

FOTÓ: LABOSSA PÉTER

Százötvenegy hallgatóval zárta a százhuszonnyolcadik, 2018–2019-es tanévét az Evangélikus Hittudományi Egyetem. A június 28-i záró istentiszteletnek és ünnepi ülésnek a budapest-zuglói evangélikus gyülekezet tempoma adott otthont. Az igehirdető Réz-Nagy Zoltán egyetemi lelkész volt; az ülésen elhangzott Csepregi Zoltán rektor beszéde, a végzett hallgatók átvehették diplomájukat, és nem maradt el a jubiléumok köszöntése sem.

Az egyetem lelkésze Jézus vigyázásra intő példázatának részlete (Lk 12,35–37) alapján prédikált, a sáfárság és a megfelelő pillanattal élés lehetőségeit emelte ki beszédében. Réz-Nagy Zoltán emlékeztetett: Luther Márton a wormszi birodalmi gyűlésen kiállásával „zavarba hozta ellenfeleit, bizakodóvá tette híveit”. További példaként Bölcs Frigyesnek a Luther melletti elköteleződését és Erasmusnak a reformátorunk melletti kiállását említette. „Mi ezeknek a döntéseknek is köszönhetjük létezésünket. Ehhez pedig az kell, hogy legyenek olyan emberek, akik felismerik, hogy eljött a pillanat, amikor nem lehet hallgatni, amikor éberségben és figyelemben kell amellet állni, amit jónak és igaznak gondolunk” – hangsúlyozta Réz-Nagy Zoltán.

Az istentisztelet liturgiájában az általános könyörgő imádságot (*oratio oecume-*

nicát) a hagyományoknak megfelelően az egyetem oktatóinak, Korányi András és Pángyánszky Ágnes lelkészeknek a közreműködésével a lelkészi szolgálatra induló hatodéves hallgatók mondták.

A rektori beszéd az egyetem pecsétjének szimbólumaira – napkorong, hajó és szőlőtő – épült. „A Szentháromság

szereposztásában a Megváltó az, aki változást hoz, akinek személyében az élet áttör a halál kerítésén. A szőlőtő álljon itt mindazért a növekedésért és kiteljesedésért, amit az elmúlt tanév hozott az egyetem számára” – fogalmazott Csepregi Zoltán.

A rektor beszámolt az intézménynek a nemzetközi és hazai egyetemekkel folytatott együttműködéséről. Az oktatói kar munkájával kapcsolatban elhangzott: „Részben a zsinat által szorgalmazott személyi fejlesztéseknek, részben a lelkészi életpályamodell elindulásának, részben pedig a képzési profil kitágulásának kö-

„Kibúcsúztak” a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetből. Az Erdélyi Református Egyházkerülethez tartozó tíz diák, a Királyhágómelléki Református Egyházkerülethez tartozó három diák és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyházhoz tartozó három diák ballagott el a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetből. A június 30-án ünnepi istentisztelet keretében „kibúcsúzott” tizenhat teológiai hallgató hat év után hagyta el a kolozsvári alma matert. A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház részéről Kajcsa László lelképásztor köszöntötte a ballagókat, hangsúlyozva az Isten szolgáira vonatkozó feladatokat és kötelességeket.

Forrás: *Evangelikus.net*

szönhetően oktatói karunk jelentősen kibővült, megfiatalodott és megerősödött mind teológiai, mind társtudományi területeken." Az oktatói munkával kapcsolatban a rektor a Luther Kiadónál 2019-ben megjelent, *Teológia és nyilvánosság* című tanulmánykötetet is kiemelte, valamint jó eredményekről számolt be a doktori iskola működését illetően is.

Az egyház 21. századi kihívásaira való reflektálás jegyében a képzés oldaláról Csepregi Zoltán elmondta, hogy a 2018–2019-es tanév legnagyobb figyelmet kapott újdonsága a másoddiplomás lelkészképzés, amely a kezdeti kihívásokat leküzdve nagyon sikeresnek tekinthető. A tanév legnagyobb újdonsága azonban – fejtette ki a rektor – kétségkívül a diakóniai képzések kidolgozása és elindulása volt. A további fejlesztéssel kapcsolatban a rektor elmondta: „Ősztől a missziológiai képzés területén próbálunk ehhez hasonlóan szintet lépni, egy régi adósságot ki egyenlítőve.”

Kitért Csepregi professzor a Melancthon Evangélikus Szakkollégium fiatal keresztény értelmiséget nevelő küldetésére is: „A szakkollégium jó eséllyel válik fontos műhelyévé az evangélikus értelmiségképzésnek és identitásformálásnak.”

Az ünnepi ülésen Csepregi Zoltán több bejelentést is tett. Az egyetem szenátusa augusztus 1-jétől további négy évre rektorhelyettesnek választotta Béres Tamás egyetemi tanárt, a rendszeres teológiai tanszék vezetőjét. Az egyetem legfőbb döntéshozó szerve a gyakorlati teológiai tanszék egyetemi tanári munkakörébe meghívta Hafenschér Károly egyetemi docenst, és felterjeszti egyetemi tanári kinevezésre. Az intézmény szenátusa augusztus 1-jétől további négy évre a Melancthon Evangélikus Szakkollégium igazgatójává választotta Szabó B. András adjunktust, illetve Diakóniai Képzési Központ létrehozásáról döntött a testület. Csepregi Zoltán az ünnepi ülésen adjunktusi kinevezést adott át Pángyánszky Ágnesnek, a gyakorlati intézet vezetőjének.

A rektor a jubileumi oklevelek átadása kapcsán megemlékezett arról, hogy mintegy hatvan évvel ezelőtt az akkori államhatalom politikai okokból kényszernyugdíjazta Karner Károly és Wiczian Dezső teológiai tanárokat, és szintén eltiltotta a katedrától Súlyom Jenő teológiai tanárt, aki ezután levéltárosi megbízással dolgozhatott. A jubiléumok nevé-

A 2018–2019-es tanévben oklevelet szerzett hallgatók

Teológus-lelkész osztatlan mesterképzés:

BARANYAY BENCE, HORVÁTH-HEGYI ÁDÁM, KOMÁROMI BENEDEK, LUKÁCS MÁTÉ ANDRÁS, NÉMETH KITTI, ROSENBERGERNÉ BABKA ANNA, ROSTA IZABELLA, SINKÓ-SZABÓ LILLA, SZEMEREI G. BENJÁMIN, VINCZE DÉLIA

Hittanár-nevelőtanár mesterképzés

DEÁK ÁGOTA MARIANN, BENÉNÉ HALÁSZ ALEXANDRA ILDIKÓ, PÁPAI-TÓTH ORSOLYA, TORNYAI DÓRA

Hittanár-nevelőtanár mesterképzésen sikeresen záróvizsgát tett:

BAJUSZNÉ ORODÁN KRISZTINA

Katekéta-lelképásztori munkatárs alapszakon oklevelet szerzett:

BAKONDINÉ GARÁDI ZITA, ENDREFFYÉ SIKTER ANNA, KOTYINSZKINÉ GAJDOS SZILVIA

Katekéta-lelképásztori munkatárs alapszakon sikeresen záróvizsgát tett, és erről igazolást szerzett:

DOBAI-PORPÁČZY SZILVIA

A részismereti képzést sikeresen befejezte, és erről igazolást vehet át:

DR. SZABÓ EMESE

A bibliai nyelvek részismereti képzését sikeresen befejezte:

CZICZKÁNÉ HUZIÁN ORSOLYA KATALIN, CSERMELY PÉTER, HABA GÁBOR, HADADY FARKAS BALÁZS, HEGEDŰS SZILVIA, LÓCZY TIBOR, MADARÁSZ GÉZA, MARTON LÁSZLÓ, OBERLING ZSANETT, DR. SÁRIK ESZTER KATALIN, SZIGETHYÉ SZENTECZKI KATALIN ZITA

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem jubiléumai

Vas oklevél (65 éve, 1954-ben végzett):

DÓKA ZOLTÁNNÉ LAKOS MAGDA, DR. KARNER ÁGOSTON, PÁTKAI JÁNOS RÓBERT, PINTÉRNÉ NAGY ERZSÉBET, SÁRKÁNYNÉ HORVÁTH ERZSÉBET

Gyémánt oklevél (60 éve, 1959-ben végzett):

BÁRDOSY TIBOR, D. DR. HARMATI BÉLA, LABOSSA LÁSZLÓ, ZÁSZKALICZKY PÁL

Arany oklevél (50 éve, 1969-ben végzett):

IFJ. DR. GÖRÖG TIBOR, KISS SZABOLCS ZSOLT, KRÄHLING DÁNIEL, SOLYMÁR GÁBOR TAMÁS, SZALAY TAMÁS JÓZSEF, DR. VANKÓ ZSUSZANNA

Emléklap (40 éve, 1979-ben végzett):

DONÁTH LÁSZLÓ, GYÖRI GÁBOR ÁDÁM, KIS JÁNOS, KISS MIKLÓS, OTTLYK MÁRTA, PINTÉR JÁNOS, SELMECZI LAJOS, SZABÓ PÁL CSABA

ben Bárdossy Tibor gyémánt okleveles teológus mondott beszédet.

A Súlyom Jenő Alapítvány jelentését Korányi András professzor ismertette. *A brassói fekete templom – Reformáció és renováció* című kötetéért a Súlyom Jenő-díjat a kuratórium Ziegler Ágnesnek adta. Laudációt Regösné Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténész, az Evangélikus Országos Gyűjtemény közművelődési igazgatóhelyettese mondott. A Súlyom Jenő-emléklapoktat a kuratórium Zászkaliczky Péter nyugalmazott lelkésznek adományozta *Oltalom a zivatarban – Gyülekezet a világ-*

várossá fejlődő Budapesten című egyháztörténeti munkájáért. Laudációt Kertész Botond, az Evangélikus Országos Múzeum tudományos főmunkatársa mondott.

Az evangélikus biblikus szabadegyetem 2018–2019-es tanévéről Korányi András számolt be. A professzor elmondta, hogy közel száz hallgató vett részt az idei képzésen. A tanévzáró istentiszteleten Fekete Anikó adjunktus közreműködésével az egyetem énekkara és Finta Gergely orgonaművész, az egyházzenei tanszék vezetője működött közre.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Hangversenyteremben zengett az ige

Tizennyolcadik alkalommal szólalt meg az énekelt ige június 29-én a budapesti Művészetek Palotájának Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermében a *Református énekek* című koncert-istentiszteleten. A hagyományokhoz híven idén is hallhatta a közönség a háromszázötven főt számláló Kárpát-medencei egyesített református kórust, amelyben a legjobb hazai énekkarok tagjai mellett évről évre színpadra állnak Kárpátalja,

Erdély, Felvidék és Délvidék énekesei is. A négy blokkból álló esten Arany János, Berkesi Boglárka, Jámbor Zsolt és Süll Kinga karnagyok vezényeltek, közreműködött Szotyori Nagy Gábor Európa-hírű orgonaművész. A közönség több alkalommal is együtt énekelhetett a kórossal, így közel kétezer ember dicsőítette énekszóval az Urat.

A koncert előtt Böszörményi Gergely fő szervező bevezetőjében egy kedves

kis meglepetés is helyet kapott: a születés- és névnaposokat a 134. zsoltár el-éneklésével köszöntötték. A zenei blokkok elején a református egyház esperesei – Gaál Sándor (Nyírségi Egyházmegye), Tóth András (Pápai Egyházmegye), Baksy Mária (Abaúji Egyházmegye) és a kárpátaljai Balogh Attila (Ungi Egyházmegye) – olvastak fel olyan bibliai igéket, amelyek tematikájukban kapcsolódtak az adott részhez, tanúsítva a műsor kitűnő felépítését.

„Minden évben sokan vagyunk. Hallgatva a kórust, énekelve a zsoltárt átéljük, hisszük, tudjuk: sokan leszünk” – mondta a tavalyi koncert-istentiszteleten Szigethy Gábor író, irodalomtörténész, rendező, és ugyanezt élhették át az idei gála résztvevői is.

Az alkalom végén az egybegyűltek egymás kezét fogva, közösen énekeltek el nemzeti imádságunkat, majd Steinbach József dunántúli református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke kérte Isten áldását a jelenlévőkre.

■ SZABÓ DÁVID KÁROLY

FOTÓ: MARTINEK IMRE

Gyökerek nyomában – hittantábor Ágfalván

Evangelikus gyülekezeti hittantábort tartottak június 24–28. között Ágfalván. Az egyhetes program során, amely a szervezőktől a Gyökereink címet kapta, Sopron környékének német nemzetiségi hagyományaival ismerkedtek a résztvevők. A témát nemcsak a hagyományörzés teszi aktuálissá, hanem az országon belüli belső migráció is.

A nyugati országhatár közelsége miatt – és a jobb élet reményében – rengetegen költöznek mind Ágfalvára, mind Sopronba, mind pedig a környékbeli falvakba. Más hagyományokkal és más gyökerekkel... Az újonnan betelepülők első értetlenkedése általában abból adódik, hogy nem tudnak mit kezdeni azzal, hogy az óvodákban és az iskolákban német nemzetiségi nevelés folyik. A gyülekezeti hittantábor szervezői

szerették volna az ő gyermekeiknek is „fogyszthatóvá” tenni különleges hagyományaikat és szokásaikat.

Ez szó szerint is sikerült, mert a helyi németiség által oly kedvelt babos rétest és babos pogácsát is elkészítették a gyermekekkel közösen. Ezenkívül a táborozók tanulhattak német énekeket, helyi táncokat, megismerhették a Sopron környéki népviselet ruhadarabjainak szimbolikáját, népi já-

tékokat játszhattak, kirándulhattak, és mindennap megmártózhattak a szomszédos osztrák község, Lépesfalva (Loipersbach im Burgenland) strandjának hűsítő vizében is. A tábor vasárnap ünnepi istentisztelettel és nagy sikerű Luther-koktéllal zárult.

■ HEINRICHES ESZTER

(Az *Agfalva.lutheran.hu* honlapon napi bontásban olvasható képes beszámoló.)

Jézus csapataként

Evangélikus pedagógusakadémia Nyíregyházán

Mintegy háromszáz pedagógus érkezett az ország evangélikus fenntartású oktatási intézményeiből a Nyíregyházán július 1-4. között megrendezett nyári evangélikus pedagógusakadémiára. A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Nevelési és Oktatási Osztálya és az Evangélikus Pedagógiai Intézet szervezésében zajlott rendezvény a résztvevőknek a szakmai képzés mellett szabadidős programokat is kínált, amelyek mindannyiukban erősíthették az összetartozás érzését.

A rendezvény házigazdái természetesen a helyi nevelési-oktatási intézmények voltak: a Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és a Luther Márton Evangélikus Kollégium.

A program a város 1-es helyrajzi számát viselő épületben, az evangélikus Nagytemplomban vette kezdetét dr. Kovács Fe-

rencnek, Nyíregyháza megyei jogú város polgármesterének köszöntőjével, majd Varga Márta, egyházunk országos irodája nevelési és oktatási osztályának vezetője üdvözölte a megjelenteket. A házigazdák nevében Kocsisné Sárossy Emőke, a Túróczy-iskola igazgatója szólt, név szerint bemutatva intézményvezető kollégáit, akik egy éven át dolgoztak azon, hogy létrejöjjön a NYEPA néven ismert rendezvénysorozat.

Nem a bajnokok ligája

A köszöntők után dr. Fabiny Tamás elnökpüspök Mt 10,2 alapján tartott áhítatot, középpontba állítva az apostolokat. Jézus a tizenkét apostollal úgy dolgozott, mint pedagógus a gyermekekkel, hiszen különböző háttérű embereket vezetett közös munkára, amiként ez a pedagógusoknak is dolguk – állapította meg. Az igehirdető az áhítat végén Sándor Pál filmjére, a *Régi idők focijára* utalva tért vissza az alapigéhez és az alap gondolathoz: „Jézus nem a bajnokok ligáját szedte össze csapatába, hanem egy nem túl ügyes, ám sokféle emberből álló csapatot. Olyan munkára vezette őket, hogy még kétezer év múltán is róluk beszélünk.” ▶

Az Északi Egyházkerület lelkeszi vezetőjének igei gondolatai után a digitális fejlesztés témakörében hangzottak el előadások: Horváth Ádám, a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ divízióvezetője *A digitális pedagógia valódi célja* címmel, Csepeli György, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Karának professor emeritusa

zetője és Babicz Gyöngyi, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium igazgatója köszöntötte, majd a vendéglátó intézmények diákjai műsorral ajándékozták meg az egybegyűlteket. A gálát a gimnázium Pauza kamarakórusa zárta, amely megzenésített verseket adott elő, megteremtve a hangulatot az est fénypontjához, a díjátadáshoz.

Veszedelemes viszonyok – a 21. század nemzedéki kihívásai címmel, Vegera József, a Nyíregyházi Egyetem mérnök-tanára pedig *Mi és ők: robotok az iskolában* címmel szólt a jelenlévőkhöz.

A pedagógusok a hétfői napot – grillezett finomságok elfogyasztása után – táncchazzal zárták a Sóstói Múzeumfaluban.

Nyírségi kalandok és pedagógus-életutak

A második nap reggelén Kovács László Attilának, a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség igazgató lelkeszének áhítata nyújtott lelki táplálékot, majd a résztvevők tematikus kirándulások közül választhattak, megismerhették Nyíregyházának és környékének a kulturális és természeti értékeit.

A kora esti programok az evangélikus Nagytemplomban folytatódtak kitüntetések átadásával „fűszerezett” ünnepi gálával. A pedagógusgyülekezetet Szemerei János oktatásért felelős püspök, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkeszi ve-

Egyházunk nevelési és oktatási bizottsága, figyelemmel kísérve az evangélikus oktatási intézményekben zajló munkát, évről évre díjazza azokat a pedagógusokat, akik az oktatási rendszer bármely szintjén kiemelkedő teljesítményt nyújtanak.

Az év óvodapedagógusa ebben az évben Fejesné Szarka Rita lett a Soltvadkerti Evangélikus Egyházi Óvodából. Mint a tiszteletére elhangzott laudációból kiderült, húszévnnyi szakmai munkája és keresztyén elkötelezettsége példa lehet a körülötte élők számára. Évtizedek óta nevéhez fűződik a partnerkapcsolati tállkozók alkalmából szervezett kulturális

programokon való tolmácsolás, a német nyelvű műsorok összeállítás, a külföldi gyakornokok mentorálása, a hagyományörző némettábor szervezése.

Az év tanítójaként Lestyan Gyöngyné, a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda pedagógusa kapott elismerést. A tanítónő példa fiatal kollégái előtt magas színvonalú oktató-nevelő munkájával és azzal a szeretettel, amellyel odafordul a rászoruló, elesett gyermekekhez és családjukhoz. Pedagógusként és hívő emberként végzett munkáját a Zsolt 103,3–5 igéi jellemzik legjobban: *„Ő jóságával vesz körül engem, és édes kegyelmével. Jóval tölti be életemet.”*

Az év tanárának járó díjat az idén két pedagógus kapta meg. Homoki Gábor az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium magyar nyelv- és irodalomtanára. Kiemelkedően jó közösségépítő, a keresztény értékeket hitelesen közvetítő pedagógus, a Petőfi-nap hagyományának megteremtője, különösen érzékeny a hátrányos helyzetű diákok segítésére. Pedagógusi munkájának két legjellemzőbb vonása a lebilincselő, motiváló órák tartása és a kiugróan magas hozzáadott érték. Nagyon jól felismeri és segíti a tehetségeket, saját tantárgyában is, de színháztörténeti, pénzügyi vagy disputaversenyeken is megállják helyüket a tanítványai. Diákok, tanárok és szülők egyaránt nagyra becsülik.

A másik díjazott, a Deák Térei Evangélikus Gimnázium nyugdíjba vonuló német-orosz szakos tanára, korábban igazgatóhelyettese, Bércziné Mayer Viktória dinamikus, gyermekközpontú pedagógus, aki a korábbi igazgató, Schulek Mátyás mellett a racionalitást, a praktikus szempontok érvényesítését tartotta feladatának. Részt vállalt az iskola evangélikus arculatának kialakításában; vándortáborai híresek voltak a diákság körében. Az utolsó két tanévét betegség nehezítette, de néhány hónap hiányzás után visszatért

A július 2-i gálaműsor végén a jubiláló intézményeket is köszöntötték: tízéves a nyíregyházi Túróczy Zoltán evangélikus óvoda; huszonöt éves az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium; huszonöt éves a budapesti Evangélikus Középpiskolai Kollégium; huszonöt éves az Irsai Evangélikus Egyházközség Mustármag Óvodája; huszonöt éves a Váci Evangélikus Egyházi Óvoda; harmincéves a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium. A hagyományoknak megfelelően minden intézmény a wittenbergi templom kapuját ábrázoló képet és egy réztáblát kapott évfordulójának emlékére.

az iskolába. A fiatalok és a kollégák számára is mintát adott arról, hogyan kell a fizikai nehézségeken úrrá lenni.

Néhány éve az Evangélikus Pedagógiai Intézet is életre hívott egy kitüntetést, az *Arany Lélek díjat*. Majorosné Lasányi Ágnes intézetvezető Nagy Nóra és Fodor Bálint diákok laudációjával adta át a kitüntetést Döme Géza matematika–fizika szakos középiskolai tanárnak, a Kiskőrösi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium pedagógusának. Minden jelenlévő szívét megdobogtatta, ahogy a két gyermek méltatta osztályfőnökét: „Döme Géza nem egyszerűen csak egy kiváló és nagyon eredményes matematika–fizika tanár, hanem egy jelenség, akit többnyire még az is elismer, aki nem annyira kedveli a tantárgyait. Az önmagában csoda, hogy két ilyen rettegett tantárgy szigorúságáról hírhedt tanára egyáltalán fölmerülhet egy ilyen, gyerekek által javasolt kitüntetés kapcsán... Döme tanár úr egyszerre fiatalos és laza egyéniség, de a számonkérésben és a fegyelmezésben kérlelhetetlen. Szigorú következetessége és igazságossága azonban az utóbbiakat is mindenki számára elfogadhatóvá teszi.”

A pedagógusok a műsor után a patinás belvárosi Korona Hotelben ünnepi vacsorával zárták a napot.

Sokszínű digitális világ

Igazán akadémikusnak lehet nevezni az akadémia harmadik napját, hiszen a háromszáz részt vevő pedagógus különböző témájú továbbképzéseken vett részt a digitális fejlesztések és lehetőségek témakörében.

Az akadémián helyet kapott az iskolalelkészek műhelye is Koczor Tamás és

Győri Gábor Dávid vezetésével; a műhely azt járta körül, milyen lehetőségei vannak a 21. századi oktatási eszközök és applikációk felhasználásának az iskolalelkési munkában.

A szakmai programokat szakrális feltöltődés követte. Szemerei János püspök az úrvacsorás istentisztelet igehirdetésében az egységre, az összetartozásra mutatott rá, amelyet az úrvacsora közösségében megélhetünk.

Az igehirdetés után az Evangélikus Roma Szakkollégium rövid bemutatása, majd a három napon át zajlott geoládajáték eredményhirdetése és díjainak átadása következett.

A vendéglátók nevében Pampuch Zoltán Gábor, a Luther Márton Evangélikus Kollégium igazgatója foglalta össze a három nap történéseit, és búcsúztatta el a jelenlévőket, kellemes pihenést kívánva mindannyiuknak a tényleges nyári szünetre.

A rendezvény zárómomentumaként a nevelési és oktatási osztály, illetve az Evangélikus Pedagógiai Intézet vezetői – Varga Márta és Majorosné Lasányi Ágnes – köszönték meg a szervező nyíregyházi intézmények munkáját. Végezetül bejelentették, hogy a következő pedagógusakadémia helyszíne Szarvas lesz, két intézmény – a Vajda Péter Evangélikus Gimnázium és a Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola – lesz a vendégváró.

■ KECSKEMÉTI ZSUZSANNA
Forrás: Evangélikus.hu

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Kutyfalvi kastélynap

Maros megyében jártak az Evangélikus Országos Gyűjtemény munkatársai

Degenfeld-kastélynapot rendeztek június 29-én Kutyfalván. Egyházunk Podmaniczky–Degenfeld-könyvtára kapcsolódik a református Degenfeld család múltjához is. A kastélynapra meghívást kapott Balogh Kriszta, az Evangélikus Országos Könyvtár vezetője és dr. Hubert Gabriella, az Evangélikus Országos Gyűjtemény igazgatója.

Egyre többen értesülnek arról, hogy az Evangélikus Országos Gyűjtemény – Evangélikus Országos Könyvtár nemcsak a kutatók, hanem a látogatók előtt is megnyitotta a Podmaniczky–Degenfeld-könyvtárat. Egy év alatt mintegy nyolcszáz látogatót vonzott ez a muzeális gyűjtemény. (A programhoz mindig kapcsolódik a Magyarországi Evangélikus Egyház Üllői úti székházának bemutatása és – esetenként – az Evangélikus Országos Levéltár történeti terének a megtekintése is.) Ez év júniusában – a Degenfeld családi hét keretében – a család harmincnégy tagját hozta el az Üllői úti székházba dr. Kálmán Attila marosvásárhelyi történelemtanár, hogy megtekintsék a *Kastélykönyvtár a levéltár és a kápolna között* című időszakos kiállítást is...

A kutyfalvi Degenfeld-kastély kapunyitása hosszú folyamat kezdete; a tulajdonos, Degenfeld István szeretné felújítani és étellel-funkcióval megtölteni a kastélyt. A Castellum Alapítvány szervezésében június 29-én valamennyi korosztályt megszólító, gazdag programsorozattal várták a kastélynap mintegy ezerkétszáz látogatóját. Az érdeklődők előadásokon ismerkedhettek meg a Svájcból Svábföldre telepedett Degenfeld család múltjával. A magyar ág Degenfeld Miksa és Teleki

Anna házasságával és az erdőszádai birtok (Máramaros megye) megvásárlásával alakult ki. Ma már Eybachtól Budapesten át Kutyfalváig követhető nyomon a család történelmi és kultúrtörténeti tevékenysége.

Az egyik szál éppen az evangélikus egyház Podmaniczky–Degenfeld-könyvtára. *Agarak, csillagok, könyvek* címmel e sorok írója beszélt a könyvtár építőinek, Podmaniczky Gézának (1839–1923) és Degenfeld-Schomberg Bertának (1843–1928) az életéről, kultúráközvetítő és értékmentő szerepéről. Degenfeld Berta a nőnevelés 19. századi követelményei szerint, szigorú református szellemben nőtt fel. Nehezen olvasható, magyarul, franciául és angolul 1859–1864 között írt naplója szerencsésen fennmaradt. Megelőlegezi azt a nem szokványos életutat, amelyet Degenfeld Berta bejárt.

Az előadásra készülve a naplóban sikerült egy-két fontos tényre bukkanni. Nem a férjhez menés volt Berta éle-

tének a fő célja. Boldogságához három vágyának – az írásnak, az olvasásnak és a világ körüli utazásnak – a teljesülését remélte az élettől. 1863-ban és 1864-ben névtelenül, O. V. monogrammal elküldte két elbeszélését Arany Jánosnak, az éppen induló *Koszorú* irodalmi hetilap szerkesztőjének. Nagy boldogság volt számára, amikor nyomtatásban megjelentek. (Az egyik az 1568–1571 közötti moriszkó lázadás történetébe ágyazott szerelmi történet.) Az utazást a Podmaniczky Gézával kötött házasság hozta el számára. Nászútjukon egészen Japánig eljutottak. Olvasási szenvedélyéről a Podmaniczky–Degenfeld-könyvtár egyes kötetei tanúskodnak. A könyvek megbecsüléséről beszél az a gondosság, ahogyan Degenfeld Berta szinte könyvtárossá képezte ki magát azért, hogy szakszerűen rendezze be a könyvtárat, írja meg a katalógust, és gyarapítsa az aszódai és a tóalmási könyvtár – az előbbi Podmaniczky Lajosé, az utóbbi Prónay Sándoré – egyesítéséből létrejött, mintegy huszonnyolcezer kötetes Podmaniczky–Degenfeld-könyvtárat.

A június 29-i kastélynapot a 15. századi eredetű református templomban ökumenikus istentisztelet zárta.

■ HUBERT GABRIELLA

FOTÓK: BALOGH KRISZTA

Ébredéstől a nagy vacsoráig

Ökumenikus lelkészi és munkatársi konferencia

„Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa!” (Mt 4,17) igei motívóval szervezte meg idén a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Missziói Bizottsága június utolsó hetében az ökumenikus lelkészi és munkatársi konferenciát Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is hat felekezetből – baptista, evangélikus, metodista, ortodox, pünkösdi és református – vett részt mintegy félszáz lelképásztor és lelkészi munkatárs az ötnapos találkozón.

Dr. Gonda László az Egyházak Világtanácsának missziói munkájáról beszélt

Minden nap imaközösséggel kezdődött, amelyet az egyes felekezetek lelkészei (Szeverényi János evangélikus, Pintér Imre pünkösdi, Gyurkó József metodista és Nemeshegyi Zoltán baptista) vezettek. A bőséges reggeli elfogyasztása után a jelenlévők délelőttönként a Szentlélek által roskadásig megterített lelki asztalhoz járulhattak.

Az igetanulmányok során egy-egy zsoltár került a fókuszba. Kedden Vető István cinkotai evangélikus lelkész a 90. zsoltár, szerdán Czövek Tamás, a Pünkösdi Teológiai Főiskola docense a 82. zsoltár, csütörtökön Csernák István nyugalmazott metodista szuperintendens a 42. zsoltár, pénteken pedig Lórik Levente gödöllői baptista lelképásztor a 80. zsoltár rejtelmeibe avatta be a hallgatóságot.

A délelőtti előadások izgalmas, aktuális témákat boncolgattak, majd ezeket a fórumbeszélgetéseken, illetve a csoportfoglalkozások alkalmával, de még az étkezéseknél létrejövő asztalközösségekben is továbbgondolhatták a résztvevők.

Az első előadást dr. Gonda László református lelkész, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem docense tartotta *A misszió és az Egyházak Világtanácsa* címmel. Szerdán Uzonyi Barnabás péceli baptista lelképásztor a muszlimok közötti ébredésről beszélt, majd Jordánia és az ott élő keresztyének helyzetét ismertette

Emad Maayah, a Jordániai Evangéliumi Aliansz elnöke.

A hét utolsó előadásában Szentirmai Róbert ortodox parókus mutatta be saját felekezetét, majd Demkó Balázs egri görögkatolikus pap a szórványban élő hívők gyülekezétepitésével kapcsolatos tapasztalatait osztotta meg a résztvevőkkel, a bibliai „nagy vacsora” példázataát alapul véve.

Esténként Dani Eszter lelképásztor, a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala missziói irodájának vezetője hirdette Isten igéjét mélyenszántó, lelkigondozói tapasztalataival fűszerezve. A konferenciát – a korábbi évekhez hasonlóan – közös úrvacsorai istentisztelet zárta, amelyen az igét Szeverényi János evangélikus országos missziói lelkész hirdette.

A tartalmas program közepette jutott idő élvezni a Balaton közelségét is. A vállalkozó szelleműek – a nyári hőség ellenére – meglátogattak egy ortodox szerzetest, aki remeteként él a Szent György-hegyen.

A szervezők és a vendéglátó intézmény munkatársainak áldozatos munkáján túl mindenkifelett mennyei Atyánkat illeti a hála és a köszönet az ez évi konferencia létrejöttéért; az előadók és szolgálattevők felkészítéséért; a forró nyári napokért, amikor igazán jólesett a testi-lelki felüdülés; a szeretetteljes, „jó testvéri” közösségért; a régi és új testvéri kapcsolatokért

■ FODORNÉ BÁLINT ANDREA

FOTÓK: VAJAS TIBOR

FOTÓ: JOHN SALVINO

Az egyház szabadulósobája

László Zsolt *esperes,*
az Ótemplomi Szeretetszolgálat vezetője
Nyugat-békési Egyházmegye

Szarvason minden van! Sokszor mondják ezt rólunk, és nem ok nélkül, hiszen az evangélikus egyház szinte minden szolgálati ága fellelhető a szarvasi intézményekben és a gyülekezetekben is. Igaz ez az oktatás-nevelés területén: az óvodától az iskolán át a gimnáziumig, sőt a népfőiskoláig. De majdnem az összes szociális szolgálat is megtalálható nálunk, és a gyülekezetek is sok dologgal foglalkoznak. Úgy gondoljuk, ez így van rendjén.

Az egyik különlegesség a lelkési hivatal alatti pincében található szabadulósoba. Nagyon örültem, amikor megnyílt. Jó érzés, hogy az egyik feladványnak én is része vagyok, az egyik kulcs kódjához ugyanis tudni kell, hogy hányadik lelkész vagyok Szarvason. A megnyitás után az első játékoscsapat Békés megye espereseiből állt össze. Evangélikus, katolikus, református és baptista lelkész együtt igyekezett kijutni; bár nem rekordidő alatt, de sikerült.

Most a templomban alakítunk ki hasonló pályát, amely segít megismerni a keresztyénség alapjait úgy, hogy közben az ide betérő az Ótemplom építészeti kincseivel is találkozhat.

„Az egyház szabadulósobája” – mennyire más tartalommal bírhat ugyanaz a szó egy templomban, egy gyülekezetben! Az utóbbi években nagyon foglalkoztat a szabadulás témája. Az Ótemplomi Szeretetszolgálat és a Középfalmi Evangélikus Misszió szolgálatán keresztül évek óta segítjük a szenvedélybetegeket, akik sajnálatosan sokan vannak Magyarországon. A statisztikák alapján minden tizedik ember alkoholistá. Emellett sokan a gyógyszert adagolják maguknak nagyobb mennyiségben, mint ahogyan az orvos előírta. Mások – és egyre többen – szintetikus drogokat használnak. Orosz rulettként, mindent kockáztatva vesznek be ismeretlen tablettákat, sodornak vegyszerekkel cigarettát. Rengeteg családot pedig a játékszenvedély sodor anyagi csődbe.

A függőség sajnos már a gyermekeknél is jelen van. Sokszor látni babakocsiban kisgyermeket, akitől már el sem lehet venni az okoseszközt, nem vállalják a szülők az ezzel járó hisztit. De ismerünk lájk- és közösségimédia-függőket is. Vagy magunkra ismertünk?

Milyen jó lenne egy igazi szabadulósoba, ahova belépve minden függőségtől meg lehetne szabadulni! Sokan elhoznák oda a rokonaikat, hiszen nincs annál szomorúbb, mint amikor egy szenvedélybeteg férj, feleség, gyermek

mellett szenved a család. Mennyi mindenkit hozhatnának oda gyógyulni!

Tudjuk, az a legjobb, ha a függőség ki sem alakul. Hiszen az minden esetben pótcselekvésként van jelen, és valaminek a hiányára mutat.

Szarvason április 1-jén fontos programot kezdtünk el, amely szintén a szabadulásról szól. Arról, miként lehet szermentesen, „szertelenül” élni az életet. A fiatalok között kezdtük el ezt a szolgálatot több evangélikus egyházközséggel összefogva. Csabacsúd, Mezőberény, Orosháza, Szarvas és Tótkomlós evangélikus gyülekezeteiben alakítottunk ki ifjúsági klubokat. Ezek legfontosabb küldetése, hogy a fiatalok olyan tevékenységet folytassanak, amely az egészséges élet felé vezeti őket.

Prevenációs feladatunk nem csak a kábítószer-használat elkerülése. A fiatalokat tartalmazó programok és felvilágosító beszélgetések segítségével akarjuk megvédeni mindenféle függőségtől. Célunk, hogy lehetőséget kapjanak hátrányaik leküzdésére, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentésére, illetve elkerülésére, a negatív társadalmi folyamatokkal szembeni védekezőképességük fejlesztésére, egészségtudatosságuk, társas és társadalmi kapcsolataik, a környezetük feletti kontroll képességének javítására, valamint szabadidejük hasznos eltöltésére. Igyekszünk elősegíteni a családi kapcsolatok erősítését is. Nem pusztán ismereteket szeretnénk átadni. A fiatalok életszemléletében valódi változásokra törekszünk. Hogy ne váljanak semminek a rabjává, és ne kelljen az a különleges szabadulósoba...

És mégis kell. Mindenkinek szüksége van rá, függőségtől függetlenül. Egy helyre, ahol le lehet tenni mindazt, ami megkötöz, ami tönkretesz az életet, behálózza a mindennapokat. Sőt nemcsak egy helyre, hanem magára a Szabadítóra, aki a legnagyobb rabságból ment ki, megszabadít a félelemből, a bűntől, a haláltól. Milyen jó, hogy nemcsak Szarvason, de egész evangélikus egyházunkban szólhat a szabadulás evangéliuma, és hívhatunk a Szabadítóhoz, Jézus Krisztushoz!

Mindent templom szabadulósoba! Minden biblióra, személyes beszélgetés, gyónás, imádság segíthet, hogy terheinktől megszabaduljunk. Hogy bűneinket, megkötözöttségeinket letegyük Isten előtt. ■

A kémiától a Nestléig

Ma is izgalmas a könyvtár Jillyné Mássik Mária számára

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeiben szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. Jillyné Mássik Mária az Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtárának munkatársa 1996 óta. A feldolgozó könyvtáros a könyvtár elmúlt évtizedeiről és egy alapos félreértésről is mesélt.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– Hogyan került az egyetem könyvtárába?

– Népművelő-kémia szakos tanárnak tanultam, de 1987-től az Országos Széchényi Könyvtárban dolgoztam. Ott a munkám mellett elvégeztem a könyvtári informatikus szakot. Hallottam, hogy az Evangélikus Teológiai Akadémián [az intézmény a sikeres akkreditáció lezárultával 1998. január 1-je óta viseli az Evangélikus Hittudományi Egyetem nevet – a szerk.] feldolgozó könyvtárost keresnek. Jelentkeztem az állásra, és azóta is örömmel dolgozom itt.

– Miben változott egyetemünk könyvtára az eltelt több mint húsz évben?

– Kezdetben még hagyományos írógépén készítettük a katalóguscédulákat. Az akkori könyvtárvezető, Sullayné Szigetvári Ildikó áldozatos munkája révén alakítottunk ki a nagy olvasóterem túl egy kis olvasótermet. Idővel számítógépes integrált rendszerünk lett, a Corvina. Régen a könyvtár egyik, ma már irodaként használt termében működött a Fébé diakonisszaegyesület nyomdája. Jelenleg ennek helyén van az irodám. Zárt raktárunk lett, amelyben a görgős rendszernek kö-

szönhetően nagyon nagy könyvállományt tudunk tárolni. Ennyi idő alatt a kollégák is cserélődtek. Most nagyon fiatal munkatársak között dolgozhatok, ami szintén örömmel tölt el.

– Nemcsak az olvasótermi feladatokat látja el, hanem többek között a könyvek kölcsönzésre való előkészítését, a feldolgozást, katalogizálást is.

– A szakma az elmúlt években nagyon specializálódott. Feldolgozó könyvtárosként a könyvek formai és tartalmi feltárását végzem. Számomra a könyvtárosi munka a feldolgozást jelenti, azt, hogy meg kell határozni, egy könyv mivel foglalkozik, miről szól. Izgalmas számomra például egy gót betűvel írt norvég város nevét megtalálni és azt a kiadó rovatban rögzíteni. Az olvasószolgálati munka is izgalmas, ott tájékoztatni kell a könyvtár látogatóit. Egyre több digitális eszközünk van, ezek is segítik a könnyű eligazodást.

– **Mennyire jelent nehézséget egy speciális terület, a teológiai könyvek katalogizálása?**

– Ha olyan könyvtárban helyezkedem el, aminek köze van a kémiához, akkor sokkal simábban alakul a pályám. Amikor idekerültem, az olvasóteremben kezdtem el dolgozni. Természetesen voltak félreértéseim. Egy megmosolyogtató történetet el is mesélek. Kezdő könyvtárosként egy hallgató megkérdezte tőlem, hogy felvihet-e egy Nestlét a számítógépterembe. Azt válaszoltam, hogy ott issza meg a kakaóját, ahol jólesik neki. Nem tudtam, hogy a Nestle a teológusok számára a görög Újszövetség kiadását jelenti. Mondanom se kell, mekkorát nevtünk ezen. Ma már ilyen nem fordulna elő velem...

– **Római katolikusként mit jelent önnek evangélikus intézményben dolgozni?**

– Nemhogy problémát nem okoz, hanem többletet ad! Vallom, hogy Jézus tanításai szerint erkölcsösen élni nem felekezettfüggő. Sokszor járok evangélikus istentiszteletre, az ottani liturgia, úgy érzem, közelebb áll a mindennapokhoz, mint a római katolikus. Könnyebben érthető, azonosulok vele, így nagyon szeretem.

■ GALAMBOS ÁDÁM

THCS

Templomi házigazdák

Tudom, hogy csoda, ami történik. Mi is? Néhány ember hirtelen egy véleményen van, egyet akar. Néhány embernek fontos a templom, a nyitottság és a gyülekezet ügye. Összetalálkoznak, összetalálkozunk. Beszélgetünk. Élmények, tapasztalatok, ötletek gyűlnek. Tengernyi anyag, vélemény, jó szándék. De jó is, hogy újra kinyílik a templomajtó! Megmutathatjuk magunkat, hírt adhatunk magunkról.

De hogyan is kellene csinálni? Sok szempont, kreatív és történelmi ötletelés, egy kis marketing, egyházismeret... nos, ennyi mindent már egy csomóba kell hordani, össze kell gereblyézni ahhoz, hogy markáns és megvalósítható terv kerekedhessen ki belőle. Ez az alap, ebből fogunk dolgozni. Kiderül, hogy nemcsak az összegyűjtött anyagokat kell egybeszedni, hanem magunkat is, akik vállaltuk, hogy templomi házigazdák leszünk.

Mi minden kell egy ilyen terv megvalósításához? Először is kell egy biztosan fenntartható nyitvatartási rend. Hétfőtől szombatig 10 és 13 óra között. Kellenek állandó és frissülő programok, információs és promóciós anyag, háttér csapat.

Azután biztosítani kell Isten házának a méltóságát, mindenkor tisztasággal, rendszeretettel, friss virágokkal. És jöhetnek azok a lelkes emberek, akik betöltik majd a vendégváro szerepét. Erre az idegenvezetésre alakult ez a társaság. Milyen is egy ilyen idegenvezetés? Mi kerüljön abba a néha nagyon rövid, de néha nagyon is mély tartalommal töltött időbe, amikor a látogató belép hozzánk? Vajon milyen várakozással és miért térnek be ide?

Csoportunk ebből a szempontból is megvizsgálta a lehetőségeket. Nem hagyományos tárlatvezetés történik, hanem azt szeretnénk bemutatni, hogyan látjuk mi magunkat, hogyan éljük meg e falak között mindennapjainkat, közösségi és hitéletünket, történelmünket, összetartozásunkat. E percek hirtelen összekötnek látogatót és vendégfogadót. Élménnyé válik az együttlét.

A templom légköre, sajátos, áhítatos, gyógyító atmoszférája pedig felemeli majd ezeket a percek, találkozások. Élénk, érdeklődő beszélgetések alakulnak ki, amelyek közben nemritkán tetten

érhető a felfelé mutató, kutató érdeklődés, fel lehet tenni meg nem válaszolt kérdéseket, baráti szálak szövődnek, gátlak omlanak le. Ehhez épült Isten segítségével az új templomi házigazdacsoport, a THCS. Épület az épületen belül. *Tudom, Hogy Csoda.* Adja Isten, hogy így legyen!

■ SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT
Forrás: Orosházi Harangszó, 2019. pünkösöd

Hányféleképp lehet értelmezni a Biblia szövegét?

„Vedd ki Krisztust az Írásból, mit akarsz ezután benne megtalálni?” (Luther Márton: *De servo arbitrio – A szolgál akarat*)
A művelt olvasó valószínűleg elszörnyedt

a cím olvastán: a szövegek értelmezését kutató hermeneutika igen sokrétű tudományterület. Lehet a konkrét szöveg, a történelmi beágyazottság, a források, a szerkesztés, a kánonok, az irodalmiság, a retorika, a kulturális antropológia, a mélylélektan, a hatástörténet, az értelmezéstörténet és még ezernyi más szempont szerint elemezni egy szöveget. Azonban a gazdagság itt még messze nem ér véget...

Az elmúlt századok kutatásai nyomán kiderült, hogy ahányan vagyunk, annyiféle szempontból értünk meg egy szöveget. Mindegyikünk a saját korábbi élményeinek lenyomatát hordozza, és mindent ebben az „életélmény-kontextusban” ér-

telmez, ami a szemé elé kerül. Ezt a milliárdféleséget lehet persze kategorizálni. Így létezhet például felszabadítástéológia vagy genderspecifikus értelmezés – meg még millió más... Mindezek elképesztően tiszteletreméltó erőfeszítések arra, hogy feltárjuk egy szöveg rejtett összefüggéseit és megértésének milliárd változatát.

Ugyanakkor ha ezeket a módszereket csak „sterilen” alkalmazzuk, akkor kimaradt a Szentírás megértéséből a Lényeg. Csak az agyunk dolgozott és nem a szívünk. Elmaradt a megrendülés, kimaradt a szövegből Jézus, elmaradt az Istennel való párbeszéd.

Forrás: Csermely Péter blogja 2.0 – Csermelyblog.hu

KÉPEINK ILLUSZTRÁCIÓK

Édes anyanyelvünk

Húsz éve írtuk

„A föld pedig kietlen és pusztá vala, és setétség vala a mélység színén...” (1Móz 1,1–2; Károli-fordítás) Megrázóan komor, mégis lenyűgöző, gyönyörű kép! Milyen csodálatos, hogy az Úr szavára ebből a sűrű homályból fény tört elő, a sívár üresség megtelt virulással, színekkel, hangokkal, mozgással, lüktető élettel! Az Isten képmására teremtett ember bizonyára ámulva nézett körül, és látta, hogy a világ szép, ezért szép és örömteli gondolatai támadtak.

Azután, mert Isten társat is adott neki, a gondolatokat nem tarthatta magában. Felfoghatatlan rejtély, hogyan formálódott meg az első szó az ember ajkán, hogyan tudta érzéseit kifejezni, hogyan született meg a beszéd, Istennek ez a csodálatos ajándéka, amellyel kimondhatjuk mindazt, ami bennünk van, és kicserélhetjük gondolatainkat egymással.

Az ezredfordulóra készülünk, kereszténységünk két évezredére. Ezeresztendő magyar államiságunk közelgő ünnepe a rég- és közelmúlt felidézésére, jelenünkről és remélt jövőnkről való elmélkedésre készítet. Ezeréves magyarságunk történetének, minden emlékének hordozója, őrzője, záloga a mi különleges, szép magyar nyelvünk. Íróink, költőink ezen a nyelven alkották meg remekműveiket, e nyelven szólaltak meg ma is élő népdalaink. A reformáció óta anyanyelvünkön szól hozzánk Isten igéje. Magyarul nem értő idegenek szerint kellemes a magyar beszéd sajátos „zenéje”. Tudjuk azt is, hogy megtanulni nehéz, mégis vannak, akik vállalkoznak rá, mert megragadja őket szépsége, szívesen ismerkednének meg irodalmával, költészetével.

Nekünk „édes anyanyelvünk”, ahogy Lőrincze Lajos tanár úr olyan szépen mondta egykor rádiós sorozatában, s címében ma is vallja napjaink nyelvmű-

velő folyóirata. Úgy hiszem, anyanyelvünk ápolása, védelme fontos, szép feladatunk, hiszen védeni kell (kellene) sok mindentől: a válogatás nélkül, már-már divatként terjedő, elképesztően durva, trágár szavaktól, a gomba módjára szaporodó nyelvtani hibáktól, rosszul szerkesztett, szinte értelmetlen mondatoktól, helytelenül használt kifejezésektől, az elszürkületstől és elsivárosodástól.

Mindeddig úgy tudtuk, hogy szókincsünk igen gazdag, különlegesen alkalmas a gondolataink és érzelmeink választékos közvetítésére. Mégis, mintha manapság ez már nem lenne fontos. Pedig a talentumokról szóló példázat arra tanít mindannyiunkat, hogy Istenünk ajándékaival jól kell sáfárkodunk. Ilyen kincsünk a nyelv, amelynek értékét talán csak akkor ismernénk fel igazán, ha hirtelen elveszítenénk a beszéd képességét, vagy olyan helyre kerülnénk, ahol egy szavunkat sem értik – és mi sem másokét.

Őrizzük és ápoljuk tehát édes anyanyelvünket úgy is mint Isten ajándékát, úgy is mint becses nemzeti örökségünket őseink emlékére, Isten dicsőségére!

■ FÜRST ENIKŐ

Gondolatok a „mélyben”

Tíz éve írtuk

Vízhiány volt. A talajvíz métereget apadt a kutakban. Sívító hangra lettem figyelmes. A hidrofor szivattyúja felsívított a pincében. „Alászállok” – gondoltam, és lebakattam a pincébe. Megnéztem a nyomásmérőt, és jóval kettő alatti értéket mutatott. A tartályban nyomáscsökkenés állt be. Depresszió. S az automata bekapcsolta a szivattyút. A rendszerből megszívta a vizet a szivattyú, és felnyomta a lakásba. A sívító hang arról árulkodott, hogy megérőltető munka ez. Valahol depresszió állt be, és szükséges a vizet továbbadni, továbbnyomni. A rendszer erre erőtlén. Kell valami, ami segít, ami erőt ad. Messze valahol, láthatatlanul hatalmas generátorok mágneses méhében útnak indul az erő, amely láthatatlanul megérkezik a pincében szunnyadó, már-már elfeledettnek hitt szivattyú kopott tekercseibe, és ott munkába áll. Megmozgat. Amikor van elegendő nyomás a hálózatban, akkor lazán átengedi magán a vizet. Nem forog a szivattyú. Ami-

kor pedig szükség van rá, kítartóan pótolja a nyomás hiányát. Bekapcsol, visszakapcsol, kikapcsol.

Így határozom meg a Szentlélek munkáját is. Visszakapcsol, hogy az Élő Vizet, az evangéliumot továbbadjuk. Tanítványokat szerezzünk Isten dicsőségére. De ehhez magunkon keresztül át kell engedni az élő vizet. Fogyó cikk az evangélium. Olykor métereget apad, szemmel láthatóan megfogyatkozik, s hiányát pótolni kell. De erre az ember képtelen. Nem cseppekben kell csörgedeztetni, hanem erővel, dinamikusán, hogy lemossa a világ szennyét rólunk. Bekapcsol, a lelkiismeret érzékeny hártája, membránja érzékeli, hogy depresszió állt be, s a Lélek megforgatja képességeink, adottságaink, talentumaink motorját.

Nem előállítja a vizet a szivattyú. Az csupán eszköz. Önmagában halott, bár érzékeny, precíz szerkezet. Villany nélkül képtelen dolgozni. Az ő feladata a továbbadás, szűrés. A rendszer adott s a víz is.

Nem lihegi túl a dolgot, nem erőszakos. Mert akkor túlnyomás keletkezik, és többet árt, mint használ. Oldalára a gyártó ráírta a kapacitását. Ha akarna, sem tudna többet, mert kiégne.

Felmegyek a lakásba.

- Hol voltál? – kérdi a feleségem.
- A pincében, megnéztem a hidrofort.
- De hát tudod, hogy működik...
- Igen – válaszoltam –, de látni akartam.

■ HORVÁTH CSABA

Forrás: Oroszázi Harangszó, Múltidéző melléklet, 2019. pünkösöd

Pusztító élet

Egy hírszerkesztő gondolatai

„Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld még kietlen és pusztá volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten lelke lebegett a vizek fölött.” (1Móz 1,1-2) Lett talaj, fény és víz, amely minden életnek az alapja. A Teremtő kopárnak látta művét, teremtett hát különféle maghozó füveket és állatokat, amelyek ezeket a füveket legelték. Nem feledkezett meg a csúszómászókról és a vizek lakóiról sem, amikor pedig látta, hogy mindez jó, létrehozta a természetet működtető és a fejlődést garantáló szabályokat, majd odaadta az egészet az embernek. Nyilván mondta, hogy vigyázzunk rá. Mert a jó szülő már csak olyan, hogy ha valami értékeset, pláne pótolhatatlant ad gyermekének, akkor felhívja a figyelmet a kivételes értékére.

Jared Diamond amerikai tudós *Öszeomlás* című kiváló könyvében arról ír, hogyan tűntek el a Föld színéről azok a valaha volt virágzó civilizációk, melyek nem tudtak, vagyis inkább kapzsi szemléletük miatt nem voltak hajlandók harmóniában élni környezetükkel. Ír a Grönlandot meghódító vikingekről, akik birkákat és tehenekeket vittek magukkal az új élettérbe, és nem hallgattak az őslakókra, akik egyre csak azt hajtogatták, hogy nem való ezek ide, itt halat kell enni, azt is jobbára nyersen. És ír a Húsvét-sziget egykori urairól is, akik az összes fát kivágták, hogy óriásszobraikat ki tudják görgetni a tengerpartra. Helyükre is kerültek a szobrok, ám addigra már teljesen felborult a sziget-csoport ökoszisztémája, lakhatatlanná vált, lakóit pedig felőrölte az idő mindent járó, könyörtelen malma.

A jegesmedvék nem tettek semmit azért, hogy lakhatatlanná váljon a föld, ahol sok tízezer éve élnek. Ők csak vadászgattak, kergették a sarki jégpáncél tetején sütkérező fókákat, és sokáig szerencsésük volt, mert a jég kemény, a fóka lassú és óvatlan, a medve pedig olyan teremtmény, amely rendszerint elveszi azt, amire szüksége van. Ám mostanra elpártolt a szerencse a jegesmedvéktől. A tenger egyre rövidebb időre fagy be, a vízben úszkáló fókák pedig vihogva incselkednek a fehér óriással, aki éhesen járkal a parton fel és alá. Kétségbeesésében benéz a közeli városokba, hátha akad ott valami en-

nivaló. Ám onnan az emberek elzavarják, így kénytelen visszamenni a tengerpartra, amely még mindig nem fagyott be, a fókák még mindig csak incselkednek vele, a medve pedig végül éhen hal. Persze egy medve nem csinál nyarat, sőt mint látjuk, telet sem, mert idén május 13-án melegebb volt a sarkkörön, mint Szicíliában! 31 Celsius-fok!

A Föld légköre telítődött szén-dioxid-dal, amely túlnyomórészt az ember ipari tevékenysége és a közlekedés miatt keletkezik. A légkör melegszik, a sarkvidékek évezredek óta fagyott talaja kiolvad, és rengeteg metán szabadul fel, ami tovább melegíti a légkört.

Idén májusban Budapesten megdőlt az évszázados hidegrekord, heteken át mindössze 5-6 Celsius-fokra ébredtünk reggelenként. A gyorsuló klímaváltozás eltéríti eredeti pályájukról az északi félteke nagy légáramlatait, ez okozza a szélsőséges tavaszi időjárást. Az európai ember nyár elejére minden évben elfogyaszt annyit, amennyi a fenntartható életéhez még elegendő volna; szélsőséges időjárási jelenségek pusztítanak; messziről érkező invazív rovarfajták fálják fel a haszonnövényeinket; olyan elpusztult bálnákat sodor partra a tenger, amelyeknek gyomra tele van műanyaggal.

Sokáig lehetne még sorolni annak bizonyítékait, hogy a profitéhes, a fogyasztás, a birtoklás féktelen szenvedélyétől megrészesített ember módszeresen tönkreteszi a környezetét. Lerombolja azt az életteret, amely létének alapja, amelyből minden gazdagsága származik. Mindeközben pedig nagy csinnadrattával nyitjuk meg az újabb és újabb autógyárakat, egymás vérét isszuk a politikai küzdőtéren, és jól kifundált gondolatrendszerekbe kényszerítve gyűlöljük egymást – de nagyon.

Mintha nem lenne holnap. És bár a holnap még talán, de a holnapután már legalábbis kétségesen.

Számomra az esztelenség egyik legfőbb szimbóluma máig az elektromos kenyérvágó kés. Egy mozdulatot tesz kényelmesebbé – azt, amikor megszegjük a kenyeret. Azt a kenyeret, amely a földben gyökerező, eső és nap nevelte maghozó füvekből, gabonából készül,

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

amelyet a természethez jóval közelebb élő, azt értőn óvó régi paraszti társadalomban életnek is neveztek. Azt a drága kenyeret, amelyet Jézus megtört, és önön testének nevezett.

A kereszténység hanyatlásával párhuzamosan a civilizált társadalmak értékrendjében mindinkább háttérbe szorul a mértéktartás, a valódi értékek tisztelete és a közösségért, az utánunk jövőkért érzett felelősség tudata. Az ezek helyére lépő szerzésvágy, a vagyon feltétlen tisztelete és az egocentrikus világszemlélet pedig alkalmatlan arra, hogy távlatokban is lássa a teremtett világot alakító folyamatokat.

A *National Geographic* tévécsatornán sugárzott, Morgan Freeman által narrált, *Isten nyomában* című sorozatból tudtam meg, hogy Angliában újra terjedőben van a druidizmus. Évezredek pogány hagyományok szerint kivonulnak az erdőbe, fagyöngyöt vágnak a fákról, mert a fagyöngy az ég és a Föld között lebegve összekapcsolja Isten teremtett világát, megtartva az esendő embernek biztonságot nyújtó egységet. A környezetpusztítás veszélyét érző britek kezükben fagyönggyel állnak a köd áztatta pirkadatban, várják a napfelkeltét, amely az emberiség öntudatra ébredése óta a remény szimbóluma.

Úgy mondják, hogy a remény hal meg utoljára.

■ I. L. L.

Forrás: *Budavári Hírmondó*, 2019. pünkösöd

Sóról sóra a Deák téren

Így telt az idei evangélikus múzeumi éjszaka

Utazás a só körül címmel sokszínű „show”-val várta az érdeklődőket az Evangélikus Országos Múzeum június 22-én a múzeumok éjszakája elnevezésű, idén tizenhetedszer megrendezett országos programsorozat keretében. Az alapötletet Az élet sójához – Nadas Péter 2016-ban megjelent kisregényéhez – kapcsolódó, Forgách András grafikáiból rendezett időszaki tárlat adta. A só számtalan kreatív ötletnek engedett teret a múzeum munkatársai körében a Luther-labortól a lutheránus asztalközösségekig, az állandó kiállítások vitrinjeiben és a pince pódiumán egyaránt.

Délután négy órakor az Insula Lutherana tere megtelt érdeklődőkkel. Míg a *Luther öröksége* című állandó kiállításon nagy buzgalommal kereste több nagyszülő és unokája, kalandvágyó házaspár és diák az eltévedt tárgyakat, addig az udvaron megkezdődtek a látványos – természetesen sóval folytatott – kémiai kísérletek és interaktív gyerekprogramok.

Lutécium, tórium, erbiom – a periódusos rendszer nem túl népszerű elemeiből (vegyjelük Lu, Th, Er) alkották meg a leleményes szervezők a Luther-labor nevét. A különböző színezett sóoldatok mellett például olyan izgalmas anyagokkal lehetett még kísérletezni, mint a *mártonik*.

A lutheránus udvar egy következő asztalán sóhoz kapcsolódó igés kártyá-

kat és rajtuk személyre szóló üzenetet kaphattak az arra járók. Megfontolásra érdemes lehet például a következő s(z)ókártya: „Beszédetek legyen mindenkor kedves, sóval fűszerezett, hogy így mindenkinek helyesen tudjatok felelni.” (Kol 4,6) A harmadik asztalon régi, ma már kuriózumnak számító, a múzeum birtokában lévő írógépek kaptak helyet, amelyek segítségével bárki kipróbálhatta a s(z)óírást, mintaszöveggként használva a Nadas Péter kisregényéből kivágott idézeteket.

A hűs pincében mindeközben a báb-előadás előkészületei folytak: Krista Anita bábszínész, aki az Evangélikus Hittudományi Egyetemen is tart bábos képzést, a gyerekekkel helyben készítette el a Benedek Elek „sómeséjében” szereplő papírbábokat, és együtt keltették életre a mesét.

A résztvevők megtapasztalhatták, hogy a só még a szeretet mérője is lehet: „Úgy szeretlek, édesapám, mint levesben a sót.”

Dr. Harmati Béla László, az Evangélikus Országos Múzeum vezetője, az esemény egyik fő szervezője – aki a sokszínű program mindig más helyszínén tűnt fel éppen – lapunknak leleplezett néhány vitrinbeli játékos feladványt, például a fiktív marcipánfigurát Luther és Bóra Katalin esküvői tortájáról. A legendás – a világvégével kapcsolatos – lutheri gesztus, az almafa ültetése is megjelent: a reformátor által utolsóként ültetett almafa utolsó gyümölcse is ott piroslott a történeti dokumentumok között – nem kis derűtséget kiváltva szemlélőiből. Az intézmény vezetője elárulta, hogy sokan épp ezek miatt a szórakoztató, szellemes feladványok miatt keresik fel minden évben újra az evangélikus múzeumot; a tavalyi alkalmon például az egyik eltökélt kakukktojás-keresőt elmélyült kutatásában még a záróra sem zavarta meg.

A kora esti felnőttprogramok a pincében a *Kultúrshow* elnevezésű pódiumbeszélgetéssel kezdődtek. A meghívott vendégek a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársai, Erdélyi Gabriella, a Lendület családtörténeti kutatócsoport vezetője és Weisz Boglárka, a Lendület középkori magyar gazdaságtörténeti kutatócsoport vezetője, valamint Csepregi Zoltán egyháztörténész-professzor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora voltak. Az *élet sója* kultúr-, társadalom-, gazdaság- és egyháztörténeti vonatkozásait körüljáró intellektuális utazás Kertész Botond történésznek, az Evangélikus Országos Múzeum tudományos főmunkatársának „idegenvezetésével” zajlott.

A beszélgetés során érdekes információkat és adalékokat hallhatott a közönség a hamisított középkori alapítólevelektől a papi kihágásokon át egészen a (szorosan a templom teréhez kötődő) szakrális előny fogalmáig. És egészen új szempontokat kaphatott a reformáció – és a reformációt egy sajátos aspektusból, Schwäbisch Hall

sóki termelő városának története felől megvilágító Nádas-regény – megértéséhez, teljesebb szemléletéhez.

A sónál is életszagúbb kérdések merültek fel a tudós dispután: például hogy mire jó az emberiség egyébként nem túl szívderítő története, és miért lehet szeretni; hogy mi a kontinuitás (folytonosság); mi a normalitás történelmi szemmel; és nem utolsósorban: hogy mit jelentett a középkori ember számára a hit.

Illusztris előadó volt az alkalmon a *Gasztroshow* „showmanje”, Gundel János, akinek dédnagyapja, a legendás vendéglős – az evangélikusok nagy büszkeségére – a Deák téri gyülekezetben volt presbiter. Az előadó a neves család ételhez és étkezéshez fűződő különleges kapcsolatáról, a gasztronómiai kultúráról beszélt, miközben számtalan érdekes idézetet – többek között a Bibliából – és történelmi adalékot hozott a sóról.

Előadása előtt izgalmas kísérletre invitálta a jelenlévőket: ötféle sóoldatról kellett eldönteniük a bátor kóstolóknak, hogy azokban milyen koncentrációjú a só, aztán az eredményeket a szakértő ki is értékelte. Ebből világossá válhatott a hallgatóság számára, hogy a finom ízlés és az ízlelés mélységesen összefüggnek egymással. A só használatával kapcsolatban elsősorban a mértékletesség intelmét helyezte a hallgatóság szívére az előadó. Világossá tette, hogy a só nagy érték, az emberiség egy fontos kincse, tartósító- és egészségjavító (fű)szer, ugyanakkor túlzott fogyasztása veszélyes lehet. Előadásának zárásaként dédnagyapjának, Gundel Károlynak a hangját és intelmeit

tette közkinccsé Gundel János egy régi – 1940-ben készült – rádiófelvétel lejátszásával. Ebből az eredeti interjúból megtudhatta a közönség, hogy „a fehér abrosz melletti tiszta örömet” a jó tündérek hozták, kellő szakértelem, érzék és figyelem nélkül azonban könnyen a gonosz kis manók áldozata lehet.

A gasztronómiai örömök után a zene élvezetének hódolhatott a hallgatóság a Swinging kvartett nevet viselő jazzformáció jóvoltából, mely idén elnyerte a legjobb ifjúsági jazz-zenekar címet. Az 1930-as évek Amerikáját idéző dallamok a csokornyakkendő, hózentrógeres, láthatóan élvezettel játszó és önfeledt örömmel szóló fiatalokkal igazi ízesítői,

sói voltak az estének. A számok konferálója (és több esetben szerzője) a zenekar tanára – az épp egy másik múzeumok éjszakai rendezvényről érkező neves zenész –, Fodor László, Magyarország egyik legjobb dixieland-zenekarának, a Hot Jazz Bandnek a klarinétosa és szaxofonosa, valamint a kecskeméti Bohém Ragtime Jazz Band tagja volt. Az ígéretes négyes tagjai pedig: Szőke Csaba (dob), Berkó Domonkos (klarinét), Pálhegyi Ármín (zongora) és Kertész Mátyás (cselló).

Az estét a festői Balaton-felvidék egyik neves borászata, a csopaki Jásdi Pince nemesítette és vidámította tovább kiváló boraival és Jásdi Attila borlovaggal, akinek ízes kommentárjaiból kiderült: nem kedveli a nagy szavakat, a sznob futamokat és a túl testes (vörös)borokat. Őszintén vallott a kezdetekről, nem lepelve a szőlőgazdálkodás nehézségeit, ugyanakkor büszkén beszélt családjának elhűségéről és következetességéről. Ez utóbbi szintén – az előadó állítása szerint élő – borhoz hozzáadott érték.

A szakértő hangsúlyozta, hogy a jó bor három összetevőjének, szárazanyag- és alkoholtartalmának, valamint könnyűségének egyenes arányban illik lennie egymással, ellenkező esetben félő, hogy a vendég nem fog kérni még egy pohárral. Jelezve, hogy ez a harmónia a Jásdi Pince borainak magától értetődő jellegzetessége, a közönség újra és újra nyújtotta poharát a lutheránus (ekkor elsősorban boros-) pince mélyén...

■ KINYIK ANITA

FOTÓK: REZESSY SZABOLCS

Lélekdoktor az orgonánál

Keresztény pszichiáter a „maguk módján” hívókról

Interjúalanyommal első alkalommal a soltvadkertői baptista imaházban találkoztam sok évvel ezelőtt, az orgonánál ült, ő volt a kántor. Aztán megtudtam, hogy egyébként pszichiáter szakorvos. Mint meséli, tanulmányai során a leginkább Gyökössy Endre református lelkész, pasztorálpszichológus – Jung-tanítvány – hatott rá. Ahhoz pedig, hogy több mint harminc éven át eredményesen ellássa a Kiskőrösi járás betegeit, jól jöttek a teológiai tanulmányok is, amelyeket a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végzett el. Dr. Matus István főorvosként 2007 óta a Kiskőrösi Pszichiátriai Gondozó vezetője. Egyik szakterülete a valláslélektan, illetve valláspatológia.

– Ha az ember pszichiáterhez megy, könnyen megkaphatja a magáét a környezetétől: „Bolond vagy te, hogy elmész a dilidokihoz? Hát akkor biztos még bolondabb leszel!” Változott valamit ez a megítélés az utóbbi időben? Vagy lelki problémákkal még mindig kínos szakember segítségét kérsz?

– A lélekgyógyászat mint szakma megítélése Magyarországon még mindig na-

gyon rossz. Igaz, amikor elkezdtem dolgozni, még rosszabb volt. A stigmatizálás, azaz mindazok megbélyegzése, akik felkeresik a lélekgyógyászt, ma is él. Még az sem lendít nagyot az ügyön, hogy rengeteg amerikai filmben előkerül: ennek a szereplőnek is, meg annak is van pszichiátora, akivel rendszeresen beszélget. Ez arrafelé éppen úgy a havi életritmus része, mint ahogy fodrászhoz, pedikűröshöz vagy szűrővizs-

gálatra eljárnak az emberek. Mármint az igényesebbek. Vagy akik ezt fontosnak tartják.

– Nálunk inkább kibeszélik a bajaikat az emberek egymás között...

– Kibeszélik, ha van kinek. Meg ha akinek elmondjuk, normális tanácsot ad. Mert válasszuk ketté: az mindenképpen megkönnyebbülés, ha rendesen ki tud beszélni a problémáimat. De vajon akinek elmondom, annak milyen verziót mondok az adott történetről? Kapok-e segítő kérdéseket? És vajon segít-e az a másik személy továbbgondolni vagy megoldani azt a gondot? Mert ez lenne a második fázis...

– A zene hat a hangulatunkra, érzelmeinkre, a zenélésnek pozitív hatásai vannak. Ön orgonál. Mi ennek a története?

– Már gyerekkoromban is meghatározó példaképem volt Albert Schweitzer, aki, mint ismert, orgonaművészként, filozófusként, teológusként, orvosként az emberek szolgálatára, testi, lelki gyógyítására, megmentésére szegődött, elsődlegesen a külmiszióban. Ennek biztosan hatása lehetett a hivatásválasztásomra és arra is, hogy fontos lett számomra a muzsika. Alsó tagozatos korom óta zenélek. A kiskunhalasi zeneiskolában a zongora szakot végeztem el, aztán a gimnáziumi, majd az egyetemi éveim alatt a budavári evangélikus templom orgonistájához, Peskó Györgyhöz jártam tanulni hat éven keresztül, de tanított pár évig Baróti István, az esztergomi bazilika orgonistája is. Magam is orgonaművész akartam lenni, de aztán megnősültem, hazajöttem Vadkertre, és Kiskunhalason lett munkám pszichiáterként. Így megmaradtam a baptista gyülekezet orgonistájának, illetve rendszeresen koncertezünk, zenés áhítatokat szervezünk, no meg itthon is rendszeresen zenélek.

– Pszichiáteri munkája közben a lélekgyógyászat mely területeivel foglalkozik?

– Igen változatos a kép: egyből fel tudnék sorolni, mondjuk, tízfajta problémát, szakterületet a lélekgyógyászatban belül,

FOTÓK DR. MÁTUS ISTVÁN ARCHÍVUMÁBÓL

amivel foglalkozom, mert foglalkoznom kell. Az első legyen például az ifjúsági mentálhigiénés gondozás. Fiatalok, sokszor gyerekek jönnek, azaz inkább hozzák el őket a hozzátartozók. Egy másik terület a gerontopszichiátria, az idősek lelki zavarainak kezelése. A felnőtteket nagy vonalakban két nagy csoportba soroljuk: munkaképes korúak és idősek. Mindegyiknek megvannak a sajátosságai.

– Mik ennek a térségnek, a Kiskőrösi járásnak a „specialitásai” a lélektudományok szempontjából?

– Jelentős csoportot képeznek például a munkaalkoholisták. A mi vidékünkön meglehetősen gyakori ez. Egyszerűen nem tudnak leállni az emberek. Nevezik ezt munkacsapdának is. Nem élvezik azt, amijük van, és szinte olyan elvonási tüneteket produkálnak, ha pihenniük, nyaralniuk kell – azaz „elvonják tőlük a munkát” –, mint az alkoholisták az alkoholelvonás esetén. Emellett azonban megvan itt minden problémakör, amelyek országosan is jellemzők. Így – lehet, éppen a gazdagság és a pörgős élet miatt – ugyanazok a gondok jelentkeznek, mint egy nagyvárosban, ahol elidegenedett, egymástól elzárkózott emberek élnek.

– Aki eljön önhöz, az beteg?

– Gondja, problémája van, amit meg kell oldanunk együtt. Ha úgy tetszik, beteg bizony, egy bizonyos értelemben. Úgy is fogalmazhatnánk azonban, hogy

„frissítésre vár a számítógépe”. És ha ez megtörtént, akkor mintegy „kiforogja magából” a rosszat, mehet tovább a munka. Megint másik oldalról nézve: a hazai betegjogok nagyon sokszor „túlvédik” a beteget, és ez nyilván helyes, legalábbis részben. Egy kis zárójeles megjegyzés: el tudnék képzelni sokkal rugalmasabb szabályozást is... De ha valaki nem vallja magát betegnek, amikor baja van, az az igazi gond!

– A problémát tagadóknál jön a válásba kapaszkodás, a hobbi, a pótcselekvések?

– Látszólag nagyon sok megoldás van. Természetesen nem minden az, aminek látszik. A horgász sem minden esetben halat fogni ül ki a tópartra, sokkal inkább azért, hogy csendben elgondolkozzék. Ismerünk számos jó megoldást – de ezek nem működnek mindenkinél ugyanúgy. Aztán tudjuk, hogy léteznek álvallásos pótcselekvések is. A vallásos élet „szabadpiacán”, mondhatni, hemzsegnek az úgynevezett toxikus, mérgező vallások. Én azt vallom – ahogyan Pascal megfogalmazta –, hogy minden ember lelkében Isten alakú úr van. Kant ezt így fejezte ki: „Minden ember eredendően vallásos lény... De vajon ki mivel tölti ki ezt az úrt? Mennyire valós, isteni és pozitív ez?”

– Mátis a „hiszek a magam módján” embernél vagyunk.

– Egy neves orvoskollégám előadásából idézem azt, amit én is vallok. Ha valaki távol tartja magától a Jóistent, és – úgymond – „a maga módján” lesz hívő, vallásos, akkor előbb-utóbb „borul a szekér”. Ez a „maga módján vallásos” fogalom rendkívül fontos. Hadd hivatkozzam Kopp Mária professzor asszony kutatásaira. Ő húsz éven át végzett boldogságkutatást ötezer fővel hazánkban, és az eredményei azt mutatják, hogy a társadalomnak a legveszélyeztetettebb csoportja a magukat „a maguk módján” hívőnek, vallásosnak mondó embereké. És Európa, így Magyarország is tele van ilyen emberekkel. Tessék megnézni a nyugati kereszténységet. Nem mondják ők, hogy nincs Isten, hisznek ők valamilyen Istenben, de az sajnos egy képzelt Isten: nem az irgalmas Isten, nem a megbocsátó Isten, hanem sok esetben a lusta Isten vagy a bosszúálló Isten, és így tovább.

– Ehhez társul az egyházakkal szembeni kritika, sokszor alaptalan támadás.

– Hogyne. A legegyszerűbb azt állítani, hogy minden pap sérült, lusta, viszáé a helyzetével, és pénzéhes. Ez elvben akár mindenkire igaz lehet, mégsem valószínű, hogy ez a valóság. Az persze igaz, hogy az egyházat emberek alkotják, tehát nem tökéletesek. A tökéletes lények esetleg a filmekben láthatók, a való életben nem.

– A vallási közösség, a gyülekezet tehát egyfajta önszolgáltató csoport is kell, hogy legyen?

– Igen. A lelki problémák halmaza, amellyel ma találkozunk, nem a pszichológia hibája, hanem a külső körülményeké, a társadalomé, amely embertelenül fokozza a stresszt. Mozgásban tart bennünket, és ráadásul egy óriási hazugságra, Hamvas Béla szerint: kollektív hazugságszisztémára épül. Kérdem én, ha például reggeli csendességet tartunk, imádkozunk, Bibliát olvasunk, szemlélődünk, és hatalmas békességet és nyugalmat érzünk a lelkünkben – ezt egyébként Isten adja, mintegy visszacsatolásként –, akkor ez mit csinál a magas stressz-szintünkkel? Leszállítja, lefokozza kellően alacsony szintre. „...az én békességemet adom nektek” – mondja Jézus. És ekkor leszünk alkalmasak kreatív gondolkodásra, közösségformálásra, -fejlesztésre, egészségi állapotunk javítására, kapcsolataink karbantartására.

■ KÁPOSZTA LAJOS

Füllenteni és csalni

Hétköznapi hazugságaink

A Bibliában időről időre olvashatunk hazugságról. Az emberi jellem gyengeségéről tanúskodna mindez? Nem feltétlenül. Olykor van, hogy a valótlant maga Isten teszi lehetővé. Lehetséges ez? Hiszen a Tízparancsolatban ez áll: „Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyítást!” Bibliai barangolás a hazugságok mentén.

„Ti, emberek! Meddig gyalázzátok dicsőségemet? Meddig szeretitek az üres beszédet, meddig törekedtek még hazugságra?” (Zsolt 4,3) – hangzott fel Dávid imájában az ókori Jeruzsálemben.

Súlytalanná vált szavak

Frázis, klisé, csúsztatás – állandóan hazudunk. „Valóban? Na, én nem!” Na jó, háromszor-négyszer vagy legfeljebb egy tucatszor naponta, attól függően, hogy mit veszünk annak, és mit tűr el a lelkiismeretünk. Füllentünk már akár a köszönésnél, a megszólításnál: „Jó napot kívánok!” „Remélem, jól aludt.” „Nagyra becsült közönség!” „Tisztelt pártvezető!”

Kétségek támadnak az emberben, ha egész pontosan figyel és kritikusan fülel, mert ott vannak a hétköznapi hazugságok. Hogy is állunk az olyan megszólításokkal, mint a „szívem”, a „drágám”? Ki gondol arra, hogy ezek mennyire őszinték vagy épp mennyire formálisak? Elképzelhető, hogy csak azért mondjuk, mert a másik ezt várja el tőlünk? És mi a helyzet az „édes Istenem!”-mel? Üdvözléseinkben, búcsúzásainkban is lehetnek hazugságok. „Szeretettel üdvözölöm!” „Szívélyes üdvözlésem!” Régebben ilyenekkel is találkozhattunk: „Őszinte híve, mélységesen lekötelezett barátja!” „Mély hálával!” „Kitüntető tisztelettel!”

Ez nem füllentés? Megjátszott és jól formált alázatosság? Nem tűnt el ez napjainkra sem, tovább él a „csao”-ban, a „servo tuo”-ban, azaz „állandó szolgálatára” fordulatban, amely az osztrákok körében „servus” alakban használatos [és persze nálunk, magyaroknál is járja „szervusz”-ként – a szerk.]. És ha valaki búcsúzóul azt mondja, hogy „bye-bye”, akkor valójában a „God be with you” áldásnak – „Isten legyen veled” – motyogott rövidítését használja.

Csak udvariasságból, megszokásból odamondott fordulatok ezek? Mi az, ami mindebből őszinte, igaz? Valóban szívünkbe zárjuk az embereket? És tényleg kívánjuk, hogy ismét lássuk a másikat, és hogy egészséges legyen – mint a közbenjáró imádságnál, amikor Istenre bízunk mások terheit?

Isten tudtával

Ha tehát az üdvözléseket, búcsúzásokat, megszólításokat is bele vesszük, akkor hirtelen megugrik a napi hazugságok száma. Akkor már meg sem rezdül az ember lelkiismerete. „Sem testvéred, sem barátod ellen ne koholj soha semmi hazugságot. Sose leld kedvedet semmi hazugságban, mert

„Sem testvéred, sem barátod ellen ne koholj soha semmi hazugságot. Sose leld kedvedet semmi hazugságban, mert a hazugságból jó nem származhat”

a hazugságból jó nem származhat” – hangzik Jézus, *Sirák fia* könyve 7. fejezetének 12–13. versében.

Csak ennyit mond a Biblia? Isten utálja a hazugságokat. Tényleg. Elviekben. De azért nem mindig ilyen egyszerű a helyzet. Isten tudtával a Bibliában is megeshet hazugságok, jóllehet nem Isten megbízásából.

Lássunk például egy történetet két hazugsággal, két halottal. A korai egyházban a tagok szorosan összezártak, egy szív és lélek voltak, ahogy mondani szokás. Közös tulajdon, *omnia communia!* Az emberek eladták szántóföldjeiket, és adományként felajánlották a megkapott összeget a közösségnek. Mi történik azonban abban az

esetben, ha valaki az adományával kapcsolatban hazudik? Például egy pár – Anánias és Szafira – nem a teljes vagyonát adta oda. Bár Péter apostolnak azt mondták, hogy a teljes összeget, amelyet a földjükért kaptak, odaadták, ez nem volt igaz. Péter számon is kérte Anániást, ezt mondta neki: „Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek” (ApCsel 5,4b), mire Anániás összeesett és meghalt. Amikor három óra múlva a mit sem sejtő feleség is megérkezett, kénytelen volt ő is meghallgatni: „Íme, azok, akik a férjedet eltemették, az ajtó előtt állnak, és kivisznek téged.” (ApCsel 5,9b) És ő is azonnal meghalt.

Miért áll ez a Bibliában? Nyilvánvaló, hogy a közösség vezetői nyomást gyakorolva az igazságot kérik számon az embereken. „Erre nagy félelem szállta meg az egész gyülekezetet és mindazokat, akik hallották ezeket.” (ApCsel 5,11)

A Biblia számos története szól ezenkívül is hazugságról és csalásról. „Az Isten erre azt kérdezte: Talán ettől arról a

fáról, amelyről azt parancsoltam, hogy ne egyél? [...] Akkor az Úristen ezt kérdezte az asszonytól: Mit tettél? Az asszony így felelt: A kígyó szedett rá, ezért ettem.” (1Móz 3,11–13) „Akkor az Úr megkérdezte Kaintól: Hol van Ábel, a testvéred? Kain ezt felelte: Nem tudom!” (1Móz 4,9) Ábrahám a hűgának mondta a feleségét, Sárát (1Móz 12,10–20). Jákób hazugsággal szerezte meg az apai áldást Ézsau, az elsőszülött fiú ellenében (1Móz 27). József fivérei Jákóbnak, az apjuknak testvérük véres köntösét mutatva hazudtak annak haláláról (1Móz 37,31–32). Babilonban Zsuzsannát hazug módon házasságtöréssel vádolta meg két vén [a katolikus fordításokban Dán 13 – a szerk.]. „Nem

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

ismerem azt az embert” – állította esküvel Péter apostol (Mt 26,72). És mielőtt a kakas megszólalt volna, háromszor tagadta meg Jézust. „Ezért tehát vessétek le a hazugságot, és mondjatok igazat...” – Pál apostol kénytelen ezt írni az efezusi gyülekezetnek (Ef 4,25). Az új Jeruzsálemről pedig az áll a *Jelenések könyvében*, hogy mindenki, aki szereti a hazugságot és cselekszi, a városon kívül kell, hogy maradjon (Jel 22,15). Mert a város a visszaállított paradicsom.

A hazugság és szinonimái százharmincszor fordulnak elő a Luther-Bibliában. Mózes első könyvétől egészen a *Jelenések könyvéig* meghatározó ez a szó és a téma. Vajon negatív a Biblia emberképe? Nem, csak igazán realiztikus és megdöbbentően aktuális.

Mai világunkban az úgynevezett közösségi médián keresztül, mint a *Twitter*, az *Instagram*, a *Facebook*, világgá lehet kürtölni hamis, kitalált híreket, álhíreket. Ki gondolta volna, hogy egy napon ezzel a sok hamis információval mennyi pénzt lehet majd keresni! Milliós haszonra lehet szert tenni.

Természetesen a gyülekezetek is fent vannak a *Facebookon*. „Muszáj fent len-

nünk, mert szeretnénk, ha a konfirmandusok és szüleik komolyan vennének minket” – indokolják. A felebarát ellen hamis tanúbizonyosságot tenni – hogy ez az üzletpolitikához tartozna, az önmagában csúf pletyka. A *Facebooknál* sok alkalmazott azon dolgozik, hogy a „szemetet” eltakarítsák az oldalakról. A technikai személyzet pedig, amely e takarítással foglalkozik, minden este traumatizálva zuhan az ágyába. Milyen jó, hogy mi, felhasználók erről mit sem tudunk!

„Ne hazudj!” – minden bizonnyal ezt szívesen olvasnák szülők és tanárok. „Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen.” (2Móz 20,16) Mit is jelent ez? „Istent féljük és szeressük – generációk tanulták így Luther *Kis kátéjából* -: felebarátunkat hazugságba ne keverjük, el ne áruljuk, ne kisebbítsük, se rossz hírét ne keltsük, hanem inkább mentsük, jót mondjunk róla, és mindent javára magyarázzunk.”

Amikor szabad hazudni

Mózes második könyve nagyszerű hazugságtörténettel kezdődik. Egyiptomban akkoriban ellenséges hangulat uralkodott, amelyet az „idegenektől való fé-

lelem” fűtött. A fáraó a két héber bábának, Sifrának és Púának ezt parancsolta: „Amikor a héber asszonyok szülésénél segédkeztetek, figyeljétek a szülés lefolyását: ha fiú lesz, öljétek meg, ha leány, hagyjátok életben!” (2Móz 1,16) A két baba azonban nem teljesítette a parancsot – nem váltak gyermekgyilkosokká a születés segítése helyett. Ki kellett találniuk egy hazugságot, amellyel maguk is megmenekülhettek, és nem mellesleg hihető is volt. Tudatosan elkéstek a szülésekről, ezért Isten megáldotta, nem hagyta mártírokká válni őket. A két baba okos hazugsága láthatóan felvette a harcot a faji megkülönböztetéses örülettel szemben. Ezért is áll ez a történet a Bibliában. A két bátor asszony *Mózes második könyvében* történelmet írt.

Tehát van, amikor szabad hazudni – ha más élete van veszélyben, és valóban nincs más mód az életmentésre. „Isten ezért jót tett a bábákkal. A nép pedig sokasodott, és igen megerősödött.” (2Móz 1,20)

■ ROLAND SPUR

Fordította: Domokos Ildikó

Forrás: *Evangelisches Gemeindeblatt für Württemberg*, 2019/9. szám

Jegyzetlapok

A SZERZŐ FELVÉTELE

Isten alázatos énekese. A hetvenes években a kommunista nyomás és kontroll ellenére erősödött az ifjúsági munka a különböző egyházakban, sokan megtértek. Az egész országban tapasztalható volt a Lélek sodrása.

A lelki-szellemi ébredés egyik gyümölcse az új énekek születése. Egyre többen írtak dalokat, egymás után alakultak zenekarok egyházunkban és más felekezetekben is. Szerettük a katolikus Sillye Jenő énekeit is. Csak néhányat említek a háromszázból: *Volt egyszer egy király*; *Gyertyaláng*; *Kisfiam*; *Föltámadt, alleluja*; *Köszönöm neked, Istenem*; *Múlnak az évek*; *Nézzétek az ég madarait*; *Szállj, dalom*.

Nagyszerű emlékem, hogy a katonai kiképzés heteiben Lentiben öt felekezet teológushallgatói a teherautón is énekelték dalait. Ez tilos volt akkoriban. Sok erőt adott ez a különös kórus.

Sillye Jenő több oratóriumot és misét is írt. Isten használta őt és dalait az ébredésben, az evangelizációban. Az énekekhez mindig mondott néhány szót. Hirdette az ígét. Bejárta a Kárpát-medencét kis Trabantjával. Énekelt hajléktalanszállókon, kórházakban, teológiai szemináriumokban, gyülekezetekben, konferenciákon, a legendássá vált kismarosi és nagymarosi ifjúsági találkozókön.

„Álmodni sem mertem volna ilyen gazdag életről – mondta. – Az apám elhagyott minket, anyám és a nagymama becsülettel és mély hittel nevelt minden nehézség ellenére. Abban a korban voltam fiatal, amikor a kommunista rendszer mindenben

gáncsolta az egyházat, és minden erővel megpróbálta kitépni belőlünk a hitet. Büszke vagyok, hogy hűségesen kitartottunk. Ez persze nem az én érdemem, hanem az Úristen kegyelme, mégsem tagadom, jólesik visszagondolni, hogy sikerült.”

Június 15-én, pályafutásának ötvenedik évfordulóján gyülekezetében, a káposztásmegyeri katolikus templomban barátai, családtagjaival és mintegy háromszáz jelenlétével együtt adott hálát életéért, az Istentől kapott küldetésért. Komoly betegségek után, hetvenkét évesen is tele van a szíve hittel, örömmel, hálával. A tizenkét dal előadása kifárasztotta. Alig volt hangja az alkalom végén, de ott a templomban a hálaadás alatt minden a helyén volt.

Négyszemközt, az evangélikusok nevében megköszöntem neki, hogy sokunk életében eszközök voltak énekei az Isten felé vezető úton.

Balás Béla nyugalmazott kaposvári megyés püspök („Beton atya”) ezt írta Sillye Jenőnek: „Somogyi Sanyi [*hite miatt bebörtönzött pap* – Sz. J.], amikor utolsó börtönéből kijött, a Rózsák terén találkozott veled. Láta a fiatalokkal zsúfolt oratóriumot, és sírva fakadt. Nem hiába ült éveket.”

A szépség rendezője. Életének kilencvenhetedik évében meghalt Franco Zeffirelli olasz filmrendező. Az 1972-ben Assisi Szent Ferenc életéről készült *Napfivér*, *Holdnővér* sokak szerint minden idők egyik legszebb keresztény filmje. A *názáreti Jézus*, melynek televíziós és filmváltozata is készült, a bibliai téma egyik leghatásosabb feldolgozása lett.

A hetvenes évek Magyarországon rendkívüli jelentőségük és hatásuk volt ezeknek a filmeknek. Csendben adtuk át egymásnak a hírt a teológiai akadémián: a Szondy és a Bajza utca sarkán lévő templomban Jézus-filmet vetítettek az esti mise után. Alig fértünk be az Úr házába. Húszperces adagokban vetítették az Olaszországból becsempészett filmet. Valaki élőben tolmácsolta a szöveget. Istennek gondja volt arra, hogy ezekben a nehéz időkben is eljuttassa az evangéliumot sokakhoz.

A békéscsabai ifjúsági alkalmakon is vetítette ezeket a filmeket Győri János Sámuel akkori segédlelkész. Az angyalföldi Lehel téri templom plébánosa, Zoli bácsi Budapest környéki falvakba vitte Zeffirelli filmjeit. Mindenütt megteltek a templomok.

Zeffirelli több alkalommal felszólalt a magzatok védelmében. „Egy elmaradt abortusz vagyok” – vallotta. Milyen jó, hogy ő is megszületett! Megismerte és hirdette Isten szeretetét.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

FOTÓ: ALESSANDRO DI MEO / EPA

Micsoda Kirchentag!

Protestáns egyházi napok Dortmundban

Az Istenbe vetett bizalom és a reménység állt a középpontjában a harminchetedik németországi protestáns egyházi napok, azaz a Kirchentag programjának. A 2Kir 18,19 alapján „Micsoda bizalom” mottóval megrendezett programsorozatnak június 19–23. között Dortmund volt a helyszíne. Témákban és programokban idén sem volt hiány.

A két évente tartott Kirchentag szervezői 1949 óta mind mélyebb merítéssel törekednek betekintést nyújtani az európai kereszténységet érintő kérdéseken túl a világméretű jelenségekbe, egyházi és civil humanitárius szervezetek munkájába.

Az idei protestáns egyházi napok számos programjait felkereső száztizennyolcezer látogató a világ számos pontjáról – hetven országból – érkezett az ötnapos fesztiválra. A tömeg színes sokféleségéhez (talán egyedül távol-keleti résztvevőket nem lehetett látni) valóban csak a kétezer-négyszáz felkínált program okozta „kultúrsokk” volt fogható.

A reménység zöldje

Az idei Kirchentagot is hivatalos sajtótájékoztatóval nyitották meg a szervezők. Hans Leyendecker elnök és Julia Helmke főtitkár, valamint Annette Kurschus, a Németországi Protestáns Egyház tanácsának elnökhelyettese és a Vesztfáliai Protestáns Egyház elöljárója köszöntötte az egybegyűlteket, és mondott bevezetőt, majd következtek az érdekes adatok.

A programok és a jelenlévők már említett számán túl még egy beszédes adat elhangzott. A Kirchentag elnöke, Hans Leyendecker elárulta, hogy az elmúlt évekhez képest csökkent a résztvevők száma.

Ennek több oka lehet, akár a számos tartományban már megkezdődött nyári szünet is. Julia Heimke, a Kirchentag főtitkára hozzátette: meg fogják vizsgálni az érdeklődés csökkenésének okait, mert az is lehetséges, hogy már nem él az emberekben az igény egy ötnapos óriásrendezvény iránt. De az is lehet, hogy Dortmund sokaknak nem volt annyira izgalmas helyszín, mint a korábbi városok, mert hamis kép él bennük a Ruhrvidékről. Idén – talán ezért is – a zöld a reménység és a bizalom színeként köszönt vissza a sálakon és a rendezvényen is.

Mit látni jöttetek?

A második napon a Dortmundba látogatókat a különböző programokat átfogó téma, a migráció-integráció-elfogadás kérdése fogadta. „Mit látni jöttetek?” – adta magát a kérdés Jézus után szabadon a hömpölygő embertömeg láttán. ►

A város harminc különböző pontján hangzott reggeli bibliatanulmányt a központ egyik főterén ökumenikus istentisztelet követte a helyi balettszínház ifjúsági társulatának kíséretével.

Ezen a délelőttön Frank-Walter Steinmeier német szövetségi elnök köszöntője fogadta az érdeklődőket a Westfalenhalle telt házban sportcsarnokában. A digitális modernitás korának jövőbe vetett bizalmát körüljáró elmélkedés ez alkalommal kevésbé a köztisztületnek örvendő politikus, mint inkább a publikumot testvériként („Meine Schwester und Brüder...”) megszólító keresztény ember kiállása volt az emberség legbelsőbb lényegének megőrzése, a szabadság etikája és a digitalizáció egyéni-közösségi felelősségvállalása mellett. „Szabad bíznunk!” – hívta fel az elnök a sportcsarnokban szép számmal egybegyűlteket a digitális világ kihívásaival való szembe fordulásra, a Kirchentag idején „Micsoda bizalom” motójára rezonálva.

Az államelnök a szónoklata után elfoglalta helyét szakértő beszélgetőpartnerei között. Dr. Annette Schavan korábbi szövetségi oktatási miniszterrel és Ranga Yogeshwar tudományos újságíróval, fizikussal közösen több témát is körüljártak: szóba került a gazdasági szemlélettel való leszámolás, a Facebook-közösség, a határok digitalizálódása, a gyógyászati etika és a tudományos fejlődéshez szorosan kapcsolódó szabadság kérdése is.

Alakítani a jelent és a jövőt

Hevesen üdvözölte a közönség, amikor elhangzott, hogy míg néhány évvel ezelőtt a határok megnyitása jellemezte a politikai kultúrát, addig a jelenben a határok lezárására törekednek. Ranga Yogeshwar a masszív technikai szkepszissel szemben a jelen fiatal generációjának esélyeit emelte ki: a világtörténelem során ők az első nemzedék, amelynek tagjai a fizikai távolságtól függetlenül állandó kapcsolatban állnak egymással, s ebben

az az egészen egyedülálló lehetőség rejlik, hogy – a „Yes, we can!” („Igen, meg tudjuk tenni!”) szlogent zászlóra tűzve – képesek alakítani a jelent. És mindezt élvezettel teszik!

A pódiumbeszélgetéssel egybekötött délutáni főelőadás impulzusát dr. Aladin el-Mafaalani szír származású német professzor, miniszteri biztos adta. Az *integrációparadoxon* – *Miért vezet a sikeres integráció még több konfliktushoz* (Das Integrationsparadox – Warum gelungene Integration zu mehr Konflikten führt) című, tavaly megjelent és bestsellernek bizonyult könyvének összefoglalását tárta a hallgatóság elé. A bevándorlás-integráció-elfogadás kérdéskörben az előadó megosztotta hallgatóival azt az allegóriát, amelyet könyvében a szociális jelenségek leírására használ: ha a társadalmat egy étkezőasztalnak tekintjük, akkor az asztalnál ülők időnként azt tapasztalhatják, hogy valakik belépnek a szobába, és csendben leülnek a földre. A belépők gyermekei már odakérekednek az asztalhoz, és leülnek a székre. Egy kis idő elteltével már a süteményből is kérnek, hovatovább nemsokára azt is szóvá teszik, hogy nem ezt a süteményt kellene enni, hanem egy másik receptet volna célszerű használni. S mindez egy adott időpontban egyszerre van jelen egy társadalomban.

Az előadást követő pódiumbeszélgetésben dr. Thomas de Maizière kereszténydemokrata politikus, korábbi szövetségi belügy-, illetve védelmi miniszter arra hívta fel a figyelmet, hogy az említett

asztalközösség vezetésének irányát semmiképp sem lehet megállapítani, a közös étkezés szabályait azonban feltétlenül. A beszélgetőpartnerek számos élő példát hoztak a kézfogástól kezdve a gíroszig annak érzékeltetésére, hogy a kulturális különbségek dinamikusan gazdagíthatják az egy fedél alatt élők kultúráját, s ezzel nemcsak a bevándorlók szembesítik az adott társadalmat, hanem már egy Észak- és Dél-Németországból érkező számára is komoly nehézséget okoz az együttélés. És korábban sem volt jobb – mutatott rá El-Mafaalani professzor –, egy dolgot kivéve, ez pedig a jövő kérdése. Ezen kell közösen dolgozni.

Örömteli volt a társalgás résztvevőinek saját maguk számára felfedezni, hogy a migráció és integráció kérdéséről nemcsak preskriptív (előíró), hanem deskriptív (leíró) módon, sok-sok humorral is sikerülhet eszmét cserélni – ehhez a Kirchentag közönsége igen hálás publikumnak bizonyult.

Éreztétek és lássátok

Közös imádsággal, bibliatanulmányozással és istentisztelettel kezdődött a harmadik nap is. Izsák feláldozása volt a nap bibliatanulmányainak témája. Az egyikben Anja Reschke újságíró a Kirchentag elnökével, Hans Leyendeckerrel beszélgetett a bizalomról és a határok átlépéséről. Ezután a lehetőségek piacánál a csarnokba belépve örömteli volt a közreműködő kiállítókból összeverbuválódott alkalmi gyülekezet kedves hívogatásának eleget tenni és egy rövid áhítattal, spontán kánonná szerveződött dicséreténekkel, imával és áldással kezdeni a lelki ráhangolódást az egyik, valódi templompadokkal kápolnabelsőnek berendezett standnál. Közös énekésre egyébként az öt nap folyamán lépten-nyomon adódott lehetőség: a kiállítóterület különböző szegleteiben, kisebb és nagyobb színpadokon egymást váltották a világ más-más tájairól érkezett kórusok és színes zenei formációk, amelyekhez társulva kedvére bekapcsolódhatott az éneklésbe az arra elhaladó látogató.

Fenyőillat és élő víz

A városi események felfedezése számos meglepetést tartogatott minden napra a látogatók számára. Dortmund belvárosának három templomi közössége látha-

tóan kitett magáért. A talán legszokatlanabb a Szent Péter-templom (Petrikirche) kínálta imaséta volt: belépve ugyanis egy valódi, ötven fából álló, sűrű fenyőerdő fogadta az érkezőt. A parkettázott (!) padlót vastagon beborító faháncson mezítláb lehetett végigsétálni a templomtérben kialakított erdei ösvényen különböző olvasmányok, fülhallgatón keresztül megszólaltatható elmélkedések és az élet vizét jelképező korszából való szomjoltás kíséretében. Az egész csarnokot betöltő, átható fenyőillattal ez a helyszín valóban minden érzékszervre ható élményt nyújtott, hozzásegítve az érdeklődőt, hogy eleget tegyen az igei buzdításnak: „Éreztétek és lássátok, hogy jó az Úr!” (Zsolt 34,9)

A jelképes cselekedtetés, az interaktív elmélkedés egyébként is jellemzője volt az ötnapos programsorozat egészének: például a város különböző pontjain lehetett elhelyezni gyertyákat, és az egyik kis téren egy kereszt tövében különös kőrákásra is figyelmes lehetett a járókelő. A gondosan egymásra helyezett, maroknyi kavicsok mindegyike egy-egy felirattal jelezte tulajdonosa kívánságát vagy vágyát, amelyet ily módon is odatehetett az Úr elé. Béke, szeretet, tolerancia, egészség, bizalom – megannyi súlyos kérés és óhaj szerepelt még a kődarabokon, nem csak latin betűkkel.

Eljött a nők ideje

A szombat programját Angela Merkel szövetségi kancellár és Ellen Johnson-Sirleaf korábbi libériai elnök pódiumbeszélgetése tette hangsúlyossá. A magukat „politikai barátnőkként” aposztrofáló államvezetőket Nicolas Richter jogász-újságíró kérdezte a Kirchentag idei mottója jegyében arról, hogy mit jelent számukra a bizalom, ők kiben (nem) bíznak.

Az egykor börtönbüntetést elszenvedett afrikai Nobel-békedíjas elnök asszony a beszédében és az azt követő pódiumbeszélgetésben többek között a nők biztonsága és a lányok iskoláztatása ügyében való dinamikus fejlődésről és a libériai nép reményéről tett tanúbizonyoságot a mára si-

keresen feltartóztatott ebolavírus hatásai ellenére. Merkel kancellár asszony a beszédében személyes elkötelezettségével adott nyomatékot a járványok, az afrikai éhezés, a globális felmelegedés és a bevándorlás okainak megszüntetésére irányuló törekvésnek, felhívva a német közvélemény figyelmét a partnerség kiépítésének és az egyéni felelősségnek a jelentőségére.

A német kancellár hangsúlyozta, hogy a háború után a bizalom újraplántálása lassan építkező folyamat, egyedül azonban egyetlen nemzet sem boldogul, ezért ő maga mindig síkra fog szállni a „multinacionalizmus” mellett. ▶

Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy szükség van az Afrikáról szóló ismeretek bővítésére is, hogy ne csupán karitatív területként tekintsünk e földrészre, hanem a partneri viszony kiépítésének lehetőségét lássuk benne.

Egyház és politika

Szintén szombat délelőtt tartották a *Menyire politizálhat az egyház?* című pódiumbeszélgetést; résztvevői Wolfgang Schäuble, a Bundestag – a németországi

döntését a határok megnyitásáról, bár azt is hozzátette, hogy a politikának az a feladata, hogy a társadalmi toleranciát megőrizze, és az embereknek elmagyarázza a nehéz döntéseket. Ez pedig 2015-ben nem működött.

Arra a kérdésre, mi is a helyes egyensúly a politika és a vallás között, Schäuble azt mondta, hogy szerinte a vallás politizál, és ezt is kell tennie. De ha a vallás a politikára rá akarja erőltetni az akaratát, akkor átlép egy határt. Hasonlóképp vélekedett Margot Käßmann is: „Az evangélium hir-

fegyverkereskedelemre milliárdokat költenek világszerte, holott ha ennek a töredékét fordítanák élelmezésre, akkor véget lehetne vetni az éhezésnek a világon. Az élőlánc szervezője, Jan Stahnke ment elől, öt több százan, majd későbbi számítás szerint ezren-ezerötszázan, mintegy másfél kilométeres sávban követték.

Számos további érdekességet, megjelentést tartogatott még ez a nap is: a látogatók találkozhattak harangöntővel és keresztelési szakképvisellel, lehetőség nyílt tájékozódni a protestáns rendőri lelkeség-szolgálatról, bemutatkozott egy templomi széksorokat gyártó és forgalmazó cég, és kerékpárra szerelt turmixgépben friss gyümölcsökből ki-kiszomjoltó frissítőt állíthatott elő. Az esti órák is tartogattak aktív kikapcsolódási lehetőséget: Judy Bailey és a többgenerációs alpesi egyesített kórus és fúvószenekar lelkesítő koncertjén a táncos kedvűek is megtalálhatták számításukat.

Nem csak a sportszarnok volt tele a hétfőn: a Kirchentagnak otthont adó területen a százharminczet is elérte – a mintegy négyezer önkéntes segítővel (köztük rengeteg cserkészrel) együtt – a résztvevők száma. A különböző nemzetek egyházait bemutató csarnokban üdítő momentum volt a kijevei képviselővel való találkozás, aki a kölcsönös ismerkedés során lelkesedéssel említette, hogy Fabiny Tamás, egyházunk elnök-püspöke nemrégiben látogatást tett náluk. A magyar standon – a Vesztfáliai Protestáns Egyház által működtetett Weltgarten der Ökumene sátrában – Fabiny püspök és Cselovszkyné dr. Tarr Klára, egyházunk országos irodája ökumenikus és külügyi osztályának vezetője mutatta be röviden a Magyarországi Evangélikus Egyházat, kiemelve az aktualitásokat, amelyek az egyházat itthon foglalkoztatják.

Menjetek, és hirdessétek!

A június 23-án zárult harminchetedik európai protestáns egyházi napok szervezőinek célja az egyéni felelősség felébresztése volt – csak a résztvevőktől függ, miként viszik tovább és keltik életre a kapott útravalót a világ számos táján, otthoni közösségeikben.

Vasárnap a Kirchentag egyik központi záró istentiszteletének résztvevői töltötték meg szép számban a nyolcvanegyszer férőhelyes Signal Iduna Park stadi-

szövetségi parlament alsóháza – elnöke és Margot Käßmann korábbi püspök, a Németországi Protestáns Egyház tanácsának egykori elnöke voltak.

Schäuble szerint jól tesz a politikának, ha a társadalomból nyomás érkezik felé, mert a politikusok a többségre vannak utalva. A házelnök a klímapolitika megerősítéséről is szólt. Véleménye szerint a párizsi egyezményt az iparosodott nyugati világnak kötelessége betartani. De ez nem lehetséges az egyes emberek életstílusváltása nélkül.

A *Kirchenasyl* (egyházi menedékjog) témájában is kifejtette véleményét Schäuble: szerinte javítani kell az egyház és az állam közötti kapcsolatokon. De az egyház nem lehet jogállamiság nélküli tér, itt is be kell tartani az állam által előírt szabályokat. Egyes esetekben azonban lehet szó arról, hogy az egyháztagok menekülteket védelmeznek. Az elnök egyúttal védelmébe vette Angela Merkel kancellár 2015-ös

detése az egyház fő dolga, és annak is kell maradnia. Az evangéliumból azonban politikai elkötelezettség is fakad.”

Käßmann ugyanakkor elutasította azt a feltételezést, hogy a Németországi Protestáns Egyház és a Kirchentag erősen politizál, és inkább hitbeli kérdésekkel kellene foglalkoznia. A korábbi püspök asszony szerint ennek a vélekedésnek a háttérben az húzódik meg, hogy a média inkább a politikai résztvevők megszólalásairól tudósít, nem pedig a mindennapos bibliatanulmányokról.

Élőlánc a békéért

Szombaton a békéért fogták meg egymás kezét az emberek Dortmund utcáin. A Westfalenhallétól a Stadtgartenig húzódó élőláncban még a bajor tartományi püspök, a Németországi Protestáns Egyház tanácsának elnöke, Heinrich Bedford-Strohm is ott volt. Rámutatott, hogy a

ont. Csak maga az ötnapos rendezvény-sorozat több száz formációját egyesítő összesített fúvószenekar elfoglalta a fél nézőtér teljes alsó szektorát, és falakat rengető hangzást varázsolt a tutti megszólaltatásakor.

„Ne dobjátok el hát bizodalmatokat...” (Zsid 10,35; Károli-ford.) – mélyítette el a Kirchentag „Micsoda bizalom” mottóját prédikációjában az új liturgiai utakat járó lelkész, Sandra Bils. Az alkalom szervezői a régi és új formák és tartalmak szembesítését, párbeszédét, a népegyház megszűnésével új utakat kereső egyház kérdéseit tűzték zászlajukra. Meglepő volt, hogy az új keretek nem foglalták magukba a textust, és a 23. zsoltár szavai is politikailag korrektt változatban szerepeltek: „Az Úr az én pásztorom, pásztornóm...”

Az idei egyházi napok kampánymotívumai, a színes lufik ezen a záróalkalmon is hangsúlyos szerepet kaptak. A szervezők ezekben találták meg ugyanis a bizalom megragadásának és a pozitív látásmód illékonyosságának jelképét, amely összekapcsolja a földit az égivel, és derűs játékosságával a szekuláris nyilvánosság számára is örömteli és vonzó üzenetet hordoz. A liturgia csodálatos zenei kísérete és a háromnyelvű – német, angol és latin – ének-összeállítás az egyházi ha-

gyományból és a világegyház legújabb kincseiből is merített, amit magyar külnítményünk anyanyelvi zengedezése tett teljessé a tömeg soraiban: „Áldjad, én lelkem, a dicsőség örök Királyát!” Egészen egyedülálló volt, hogy a két szín alatt vett úrvacsora valódi gyülekezeti közösséggé formálta a több tízezer egybegyűlt hívőt.

Kenyerre és újjáépítésre

A szerdai közös kezdő istentisztelet offertóriumát a Magyarországi Evangélikus Egyház törekvéseivel egybecsengő célokra szánták: a valdens egyház szicíliai és a Gusztáv Adolf Segélyszervezet szíriai munkájának támogatására, a lerombolt iskolák és templomok újjáépítésére gyűjtöttek. A záró istentisztelet végén pedig a Kenyeret a világnak mozgalom etiópiai protestáns szolgálatáért (a Dél-Szudánból a polgárháború elől Etiópiába, Gambelába menekült családok támogatására) és a Földközi-tengeren szolgáló, civilekből szerveződött Sea-Watch mentőosztag szolgálatának megsegítésére járt körbe a persely a teljes stadionban.

A felszabadító alkalom áldással, a 2021-ben Frankfurtban megrendezendő harmadik ökumenikus egyházi napokra való meghívással és fiatal kísérőnk fel-

hőtlenül derűs megjegyzésével zárult: „Ez most az volt, hogy »a háztetőkről is hirdessétek!«.”

Kongóiak konténerbusza

Talán a legemlékezetesebb idei Kirchentag-program az a konténerbusz volt, amelyben a kongói menekültek között szolgáló egyházi szervezet igen érzéletes módon próbált ízelítőt nyújtani a menekülés folyamatáról: a teljesen valós díszletelemek és sűrű géppuskaropogás között, interaktív digitális kíséret mellett kellett döntéseket hozni arról, hogy a hirtelen adódott menekülési helyzetben mit vigyen magával, és megérkezésekor mi módon kísérelje meg újrakezdeni az életét az egyszerű afrikai ember.

Az öt nap élményeit talán úgy lehetne összefoglalni, hogy a Kirchentag az OMG! („Oh, my God!” – „Ó, Istenem!”) szekuláris segélykiáltása helyett „aha-élményt” kívánt nyújtani: konstruktív megoldásokat azon felismerés ellenére, hogy a ma emberének kihúzták a talajt a lába alól. Hogy a teremtett világban újra felfedezhesse Isten munkáját, egyéni és közösségi emberi felelősségét.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA,
DIÓSZEGI RITA, KÉZDI BEÁTA

FOTÓK: KIRCHENTAG.DE

A Kirchentag magyar szemmel

A június 19–23. között Dortmundban megrendezett német protestáns egyházi napok forgatagának részét képezte a Lehetőségek Piaci: négy óriási csarnokban több mint hétszáz egyház és szervezet mutatkozott be, köztük a Magyarországi Evangélikus Egyház is. Egyházunk standja a Kirchentag motójára épülve a „bizalom-fenntarthatóság-jövőkép” fogalmakat járta körül.

Mindezeket túl a stand látogatóinak lehetőségük volt részt venni a Richly Zsolt által rendezett Luther-rajzfilm képeit felhasználó interaktív játékban vagy fényképet készíteni egy „#mee” feliratú keretben. A standra a Kirchentag három teljes napja alatt több mint százan tértek be – olyanok, akiket személyes élmény fűz Magyarországhoz, és olyanok is, akik ismerkedni szerettek volna az országgal vagy a magyar protestanizmussal. És volt, akit csak a magyar szó vonzott – mint például azt a fiatal jezsuita szerzetest, akit rendje Magyarországról Münchenbe küldött továbbtanulni, és örömmel vette a lehetőséget, hogy anyanyelvén beszélgethet keresztény testvérekkel.

A spontán találkozásokon túl sor került három előre egyeztetett beszélgetésre is. Az első napon dr. Fabiny Tamás elnökpüspökkel és Szemerei János püspökkel beszélgetett Cselovszkyné dr. Tarr Klára, egyházunk országos irodája ökumenikus

és külügyi osztályának vezetője. Másnap Norbert Denecke, a Lutheránus Világszövetség Német Nemzeti Bizottságának ügyvezetője volt a stand vendége. Végül pedig az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház két munkatársa, Viking Dietrich, az európai és közel-keleti régió képviselője, valamint Johanna Olson, az egyházkerületi kapcsolatokért felelős koordinátor osztották meg tapasztalataikat magáról a Kirchentagról és a Magyarországi Evangélikus Egyházzal való együttműködésről. (Az interjúk megtekinthetők egyházunk Facebook-oldalán.)

A magyarok azonban nemcsak vendéglátóként, hanem vendégként is találkoztak partnereikkel a Kirchentagon. A rendezvény szervezője, a Vesztfáliai Evangélikus Egyház szintén fontosnak tartotta, hogy arcot adjon a vele kapcsolatban lévő egyházaknak és szervezeteknek. Így Fabiny Tamás és Cselovszkyné Tarr Klára lehetőséget kapott arra, hogy Thomas Kriegernek, a vesztfáliai egyház ökumenéért felelős referensének kérdéseire válaszolva bemutassa egyházunkat, identitásának alapjait és diakóniai, valamint oktatási munkáját. A pódiumbeszélgetés felütéseként elhangzott néhány versszak a Szélrózsa-dalból, majd szóba került a Luther-rajzfilm is.

Az országos iroda ökumenikus és külügyi, illetve gyülekezeti és missziói osztályának munkatársai lelkesen vállalták a több mint tizenkét órás utat és a háromnapos standfelügyeletet abban a hitben, hogy egy százezres tömegrendezvényen is van lehetőség személyes találkozásokra és őszinte beszélgetésekre. Ez a bizalom motiválta egyházunk jelenlétét a németországi egyházi napokon, és – Istennek hála – ebben a bizalmunkban nem is szégyenültünk meg.

■ BALICZA KLÁRA,

az ökumenikus és külügyi osztály referense

FOTÓK: AZ MEE ORSZÁGOS IRODÁJÁNAK ÖKUMENIKUS ÉS KÜLÜGYI OSZTÁLYA

Ameddig a takaród ér...

Három gyerekkel elég komoly gondjaink lettek a takarókkal. A lányaink ugyanis rászoktak, hogy éjszaka „anya, félek!” szöveggel átzarándokolnak a mi ágyunkba. Nos, bár ez a természetes születésszabályozás tökéletes módszere volt, járt némi kényelmetlenséggel. Fekhelyünk ugyanis nem növekedett együtt a kicsinyekkel. Így egyre többször fordult elő, hogy ötünk alatt már síralmasan nyőszörögtek a rugók, a széleken le-legurult valamelyikünk, a takarókon meg valahogy nem tudtunk jól megsztozni az alvó csemetékkel.

Ilyenkor a férjem többször átvonult a gyerekszobába, és az egyik ágyban az ovis takaró alatt próbált menedéket találni éjszakára. Az ő százkilencven centijével bizony nem volt ez valami kellemes. Úgyhogy összedugtuk a fejünket, hogy cselhez folyamodjunk.

– A szavak hatalma – magyarázta a férjem. – Az Úr is a pusztá szavával hívta elő a teremtményeket, és azok meglettek. És lőn világosság!

Na, ettől a teológiai igazságtól jutottunk el odáig, hogy nagylányavatót fogunk tartani. Egy nyolc-, egy hat- és egy majdnem négyéves már benne van a korban. Simán lehetnek nagylányok. Az különben is menő dolog.

Le is ültették őket egy este a nagy bejelentéssel. Új korszak következik: mátol maguk díszíthetik a szobájukat. Lesz mindenkinek olvasólámpa az ágya mellett, valamint saját polcai a szekrényben. És természetesen senki nem vándorol át a mi ágyunkba éjszaka, mert az nagyon cikis és kislányos dolog.

A bejelentést pillanatnyi csend követte, aztán kitört az ováció.

– Éljen! Nagyok lettünk! Ez az!

– Férjhez is mehetek? – kérdezte a legkisebb, de a többiek vigyorgásából megértette, hogy ez még azért nem aktuális.

És lőn este, és lőn éjszaka az első nap. És senki nem zavarta meg az alvásunkat, csak én néztem meg két-három óránként, hogy „juj, csak nem lett valami bajuk ezeknek a lurkóknak ott a messzi távolban (= a másik szobában)?”

Reggel hálát adtunk a tágas ágyunkért és az elég hosszú takarónkért, majd derűsen indultunk régi parasztház alaprajzú otthonunk konyhája felé. Azaz csak indultunk volna, az út ugyanis a lányok birodalmán keresztül vezetett. Úgy értem, eddig. Mert az az ajtó most kulcsra zárva, sőt elbarikádozva fogadott bennünket.

– Hahó! Átmehetünk? – kérdeztük gyanútlanul.

– Dehogyan mehetek! – szolt a kicsi. – Még nem öltöztünk fel.

Nagylányok nem mutatkoznak mások előtt hálóruhában!

(Egek, hát ezt meg kitől hallhatta?)

– De hát nekünk a konyhába kellene mennünk reggelit készíteni, tízórait csomagolni... – érveltem.

– Semmi akadálya – szolt ki kegyesen a nagy. – Ha elkészültünk, már mehetek is.

– Bár kicsit furcsa, hogy nagylányok szobáján mások átvonulnak. Ez szerintem nem szokás – tette hozzá a középső.

Leforrázva álltunk, míg le nem telt a várakozási idő. Aznap reggel kapkodva készültünk, magunkban szitkozódva sóhajtoz-

tunk és morgolódtunk. És alig vártuk, hogy új ülést tarthassunk este a téma megoldására.

– Lányok, ez a reggeli várakozás az ajtótok előtt nem fog menni – vezette fel a férjem.

– Igen, mi is ezen gondolkodtunk – kezdte ragyogó szemmel a kicsi.

– És arra jutottunk, hogy ha már nagylányok vagyunk, lehetne külön szobánk. Ahol ti aludtatok eddig, meg ez meg a félszoba. Majd összebb húzódkodik, akinek az jut – magyarázta a középső.

– Akkor nem is zavarnátok bennünket a reggeli szőszmötölésetekkel – tette hozzá a harmadik, néhány napja még éjjel rémüldöző gyerek.

– És mi hol aludjunk? – néztünk hol egymásra, hol meg rájuk döbbenet.

– Hát, választhattok. Vagy a spájzban, vagy a garázsban.

Látszott, hogy alaposan, az utolsó részletig megvitatták már ők is a problémát.

Lelki szemem előtt megjelent a csöppet sem hálósobának való keskeny, sötét és fűtetlen helyiség. Aztán a másik választható szálláshelyünk, a huzatos, egér járta garázs. Ez már majdnem istálló. Jézusom!

Kezdünk kompromisszumokat keresgélni. Jó lenne nyújtózkodni, de eddig ér a parókia, akarom mondani, a takarónk. Megbeszéltük, hogy most bizony ekkora területtel gazdálkodunk, nincs mit tenni. És a nagylányok akkor háromfelé osztották egyetlen szobájukat, ami persze számos perlekedés forrása lett. Így tanulták a másokkal való együttélést.

Végül isteni segítségnek éltük meg, amikor nyelvzseni férjem alkalmi munkákat kezdett kapni a közeli nagyvállalatok egyikénél. Az ő pluszkeresetéből pedig szép lassan – évek alatt – kezdett gyűlni a pénz egy tágasabb házra, ahol majd mindenki nyújtózkodhat egy kicsit.

■ FÜLLER TÍMEA

Pályakövetés és minőségbiztosítás

Vendégségben is otthon az evangélikus alma materben

Ismét bebizonyosodott, hogy az evangélikus teológiai stúdióknak otthon adó Evangélikus Hittudományi Egyetemen az ismeretszerzésen és tudásfelhalmozáson túl „látens képzés” is folyik. Június 28-ára – az évzáró előtti órákra – ünnepi vendégségre invitálta az intézmény az egy, három, öt, illetve tíz éve végzett hallgatókat az EHE Alumni keretében. A közösségépítés és az igényteremtés jegyében, a kerülő utak és vargabetűk mottójára megtartott bensőséges alkalmon tizenkét egykori tanítvány vett részt.

FOTÓ KINYIK ANITA ARCHÍVUMÁBÓL

Nyitott kapukkal és irányadó táblákkal várták az öregdiákokat a jeles alkalmon. A késést nem nézte sanda szemmel senki. Nevükön szólították őket, és örültek nekik. Érdeklődtek hogylétük, terveik felől. Kérdezték és kínálták őket.

A nap kezdetén Varga Gyöngyi, az ószövetségi tanszék vezetője várta áhítattal és áldással az öregdiákokat. Jöttek a szélrózsa minden irányából, sokféle szolgálatból, sokféle tapasztalattal és kérdéssel. Az áhítat során egy közös vonást sikerült felfedezniük: az úton levést és benne a nehezen körülhatárolható, de sokszor határozottan megjelenő vezetettség- vagy épp szükségszerűség-érzést.

Bár az Evangélikus Hittudományi Egyetem nem állami intézmény, és nem

kötelezettsége különböző felméréseket készíteni végzett hallgatóinak munkakörülményeiről, Orosz Gábor Viktor, a rendszeres teológiai tanszék docense, a projekt vezetője mégis nagy lehetőségnek nevezte a diplomás-pályakövetési rendszert (DPR). Az alumnialkalmazó minden résztvevője kapott a megjelent két DPR-füzetből és a *Teológia és nyilvánosság* című, az egyetem oktatóinak tanulmányaiból összeállított kötetből.

Az alumnialkalom házigazdája, aki az evangélikus képzés hasznosulását, hatásosságát és hatékonyságát vizsgálja, elmagyarázta a hallgatóknak a DPR-kutatás lényegét: voltaképp az egyetemi képzési tevékenységeknek a hallgatói visszacsatolások és egyéb összegyűjtött információk alapján történő optimalizá-

lásáról van szó. Új szempontú előadásában rávilágított a tudásmenedzsment, a minőségbiztosítás, a siker és a tudás kamatoztatásának egyéb dimenzióira is, amelyek hitéletünk „hatékonyságának” mérői is lehetnek.

A szűk körű „szabadegyetemen” izgalmas előadást tartott a vezetői kompetenciákról Pángyánszky Ágnes, az egyetem gyakorlati intézetének vezetője. Keresztény megközelítésben a vezetői ideál egész más hangsúlyokat kap, mint a világi modellben, érdekes módon azonban egyre inkább mintaként szolgál. Az alumnisok kis csoportos beszélgetésekben gondolkodhattak el a vezetői szolgálat jellegéről, nehézségeiről és kihívásairól, a vele járó felelősségről, a közösségről, a bizalomról és az intelligencia különböző válfajairól.

Az ebéd melletti asztali beszélgetések után a találkozó résztvevői megtöltötték az „Alumni” felirattal ellátott padsort a zuglói evangélikus templomban, az egyetem ünnepi évzáróján. Személyre szóló helyükön újraélhették a régvolt közös istentiszteletek közösséget építő erejét, ugyanakkor az ünnepi ülés – testvériségérzetet fokozó – végtelenített valóságát, a frissdiplomások örömet és büszkeségét, a valahová tartozás érzését is. A nap baráti zárásaként a kápolnában szeretetvendégségen vehettek részt, és koccinthatnak egymással a megbecsült vendégek.

Orosz Gábor Viktor hagyományteremtő alkalomnak szánta a találkozót, és tervezi a folytatást. Szeptemberben a húsz-huszonöt éve végzett hallgatók mehetnek vendégségbe az egyetemre. Úgy tűnik, a teológiai stúdiók után is szükség és igény van kapcsolattartásra, visszajelzésre és valamiféle utógondozásra – mindkét, a „felhasználói” és a fenntartói oldalon egyaránt. Hallgatói oldalról az ismeretek megszerzésére és a sokszor embert próbáló vizsgák abszolválására koncentrálnó néhány év az egyetemen csak előkészítője egy – például a görög nyelvi – szigorlatnál sokkal komplexebb vizsgának: az élet vizsgájának, a hit valódi próbájának a hétköznapi terepén. És oktatói oldalról is tanulságos a vizsgázók vargabetűinek mélyebb tanulmányozása: hozzájárulhat az intézményi működés minőségének javításához, egyúttal segítheti a jelenlegi és jövőbeli hallgatók Istentől rendelt hivatásának megtalálását.

■ K. A.

Háromszáz éve tartja a lelket a csabaiakban

Különlegesség a Tranoscius-énekeskönyv

Békéscsaba újratelepítői 1718 késő nyarán érkeztek, és ott álltak meg, ahol ma a főtér van. Amikor megérkeztek, a jószágoknak vizet mertek, majd fáradtan, szomjukat oltva ők is ittak a főtéri kút vizéből. Suhajda János lelkesük előrelépett, elővette a magával hozott Tranosciust. Példáját mindenki követte. Levetették széles karimájú kalapjaikat, és hétszáz hang rázendített az egyik énekre. Letérdeltek, ezzel jelezték, hogy megérkeztek új otthonukba. A Tranosciusról Ando György néprajzkutató mesél.

A Munkácsy Mihály Múzeum igazgatója elmondta: a rézzel borított, díszített Tranoscius, az evangélikus szlovákok énekeskönyve különlegesség. A családok ma is féltve őrzik, nagy becsben tartják, ragaszkodnak hozzá, hiszen háromszáz évvel ezelőtt hozták magukkal a város újratelepítői. Tartotta bennük a lelket az új otthonteremtés idején, eltöltötte szívüket a szebb jövőt illető reménységgel, és adott erőt az élet próbatételei között a későbbi nemzedékeknek is. Az énekeskönyv majdnem száz kiadást megélt.

– A kötet az összeállítójáról és szerkesztőjéről, az 1591-ben Cieszynben [a város egyik fele ma Lengyelország része, a másik Český Těšín néven Csehországhoz tartozik – a szerk.] született Juraj Tranowskyról kapta nevét. Az énekeskönyvben Luthernek és más kortárs énekköltőknek az énekei szerepelnek, de egyéb credo-énekek, valamint Tranowsky saját költeményei is helyet kaptak benne – ecsetelte Ando György, akinek természetesen saját Tranosciusa is van.

– Először Lőcsén adták ki 1636-ban négyszáztizennégy énekkel. A 18. századtól erősen kibővült. Anyira népszerűvé vált, hogy az evangélikus szlovákoknál a mindennapi és ünnepi ájtatosságok alkalmával ebből énekeltek, de a templomi istentiszteletek idején is szerepet kaptak.

Ando György elmesélte, hogy amikor 1890-ben a már világhírű Munkácsy Mihály ismét Békéscsabára látogatott, ezek várták a vasútállomáson.

– A Fiume Hotelben szállt meg, ezt emléktábla őrzi az épület homlokzatán.

A tizenhárom aradi vértanú emlékművének, Zala György alkotásának az avatására érkezett, de előtte és utána is Békéscsabán időzött. Ellátogatott Medovarszki Pálhoz, aki egy új kiadású Tranosciusszal akarta megajándékozni a festőfejedelmet. Ő azonban meglátott nála egy régi énekeskönyvet, és azt választotta. A másik dolog, amit Csabáról magával vitt, egy hímezett ködmön volt, de ennél sem az újat, hanem a gyermekkorára emlékeztetőt választotta.

– A csabai énekeket kedvelő nép volt, így a hétköznapi és az ünnepek alkalmával is használták a Tranosciust – magyarázta Ando György. – Az első tanítók a településen ebből tanították a kisgyerekeket olvasni. A könyv lelkiileg kötötte őket elszármazási helyükhöz, de a közösségtudatot is meghatározta. Esküvő és konfirmáció alkalmával a szülőktől a gyerekek Tranosciust kaptak ajándékba.

Az énekeskönyveknek ma is fontos forrástörténeti értékük van, mert ebbe vezették, hogy tulajdonosa mikor született, és mikor kapta a Tranosciust. A szlovákok otthonaikban kiemelt helyen tartották: fali téka, szekrény tetején. A férfiak a hónuk alatt, a nők a kendőjükbe takarva, később külön erre készített füles,

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

zárható kosárkában vitték a templomba. További védelmét szolgálta, hogy a könyv fedlapjait – amelyek gyakran fából készültek – a drótosok segítségével rézzel verték ki, így óvták a kopástól. A rézborítás díszítése speciális, csak Békéscsabára jellemző motívumokat viselt.

■ NYEMCSOK LÁSZLÓ

Forrás: Beol.hu

A Tranoscius fedlapjának egészét csak Csabán borították be rézzel – hogy ne sérüljön –, középen a nap szimbólumával. Az énekeskönyvet jellemzően csuklós pántok fogták össze a gerinc mentén, a fedlapokat kapcsok zárták. A békéscsabai, szlovák nyelvű istentiszteleteken a mai napig is a Tranosciusból énekelnek a hívek. Az 1874-es kiadású példányokban Békéscsaba első evangélikus püspökének, Szeberényi Gusztáv Adolfnak a bevezető sorai is megtalálhatók.

Nyíltan az örökbefogadásról

Egyre többen élnek Magyarországon az örökbefogadás lehetőségével, és vállalják az esetleges kockázatokat, miként akár a hosszú – gyakran kétévnyi vagy még több – várakozási időt is. Rizikókról, félelmekről és a mindezt fölülíró örömről beszélgettünk Petrával és Csabával. A teljes nevük elhallgatását kérő házaspár mindkét gyermekét örökbe fogadta.

– Hogyan indult az örökbefogadási folyamat?

Petra: A kezdettől fogva szerettünk volna gyereket, és teljesen biztosak voltunk benne, hogy az esküvőnk után rögtön szülők is leszünk, azonban ez nem így lett. Egy idő után elkezdtünk beszélgetni a lehetőségeinkről, én pedig felvettem

Csaba: Amikor úgy tűnt, hogy vér szerinti gyerekünk nem lehet, felvetődött az örökbefogadás, de bizonytalan voltam, mert korábban sosem fordult meg a fejemben, aztán úgy voltam vele, hogy ha saját gyerekünk másképp nem lehet, akkor nyitott vagyok erre, de voltak bennem kérdések.

az örökbefogadás lehetőségét. A férjem elsőre meglepődött, de aztán szépen lassan ő is megbarátkozott a gondolattal. Először bejelentkeztünk a területi gyermekvédelmi szervezethez, ahol volt egy beszélgetésünk a területi ügyintézővel, és elvégeztek egy pszichológiai vizsgálatot, illetve el kellett mennünk tanfolyamra is. Mindez azért volt jó, mert ezalatt is érlelődik benned, hogy mit szeretnél, és mindig van visszaút. Mindenkinek az az érdeke, hogy a szülő akarja az örökbe fogadott kisbabát, és örüljön neki; semmire sem kényszerítettek, annak ellenére, hogy már elkezdjük a tanfolyamot. Tehát a bejelentkezés még nem jelent elköteleződést.

– Előfordult-e a folyamat alatt, hogy elbizonytalanodtak abban, végig akarják-e csinálni ezt a procedúrát?

Petra: Szerintem mindenkiben rengeteg félelem van. Először is ijesztő az, hogy a gyermek nem vér szerinti, teljesen más a genetikája, nem tudjuk, kire fog hasonlítani, milyen betegségeket örököl, és a többi. Az is szomorúnak tűnt számomra, hogy úgy gondoltam, nem hasonlítanak majd ránk. Vicces módon nem így történt. Dani például hasonlít Csabára, a kicsi meg az én testvéremre.

Csaba: A felkészítésen rengeteget beszélgettünk, ez segített végiggondolnom, hogy mit is akarok, mire számíthatok. A végén semmi kétely nem maradt bennem.

Petra: Több családot is megismer-tünk, akik fogadtak már örökbe gyerme- ket, vagy nevelőszülők voltak. Ezek a ta- lálkozások mind megerősítő élményként hatottak, mert rengeteg pozitív példát láttunk magunk körül. Danival nagyon nagy szerencsénk volt. Bár indultunk orvosi vonalon is, ahol a lombikot java- solták, de az orvosunk nagyon megöregült, amikor megtudta, hogy örökbefogadási irányban is elindultunk, mert azt sokkal biztosabbnak tartotta. Mostani tudásunk szerint egy örökbefogadási folyamatnál sem biztos, hogy lesz gyereked, mert van, aki belefárad a hosszú várakozásba. Meg nem mindegy, hogy milyen paramétere- ket adunk meg. Akik szőke, kék szemű újszülött kislányt szeretnének, akár öt- hat évig is kell, hogy várjanak – hallottuk az egyik alapítványtól.

– Hogyan tudták meg, hogy van egy örökbefogadásra váró kisbaba, és mi történt, amíg önökhöz került?

Petra: Egy hétfő reggel, fél tíz körül hívtak az orvos, hogy úgy hallotta, van egy baba, esélyesek vagyunk, legyünk telefonközelben. Én közben elvittem anyukámat tornára, és mire odaértünk, láttam, hogy volt egy nem fogadott hívá- som. Visszahívtam a számot, az ügyinté- ző jelentkezett, és elkezdett kérdegetni, hogy fogadóképesek vagyunk-e, rendben vannak-e a papírjaink, érvényes-e a ha- tározatunk. Egyszerű ellenőrzésnek tűnt, gondoltam, nem is szólok a férjemnek, majd este elmondom. Kettőkor hívtak ugyanarról a számról, ezúttal azzal a hírrel, hogy született egy egészséges, négykilós kisfiú. Megnézzük-e? Szinte lefagytam. Mikor kéne menni? – kér- deztem. Most, beszéljem meg a férjem- mel – hangzott a válasz. Berohantunk a kórházba, ahol találkoztunk az alapít- vány szakembereivel, és ők elmondták, hogy mi a teendő. Magunkra hagytak a gyerekekkel egy ideig, majd egymástól függetlenül kellett nyilatkoznunk arról, hogy akarjuk-e. A férjem kérdezte, hogy nem lehetne-e aludni rá egyet. Nem le- hetett, azonnal kellett döntenem. Mi pedig belevágtunk. Az első éjszaka körülbelül két órát aludtam.

– Milyen volt, amikor hazahozták a kisfiút?

Petra: Amikor nagyon hirtelen érkezik egy gyermek, akkor csak az számít, hogy gondozni kell, törődni kell vele. Nagyjából egy hónap kellett, míg megérett bennem az anyaság érzése, és ki tudtam mondani: tényleg szeretem, az én gyerekem. Sokáig nem is Daniként hívatkoztam rá, hanem Babnak, babának hívtam. Az is időbe telt, hogy puszt adjak neki. Mert bármennyire furcsán hangzik, ez az elején nem volt természetes, automatikus dolog. Nagyon sok barátnőm mondta, hogy vér szerinti gyereküknél is kellett idő ahhoz, hogy megismerjék, elfogadják őt.

Csaba: Ma már el sem tudjuk képzelni, hogy nem Dani, hanem valaki más is lehetne...

Petra: Tényleg nem tudjuk elképzelni, hogy ő ne a mi gyerekünk lenne. Annyi minden volt, ami miatt egyértelmű, hogy ő a mi gyerekünk, idetartozik, ide született. Utólag azt látom, hogy a lombik azért sem sikerülhetett, mert Daninak kellett hozzánk jönnie.

- A nagyszülők hogyan fogadták a döntésüket és a kisfiút?

Petra: Szerintem az elején mindenki izgult. Az örökbefogadás gondolata mindenki számára kicsit félelmetes. Anyukám lelkes volt, de amikor jött a hír Daniról, kicsit aggódott. Anyósomék szerintem kezdetben nem voltak túl lelkesek, de amikor kiderült, hogy jön a baba, akkor azt mondták, hogy ez a mi döntésünk, és ha ezt választjuk, akkor ők teljes válszélességgel támogatni fogják. És tényleg.

- Mikor döntötték el, hogy Daninak testvére is lesz?

Petra: Mindig két gyermeket szeretnénk volna. Amikor felhívtuk a másik alapítványt, hogy lemondjuk a várakozásunkat, mert Dani hozzánk került, akkor az ottani munkatárs azt javasolta, adjuk be újra a jelentkezésünket már most, ha szeretnénk egy kistestvért, mert csak akkor kaphatunk második gyereket, ha az első gyerek már két éves. Tehát két éves korig mindenképpen várni kell, ha csak nem születik hamarabb vér szerinti kistestvér. Közben rengeteg barátomról,

KÉPEINK ILLUSZTRÁCIÓK

ismerősömről kiderült, hogy van örökbe fogadott gyermek a családban.

- Nem beszélnek erről az emberek?

Petra: Nem, mert a szülő nem akarja, hogy a gyerek kakukktojás legyen. Elégé vegyes az örökbe fogadott gyerekek megítélése. Nekem pozitív tapasztalataim vannak, de nagyon sok történetet hallani, hogy elmondták az óvodában vagy az iskolában, és annak negatív hatása volt. Ha valaki lopott, akkor „biztos az örökbe fogadott gyerek volt”. Ha bármi rossz történik, azt mondják: biztos azért ilyen, mert örökbe fogadott.

- De az nem jelent az ítélezőknek semmit, ha már csecsemőként került a családhoz a gyermek?

Petra: Mi is úgy gondoljuk, hogy sok minden a mi nevelésünkön múlik. Vannak hozott tulajdonságok: Dani nagyon aktív és nyüzsgős. De a barátaink vér szerinti gyerekeinél ugyanez van. Ugyanúgy lehet problémás egy vér szerinti gyerek is, mint egy nem vér szerinti. Nem az örökbefogadás teszi valamilyenné. Egyébként a szakemberek mindig elmondják, hogy lopógén

nincs, egy gyerek azért kezd el lopni, mert ezt a mintát látja. Viszont a betegségekre való hajlamot és a genetikai problémákat örökölheti, ezzel nem lehet mit kezdeni. Azonban arról, hogy lesz-e valami baja később, semmivel nem tudhatsz többet egyik esetben sem, a vér szerinti gyereked is lehet beteg, ahogy neveletlen is.

- Zavarná önöket, ha bármelyik gyermek felvenné a kapcsolatot a biológiai szüleiivel?

Petra: Akkor nem, ha annak eljött az ideje. Azt javasolják, hogy ezt érdemes elhúzni tizennyolc éves koráig, amikor már kezelni tudja a dolgot. Bár egy ilyen szituációra nem biztos, hogy teljesen fel tudjuk készíteni. Nem tudhatjuk, hogy milyen állapotú emberrel találkozik majd a gyermek.

- Hogyan látják most a helyzetüket?

Petra: Sokan nem tudják elképzelni, hogy sajátként lehet szeretni az örökbe fogadott gyermeket. Mi egyáltalán nem bántuk meg, nagyon jó döntést hoztunk. Ha már vér szerinti gyermekünk nem lehet, akkor az örökbefogadás nagyon jó dolog.

■ HARMATI DÓRA

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2017-ben Magyarországon több mint ezer gyermeket fogadtak örökbe, és több mint háromezernél ismertebb azoknak a családoknak a száma, amelyek szívesen vállalnának gyermekotthonban élő gyereket, vagy fogadnának örökbe olyan újszülöttet, akiről a szülő lemondott.

Az interjú eredetije június 21-én jelent meg a Kötőszó evangélikus közéleti blogon. A család a téma érzékenysége miatt nem szeretett volna fotón megjelenni.

Kincsesdoboz az életünk

A boltjába betérők lelkére is figyel Farkas Judit

Il Nido, azaz A Fészek – ezt a nevet viseli egy nőruha-üzlet Cegléd belvárosában. Tisztaság, derű, harmónia jellemzi a boltocskát, de még inkább tulajdonosát, akiből hit, kedvesség, derű, életszeretet sugárzik. Személyiségének bélyegét viseli az üzlet: a paszellszínek, a fehér ülőbútorok, finom vonalú tükrök, virágok arra hívogatnak, hogy a betérő érezze otthon magát falai között. Az Isten teremtette női szépség és harmónia ünneplését hivatott szolgálni a kis ékszerdoboz. Mert ahogy Farkas Judit mondja, sem a hiúságról, sem a gyorsan megkereshető nagy pénzről nem szólt soha sem a boltja, sem az ő élete.

A békéscsabai születésű üzlettulajdonos – kétgyermekes édesanya – tíz éve él Cegléden, ide jött férjhez. Evangélikus családban nőtt fel, egyházi gimnáziumba járt, de nem volt megfelelő istenképe. Sok keresgélés után barátnőjének hívására került egy baptista közösségbe, ahol felnőttként adta át életét Istennek. Ekkor már túl volt az Államigazgatási Főiskolán, és nyelvtudása révén éppen Olaszországban élt. Rövid látogatásra hazatérve szólította meg Isten.

Lelki úr helyett új szeretet

Megragadó erővel tesz bizonyosságot: „Huszonhat éves voltam ekkor, s nagyon megérintett, hogy ilyen változáson ment át a barátnőm élete. Hiszen én is erre vágytam a szívem mélyén. Elhívott a baptista imaházba, ahol az első alkalommal úgy éreztem: az igehirdetés személyesen nekem szól! Egy éjjel a szívemben kiáltottam az élő Istenhez, és meghallgattott. Innen datálom a megtérésemet. Helyes mederbe került az életem.”

Meglátta önmagát a krisztusi szeretet tükrében, és mindent lebontott az alapokig, hogy Isten újra felépíthesse. Végleg hazaköltözött Olaszországból, lezárta korábbi párkapcsolatát. Az úr helyére pedig beköltözött az új szeretet. Sebzettségét lassan gyógyíttatta Isten, és elvezette hozzá a neki szánt férfit is. Tamást a közösségben ismerte meg. Az ismerkedés, a lánykérés és a házasságkötés szépen, lassan, méltósággal haladt a maga útján. Szinte Judittal egy időben az édesanyja is megtért.

Isten tervében a lelki megújulás mellett Judit új hivatása is benne volt. „Mi-

után összeházasodtunk, Ceglédre, a férjem szülővárosába költöztem. Ezt az üzletet korábban férjem édesanyja vitte más profillal, és a nyugdíjba vonulása után átadta nekünk. Hirtelen belecsöppentünk mindketten egy teljesen új világba, egyikünknek se volt hivatása a kereskedelem. Így arra hagytuk csak, amit a szívünkben éreztünk. Sok-sok befelé figyelés után megfogalmazódott bennünk, hogy csak úgy tudjuk tovább folytatni, ha azt tesszük, ami a szívünkbe van írva, vagyis elindulunk felfedezni, hogy kik vagyunk, mivel tudunk másoknak adni a bolt által. Vettünk egy mély lélegzetet, és szépen lassan elkezdtük átalakítani kis üzletünket. Otthonos hangulatú nőruha-boltot álmodtam meg.”

A boltban bőven van alkalom arra, hogy az üzlettulajdonos közvetlensége, empátiája megnyilvánulhasson. A decens női ruhák és kiegészítők között a betérők lelkére, belső igényeire, vágyaira is figyel – ezért is nevezte el fészeknek az üzletét, ahonnan megújulva „repülhet ki”, de bármikor visszavárják.

Fészek léleknek, szépségnek

A *fast fashion* [gyorsan változó, de rossz minőségű divat – a szerk.] világában itt valami egész más fogad, amint a vállalkozás honlapja is sugallja. Judit az internetes oldalán blogot is vezet, kis írásaiban pedig a világot éltető Szeretetről tesz bizonyosságot. Olyan személyiség, aki képes adni, jó szavakkal, érzékeny útmutatással segíteni a hölgyeket, hogy Isten adta adottságaikat, szépségüket méltó módon fejlezhessék ki öltözködésükkel. Ehhez a

szükséges tanulmányokat is elvégezte, például szintípus szerint ajánl ruhát, s nem „rátukmál” valamit vevőire. Messziről visszajáró vásárlói is vannak.

„A színek, a finom anyagok, az egyedi darabok révén kivirágzik a nő, és betölti Isten adta küldetését. Ez nekem a legnagyobb öröm – mondja. – Ez az üzlet nem a pénzről szól. Rengeteg munka van benne, és ma nem könnyű megélni vállalkozóként vidéken. A folyamatos leárazásokat nyújtó plázák árukínálatával szemben én nem tudok hasonlókkal szolgálni. Ellenben minden forint hasznot visszaforgatok a boltba, hogy még szebb, még jobb legyen, még nagyobb örömet tudjak nyújtani a vevőimnek.”

Gyermekei, Eszter és Dávid katolikus iskolában tanulnak, de az ökumené szellemében evangélikus és baptista hittanra is járnak. A családban a hitélet gyakorlása nem merev, hanem önfeledt belesimulás az isteni szeretetbe az együtt imádkozás, a közösség, a Szentírás-olvasás által. „Bolgoggá tesz, hogy férjemmel együtt mi már olyan istenképet mutathatunk fel nekik,

amelyért nekünk annak idején meg kellett küzdeni. A gyermekeink szellemi-lelki fejlődését jó kezekben tudhatjuk, s hálával figyelem bontakozó tehetségüket.”

Munkája közben Judit hol burkoltan, hol nyíltan vall hitéről. Csak ott tereli lelki síkra a beszélgetést, ahol érzi a nyitottságot. Egyébként „csupán” törődéssel, ráhangolódással mutatja meg az értékrendjét. Ösztönösen és tudatosan egyaránt gyakorolja ezt a misszióját: a pszichológia mindig érdekelte, férjével együtt lelkipogozói tanfolyamot is végeztek.

„Az Isten szeretet! Tágas teret adott nekem kibontani a talentumaimat. Olyan helyet akartunk létrehozni, ami a szertetről szól. És a *vintage* stílus fejezi ki legjobban azt az otthonosságérzést, amit át kívánok adni” – teszi hozzá.

Előhozni, aki ő

A női szépségről kiforrott véleménye van: „Szolgálni szeretném a vásárlóimat. Ezt azért is meg tudom tenni, hogy amit én megláttam az Istenből, azt adom át, s egy nő akkor teljesedik ki, ha szépségét is meg tudja élni. Hadd fedezze fel mindenki, hogy mire teremtett! Az életünk egy kincsesdoboz, ezt ki kell nyitni! Ha egy nő felismeri a benne rejlő harmóniát, akkor az Istennel találkozik! Kiváltság nekem ebben eszközként közreműködni. Hiúságról itt szó sincs. A hiúság az, amikor valaki csak a külsőségeknek él – abból üresség árad. Ez távol áll tőlem, de azoktól is, akik ide betérnek – fejt ki mosolyogva. – Szeretettel körbevenni az embereket, ez a hivatásom.”

A ruhák bájosak, nagyon nőiesek, de nem kihívóak, hanem letisztultan elegánsak, és a kiegészítők sem harsányak. „Minden egyes darabban benne van a lelkem. Össze vagyok növe a munkámmal – mondja. – Az alkotás nyugöz le, nem a kereskedelem van számomra a középpontban. Mindennap keresem a harmóniát, és az a legnagyobb öröm számomra, amikor sikerül előhozni valakiből azt, aki ő. Mert tudom, hogy ez gyógyítja az olykor sebzett nők személyiségét. Én is ilyen voltam, fájdalmat hordoztam, s ez akkora szeretetre indít irántuk, hogy oda kell mennem, és segítenem kell nekik.”

Íráskészségét arra használja, hogy a Lényegről szóljon. Éves visszatekintő bejegyzései hálaplókként: végigleltározza, miért adhatott hálát Istennek az elmúlt évben. A weboldal egyik célját is így fo-

galmazza meg: „Azt szeretném, hogy itt is több tere legyen a Léleknek.” Legnagyobb ajándékának azt érzi, hogy Isten van: „A »Vagyok« a legkedvesebb ígém: amikor Isten bemutatkozik Mózesnek. Ez a szó számomra minden, nincs mellébeszélés, találgatás, nincs benne sztereotípa, ebben a szóban látom és érzem erősen Istent, ami megnyugtat, és étellel tölt meg. A többit szavakba sem tudom foglalni, csak élelem.”

olyanok legyünk, amilyenek megteremtett a Jóisten.”

Judit ars poeticája szerint a szépség reményt ad, és Isten létezéséről is szól. Hiszen Isten maga a harmónia, szépség, tökéletesség. „Öröm szepet látni! Azért legyél szép, hogy boldoggá tedd a másikat! A jót, a tökéleteset kell választani az öltözködésben is, mert ezzel adni tudsz az embereknek. Emellett egy üres, bizal-

FOTÓK FARKAS JUDIT ARCHÍVUMÁBÓL

A boltba betérők igénybe vehetik a színtanácsadást is. „Nincs ebben semmi hókuszpókusz, sőt kimondottan igeinek mondanám!” És hogy mitől igei? Az ember és a természet összefüggése régóta ismert. Pál apostoltól is tudjuk, hogy az Úr istensége meglátható az alkotásaiban: „*Láthatatlan valóját, azaz örök hatalmát és istenségét meglátja alkotásain az értelem a világ teremtésétől fogva.*” (Róm 1,20) „Minden ember besorolható egy évszaktípusba – fűzi tovább a gondolatot az üzletlajdonos. – Ha ennek megfelelően öltözködik, jelentős változáson megy át külsőleg, ami a belső világára is pozitívan hat. Csak az a feladatunk, hogy

matlan világban a stabilitásról, a megbízhatóságról is ez adja az első információt. A nőies, elegáns megjelenéssel a lelki attitűdünket fejezzük ki. És amikor harmóniában vagyunk külsőleg is, azzal kimondatlanul is azt tükrözzük a világnak, hogy a harmónia, a szépség, vagyis maga az Isten él. És ez csodálatos.”

Fészek, madarak, szabadság, szárnyalás a környezetbarát papírtasakra nyomott logón – s határtalanság és életöröm, hit és lélek a távozó szívében, aki Farkas Judit boltjából kilép a világba. És a megerősítés, hogy a szépség valóban bennünk él.

■ STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA

Zene és evangélium a Balaton-parton

Aki a strandoláson túl zenei élményekre is vágyik a Balaton partján, azt az észak-balatoni festői táj műemlék evangélikus templomai is várják nyaranta. A Mencshely–Nagyvázsony–Szentantalfa–Zánkai Társult Evangélikus Egyházközség templomaiban 18–19. századi, professzionálisan felújított és kiváló hangzású orgonák szólnak meg a muzsika. Az ingyenes koncertsorozatról és előzményeiről a szervezőtől, Németh Szabolcs evangélikus lelkésztől tudunk meg részleteket.

Az igényes zene nem is akárhogyan tud hozzájárulni ahhoz, hogy a balatoni kikapcsolódás egyszerre töltetkezés is legyen. Elég, ha csak Luther Márton vélekedésére gondolunk: „A zene

a felzaklatott ember legjobb megnyugtatója. A zene Isten ajándéka, nem emberi dolog. Ugyanis elűzi az ördögöt és megvidámítja az embert.” Mindezeket felismerve a gyülekezet és lelkésze immáron

közel tizenöt éve szervez a helyiek és a Balatonnál nyaralók számára komolyzenei hangversenyeket. A műemlék hangszerrek régi zenei előadásokra is lehetőséget adnak, így részben orgonakoncerteket, de kamarazenei hangversenyeket is tartanak.

„Idén is lesz olyan koncertünk, amelyen orgonista, énekes és hegedűművész fog együtt zenélni – mondta a közelgő kamarazenei előadásról Németh Szabolcs. – Hangversenyünk műsorának összeállítása önmagában is hordozza az

igét. A művek könnyebb megértése érdekében a koncerteken szólni szoktunk a tartalmukról. Idei műsorunk istentiszteletekre írt alkotásokból áll, de olyan darabok is elhangoznak majd, amelyek a maguk igényességével hordozzák az igét. Ezenkívül a helyszín, a templom is szakrálissá teszi az alkalmakat” – fogalmazott a lelkész. Azt is megtudtuk tőle, hogy a hangversenyeken külön istentiszteletet nem tartanak: „Hiszünk a zene megszólító erejében. Szentantalfán a hangversenyek után szeretetvendégséggel is várjuk majd a jelenlévőket, ott az előző években komoly beszélgetéseink voltak.”

A hangversenyekre a helyi lakosok is örömmel járnak, de a turistákat, nyaralókat is vonzzák ezek a rendezvények. Mivel a koncerteket a strandokon is hirdetik, a Zánkán és a környéken pihenők közül sokan kelnek útra este az ingyenes koncertélményért. „Ezeken a hangversenyeken olyan emberek is megfordulnak, akik nem tartoznak szorosan a gyülekezetünkhöz. Többen nem is evangélikusok. Vannak, akik semmilyen felekezethez nem kötődnek. Mi azonban nyitott ajtóval várunk mindenkit. Abban bízunk, hogy koncertjeink nemcsak kulturális és szellemi élményt jelentenek, hanem a híveknek megerősítést, a keresőknek pedig invitálást az evangéliumhoz való közelebb kerüléshez” – fejtette ki a lelkész.

A koncertsorozat előzményeit is felvázolta Németh Szabolcs. 2004-ben, amikor ő a gyülekezetbe került, a szentantalfai templom 1869-ben készült orgonája már fel volt újítva, de a nemesleányfalui és a nagyvázsonyi hangszerek még használhatatlanok voltak. „Megörülve a szentantalfai kiváló hangszerünk lehetőségeinek, elkezdtünk nyaranta hangversenyeket tartani. Kormos Gyula, egyházunk országos egyházzenei szolgálatának műemlékorgona-felügyelője jelezte, hogy pályázati úton lehetőségünk lenne felújítani a romos, ugyanakkor egyedülálló régi hangszereinket. 2009–2011 között sikerült a nemesleányfalui orgonát az eredeti, 18. századnak megfelelő módon restauráltatnunk. Onnantól már két helyszíne lett nyári hangversenyeinknek. 2016-ban a nagyvázsonyi, szintén 18. századi orgonánk felújítása is megtörtént, 2017-től így immáron három helyszínen várjuk az érdeklődőket” – összegezte az elmúlt években történeteket Németh Szabolcs.

■ G. Á.

Nyári hangversenyek

Nagyvázsony, a vár melletti evangélikus templom (Temető u. 1.)

- július 19., péntek, 17 óra: FINTA GERGELY orgonaművész hangversenye
- augusztus 16., péntek 18 óra: GERENCSÉR ZOLTÁN és NÉMETH SÁNDOR zeneművész-tanárok hegedű-orgona hangversenye

Nagyvázsony-nemesleányfalui evangélikus templom (Nemesleányfalu u. 13.)

- július 29., hétfő, 17 óra: SZURASENKÓ DÁNIEL zeneművész blockflötehangversenye

Szentantalfa, evangélikus templom (hrsz. 372. Kertalja u. felőli parkoló)

- július 14., vasárnap, 18.30: SZILÁGYI GYULA orgonaművész hangversenye
- augusztus 9., péntek, 18.30: ELISCHER BALÁZS orgonaművész hangversenye
- augusztus 17., szombat, 18.30: GERENCSÉR ZOLTÁN és NÉMETH SÁNDOR zeneművész-tanárok hegedű-orgona hangversenye

A koncertekre a belépés díjtalan, a szervezők adományt elfogadnak.

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Elfelejtett tegnap

Yesterday – Danny Boyle romantikus vígjátéka

Az Oscar-díjas angol filmrendező abszurd alaphelyzetre építette legújabb alkotását: egy baleset és egy globális áramkimaradás folytán a főhős az egyetlen a világon, aki emlékszik a legendás brit zenekar, a The Beatles dalaira. A nem átütő zenei tehetséggel megáldott énekes-gitáros-dalszerző fiatalember idővel ráésmél az ebben rejlő lehetőségre...

Jack Malik (Himesh Patel), a *Yesterday* (*Tegnap*) című film főhőse, a feltörekvő zenész az angliai Suffolk csendes kocsmaiban és születésnap partijain szórakoztatja átlagosan hét-nyolc fős közönségét. Igazi rajongója talán csak egy van: menedzsere és barátja, Ellie (Lily James), akiről már az első pillanatban kiderül, hogy nem csak Jack zenéje érdekli: mélyebb érzelmeket táplál iránta.

Egyik lehangoló koncertje után Jack szögre akasztja a gitárt, és a tanári pálya mellett dönt. Az univerzum azonban közbeszól: varázslatos módon elmegy az áram az egész világon, Jacket pedig elüti egy busz. Mire felépül, olyan világban találja magát, ahol senki sem ismeri a The Beatles zenekart. Jack meglátja ebben a lehetőséget: emlékezetből lejegyzí az összes akkordot, dalszöveget, és újra koncertezni kezd, csak most már nem a saját, hanem John, Paul, George és Ringo dalaival. Ily módon Jack Malik rövid idő alatt sztárrá, a világ legnagyobb dal-szerzőjévé válik.

Danny Boyle tizenegy évvel ezelőtt készített már szerelmesekről szóló filmet. A *Gettómilliomos* című filmdráma és a *Yesterday* című vígjáték között látszólag kevés a hasonlóság, mégis mindkettő ugyanarra a történetmesélési alapra épít: a szerelem győzelme mellé rendkívüli koncepció dukál. 2008-ban ez a gondolat a *Legyen ön is milliomos!* kvízzjáték kérdéseire szabott történet volt, 2019-ben pedig a The Beatles zenéje a kerettörténet.

A *Gettómilliomos* segítette megérteni, hogy miért is szeretjük annyira a vetélkedőket, hogy mennyi tudás és tapasztalat rakódik rá az emberre egy élet során, és hogy mennyi mindenre kell keresztülmennie egy nehéz sorsú indiai fiúnak, hogy felhívja magára gyerekkori szerelmének figyelmét. A *Yesterday* esetében azonban ez a mélység nincs meg. Alig

tudunk meg valamit a Beatles-dalok sikerességének titkáról, a főhősnek a hirtelen jött népszerűség okozta nehézségeiről vagy Jack és Ellie plátói szerelmének múltjáról és jelenéről.

Az elmondható, hogy a film különösen szépen mutatja be a történetek mélységeit-magasságait – pillanatokra. Szívbe markoló például az, ahogyan a két fiatal érzelmileg folyton elhalad egymás

Yesterday – angol zenés vígjáték, fantasy. Szereplők: Himesh Patel, Lily James, Ana de Armas, Kate McKinnon, Ed Sheeran, Joel Fry, Alexander Arnold, Sophia Di Martino, Ellise Chappell, Meera Syal. Zene: Daniel Pemberton. Rendező: Danny Boyle.

lenek ennek a történetnek az elmeséléséhez. Ezekre a kérdésekre sajnos nem kapunk válaszokat.

A film egyik kiemelkedő pontja az, amikor Jacket szembesítik a hazugságával. Ám ítélet helyett – meglepetésre

mellett, és az is könnyet csal az ember szemébe, amikor végre egymásra talál. Mégis, sajnos felületes az események mozaikjainak az érzékeltetése, kevésbé követhető, hogyan járják be útjaikat a szereplők, hogyan jutnak el A-ból B-be.

Különösen fájdalmas ezt látni a zenekar rajongójaként, mivel a nézőben sok kérdés merül fel azzal kapcsolatban, hogy mégis mit adott a világnak a The Beatles zenéje, és miért pont ezek a dalok kel-

– megnyugvás jön. Annak a nyugalma, hogy egy olyan világban, amelyben nem létezik John Lennon, Paul McCartney, George Harrison és Ringo Starr, szükség van olyan dalokra, amelyeket ők írtak, és amelyek most mindannyiunkéi. A *Let It Be*, a *Hey, Jude*, a *Here Comes the Sun* és mindegyik kiváló Beatles-dal ilyen: egybeforrasztja a szíveket. Boyle filmjében az univerzum utat tör annak, hogy ez megtörténjen.

■ NAGY SZABOLCS

Lelki klímaváltozás

Hogy a keresők is átléphessék a küszöböt

Stefan Paas holland református missziológus Az utolsó idők munkásai című könyve arra keresi a választ, hogy gyülekezeteink miként tudnák integrálni a hitre jutott embereket. Látása szerint az egyházak többségének meg kell változnia ahhoz, hogy Istennek a világgal kapcsolatos erőfeszítését hűségesen visszatükrözze. Sokféle útja van annak, hogy egy gyülekezet a maga módján missziói legyen. Azok az egyházak, amelyek elsősorban trükköket és tippeket keresnek, nem fognak eljutni a szűkség megújulásig.

Az Amszterdamban és Kampenben tanító professzor szerint az áhított missziói megújulás titka a gyülekezetek lelki klímájának a megváltoztatása. Ez annál is inkább sürgető, mert úgy látja: egyházát fokozatos leépülés fenyegeti hazájában. De hittel és reménységgel vallja: „A fenyegető fejleményekben is Isten útjait szeretnénk meglátni [...]. Aki Isten szuverenitását elismeri, annak nem kell tétlenül ülnie.” A könyv biblikus ihletésű címének igaza lehet: „az utolsó idők munkásai” vagyunk, akiket a szőlő Ura elhív és elküld.

A háromszáz oldalas mű négy részre tagolódik. Az első bemutatja a pályát, ahova küldetésünk szól. A második felvázolja a játékszabályokat, a harmadik pedig magával a játékkal foglalkozik. S végül a negyedik rész a követendő „taktikára”, a hogyanra ad egyszavas választ: „Játékosan.”

Alapvető a teológiai felelősség, annak felismerése, hogy „a gyülekezetbe belépők elvezethetnek bennünket önmagunk felfedezéséhez”. Csakhogy nem könnyű a keresőknek belépni közénk, mert Stefan Paas szerint „a küszöb az egyház felé vezető úton magasabb, mint néhány évtizeddel korábban”. S mindenképpen – vagy éppen emiatt is – az egyházak Európa-szerte kisebbségbe kerültek.

A könyv célja, hogy segítsen megtalálni az elveszített missziói lelkületet, amely újra képessé teheti a gyülekezeteket a keresők befogadására. Földrésznünk helyzete egyre inkább emlékeztet az első keresztyének korára, akik kisebbségként éltek egy részben pogány, de nem vallástalan világban. Ma a belépés egyre nehezebb, és nem egy pillanat döntése,

hanem hosszabb, olykor többéves folyamat gyümölcse lehet. Mindennek alapfeltétele, hogy „az egyháznak ott kell kezdődnie, ahol az emberek vannak”. Ezek az emberek többnyire bizalmatlanok, félnek a manipulációtól, a kötöttségektől, az intézményektől, az egyháztól is. Lehet, hogy vágyakoznak a hitre, de nem az egyházi közösségre. A hit születésében döntő az igével való találkozás a Lélek magasfeszültségében.

Az evangelizáció nem csupán az emberek megszólítását jelenti, hanem továbbsegítést is a tanítványság útján, hiszen a gyülekezet tanuló közösség. Ennek érdekében istentiszteleteinknek is „alacsony küszöbűeknek” kell lenniük, hogy a kívülről érkezők is lelki otthonra találhassanak.

A keresztségre, a konfirmációra kezdetként kell tekintenünk, nem végcélként. De sajnos legtöbb gyülekezetünkben a konfirmáció záróvizsgát, „elballagást” jelent, folytatás nélkül. „A vonat gyakran megáll, mielőtt az állomásra beérne” – fogalmaz keserű szellemességgel.

Stefan Paas szerint a gyülekezetnek egyfajta „ellenkultúrává” kell lennie, ami nem azt jelenti, hogy kivonul a világból, hanem igyekszik betölteni sóként és világosságként a küldetését. Nem a tudásunk, a képességünk a döntő, hanem az irányultságunk: „Keresztyének lenni annyit tesz, mint Isten felé irányulni Krisztus által.” Az egyház nem végállomás, hanem tranzitkikötő Isten országára felé.

Szükséges a gyülekezeti missziói tanfolyamok mai, korszerű formáinak kidolgozása (Alfa-, Emmaus-kurzus stb.). De ugyanakkor az egész gyülekezetet át kell, hogy járja az új missziói szemlélet, „klíma-

Stefan Paas: Az utolsó idők munkásai. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2018. Ára 1900 forint.

változás”, mert ennek híján „egy missziói tanfolyam új foltként kerül egy hanyatló egyház régi kabátjára...” Sokfelé tapasztaljuk, hogy napjainkban a kis csoportok vonzóbbak és hatékonyabbak, mint a tömeges evangelizációk...

Az utolsó fejezet istentiszteleti modelleket felkínálva keresi a választ a hogyanra: „A liturgia nem rojt az igehirdetés körül, hanem az a szerepe, hogy az Isten és ember találkozásában közvetítsen.” Szemléletes definíciót olvashatunk az igehirdetésről is: „A prédikálás egy műtét: megnyitni a szívet és teletölteni evangéliummal. A prédikálás az örömhír továbbadása.”

Az egyes részek végén csoportos feloldozást segítő pontokat és a közös beszélgetést generáló kérdéseket találunk. A könyv jól használható különböző gyülekezeti csoportokban, a munkatárs- és presbiterképzésben.

■ GÁNC S PÉTER

Amikor Isten új nevet ad

Kis barátnőm nemrég tájékoztatott, hogy új néven keressem, ha meg akarom találni. Ezentúl az őt felnevelő férfi nevét viseli. Egy kolléganőm pedig azt szeretné, ha két keresztnéve közül mostantól a másodikon szólítanánk.

Különös hóbortnak tűnik ez első ránézésre, de ha belegondolunk, életünkben mindannyian átesünk egy-két név-változtatáson. Amikor megszülettem, Babucinak hívtak a szüleim. Utána Picikének, majd lassan Timcsike lettem. Felsőben ez már eléggé zavart, Timi lett belőlem. (Ezen a soron nagyjából már ti is átesetek, gondolom.) Később kis tanítványaim Titike néneinek szólítottak a gyakorlóiskolában. Első igazi munkahelyemen pedig már egyértelműen Tímea néven mutatkoztam be. Amikor férjhez mentem, felvettem a társam vezetéknevét, egy család lettünk, ezt ezzel is kifejeztem. A gyerekeim anyának hívnak. Ez olyan szinten a saját nevem, hogy ha nyilvános helyen valamilyik gyerek elkiáltja magát, hogy „anya”, én is rögtön rámozdulok. (Egyszer próbáljátok ki, olyan helyen, ahol sok ember van, mennyien kapják fel a fejüket, ha valaki hangosan azt mondja: „anya”. Eláru-lom, rengetegen.) Ha unokáim lesznek, remélem, nagynak szólítanak majd. Azt hiszem, szeretni fogom azt is.

Van azonban olyan is, hogy Isten ad új nevet valakinek, amikor az élete nagyot változik. Talán ti is emlékeztek néhány ilyen esetre.

Egy új név szép ígéret is. Ilyen lehetsz, ilyen leszel velem együtt – ígéri Isten. De először meg kell hallanunk azt, amikor a régi nevünkön szólít meg bennünket.

A nyolcadik osztály utáni nyáron kezdtem el gitározni, és mivel alapvetően muzikális vagyok, igen jól haladtam. Hamarosan az ifjúsági csoportunk egyik zenésze vált belőlem, és a többiek felnéztek rám emiatt. Nem lettem ettől hitben érettebb, se komolyabb, egyszerűen jól ment a gitározás, és elég szép hangom volt.

Egy alkalommal vendégként vettünk részt egy másik ifin. Senkit nem ismertem ott, mégis, ahogy a vezető megszólalt, olyan volt, mintha pont rólam beszélne. Egy olyan emberről, aki szeretné, ha Isten

szépen benn maradna a saját templomában, és nem zavarna a hétköznapi életben. Aki maga akarja kézben tartani a dolgait, és titokban méregeti, hogy vajon elég jó-e már Istennek. Aki sokat szolgál, de fogalma sincs, kinek, csak úgy jól érzi magát, és nem ismeri azt, aki vele szeretne időt tölteni és kapcsolatot kiépíteni. Hát ez volt az én első nevem, amelyen meg tudott Isten szólítani. Nehéz lenne egy szóban kifejezni, de a leírás pontosan rám illett. (Meg is lepődtem, amikor mások is ugyanezt mondták magukról aznap este.)

Akkor elkezdtem komolyan venni, hogy Isten bemutatkozott nekem: Úrként mutatkozott be. Ha elfogadom a felém nyújtott kezet, azzal azt is elfogadom, hogy pillanatnyilag ilyennek lát.

Sok gyötrődés után úgy döntöttem, igazat adok neki. Még azért is imádkoztam, hogy többé ne tudjak énekelni, se gitározni, hanem tudjam Istennek adni a dicsőséget. A hosszúra nyúlt éjszaka után nagyon elszántan indultam a reggeli alkalomra. Csalódottan tapasztaltam azonban, hogy Isten nem hallgatott meg. Továbbra

is tudtam énekelni, és bár nem akartam gitározni, megkértem rá. Szomorúan osztottam meg nagy problémámat a kedves barátommal, aki ifivezetőnkkel. Ő elmosolyodott, és azt válaszolta: „Hát azon igazán ne búsulj, hogy Isten nem vette el a zenei tudásodat és a hangodat! Szépen fog az csengeni a mennyi karban is, kis pacsirta!” Aztán a kijáratnál olyan könyvjelzőt kaptam, amely igazi felelet volt minden kérdésemre. Ha megfejtitek a rejtvényt, megtudhatjátok, mi állt rajta.

Ezek után vártam az új nevemre, de úgy tűnt, hiába. Nem jött angyal, nem láttam álmot, nem hallottam mennydörgő hangot. Kicsit csalódott is voltam. Fontolgattam, mi lenne nekem való név. Egyszer aztán a nevek jelentéséről beszélgettünk egy barátnőmmel. Milyen szép az, hogy Anna („kegyelem”) vagy például Ráhel („báránka”). Vagy a Beáta („boldog”) és a Zsófia („bölcsesség”). De ez a Tímea, ez nem jelent semmit. Jókai Mór találta ki a regényéhez. Micso-dá pech ilyen névvel élni!

És akkor a nagy önsajnálát közepén kiderült egy dolog a nevemről. Azóta sem tudom bizonyítani, hogy igaz, de állítólag az arámi nyelvben a „ne félj” jelentésű szó hasonlóan hangzik, mint a Tímea név, tehát valami ilyesféle alakú szót használhatott Jézus, amikor azt mondta valakinek, hogy ne féljen. Hasonlít a nevem a „ne félj!”-hez, nekem, aki a gyerektáborban „a legfélősebb gyerekek” címet nyertem el annak idején, mert élénk fantáziám olyan rémeket festett, hogy nem is bírtam elhordozni.

Szóval, nekem akkor olyan fontos lett ez a „ne félj!”, hogy azóta sem tudok mást elhinni, csak azt, hogy ez az én új, Istentől kapott nevem. És az a legviccesebb, hogy utólag már tudom: az első nap megkaptam Istentől, csak nem vettem észre. ■

Párosítsátok egymáshoz az összetartozó neveket!

BÓDI KATALIN RAIZAI

Ha összeolvassátok a betűket, megtudhatjátok, hogyan szólít meg Isten mindannyiunkat

KÖTŐSZÓ
Evangélikus közéleti blog

- Társadalom és egyház
- Kereszténység és közélet
- Krisztus és a 21. század
- A világ (nem csak) lutheránus szemmel

Kötőszó – Rákérdez, következtet, összekapcsol.

Olvassa, kövesse és ossza meg!

kotoszo.blog.hu

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

KOSSUTH RÁDIO

Kéthetenként
hétfőn, 13.30-kor
a Kossuth rádió műsorán
Interneten: [Mediaklikk.hu](http://mediaklikk.hu)

Könyvesbolti zárvatartás. Értesítjük tisztelt vásárlóinkat, hogy a Luther Kiadó könyvesboltja (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.) július 29. és augusztus 9. között zárva tart. Nyitás: augusztus 12-én, hétfőn 9 órakor.

Nyári szünet az országos irodában. Tájékoztatjuk egyházközsegeink, intézményeink vezetőségét és tisztelt partnereinket, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája a nyári időszakban július 29. (hétfő) és augusztus 9. (péntek) között zárva tart, az ügyintézés ez idő alatt szünetel. Az első munkanap augusztus 12., hétfő a szokásos munkarend szerint.
Krámer György országos irodaigazgató

Ökumenikus találkozó. Minden hónap harmadik vasárnapján 16 órakor ökumenikus találkozóra, istentiszteletre és előadásra várjuk az érdeklődőket a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházába (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.) a földszinti tanácsterembe *Az egyház egységéért – az év egészében* gondolat jegyében. A július 21-i megbeszélés témája: *Előretétekintés az International Ecumenical Fellowship krakkói közgyűlésére* (Békássy Csaba titkár). A teljes liturgiájú, eucharisztikus (úrvacsorai) istentisztelet igehirdetésének témája: *Tartsanak hálaadást* (Kol 1,12–16a). A szolgálatot dr. Zsigmondy Árpád lelkész, a rend emeritus priorja vezeti. Szeretettel várjuk a korábbi Farkasréti Ökumenikus Közösség, a volt KÖT, a Fokoláre, az Ökumenikus Lelkészkonferencia, a hittudományi egyetemek, valamint az International Ecumenical Fellowship magyar régiójának tagjait, régi és új érdeklődőit is.

Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

Köszönetnyilvánítás. Ezúton köszönjük mindenkinek, akik edesapánk, Tóth-Szöllős Mihály nyugalmazott evangélikus esperes búcsúztatásán részt vettek, illetve ezen alkalmából kifejezték részvételüket.

A család nevében: Tóth-Szöllős András

APRÓHIRDETÉSEK

164/51/39 éves, kislányát egyedül nevelő nő keres olyan férfit, akivel jövőt lehet tervezni. E-mail: [murvatovis@gmail.com](mailto:мурvatovis@gmail.com).

Dekoratív doktornő hatvan-hetven év közötti férfi ismeretség keresi! Telefon: (+36) 20/985-1946.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBOTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Telefon: 28/360-170, 30/948-9575, 30/728-8161.

E-mail: gombosmi@harangontes.hu, info@harangontode.hu.

Közgyűlés díjátadóval

Börtönmissziósok és börtönlelkészek találkozója

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem kollégiumának kápolnája adott helyet június 20-án a Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete idei rendes közgyűlésének és konferenciájának. Dr. Csepregi Zoltán, az egyetem rektora a bibliaolvasó Útmutató asznapi igéjével köszöntötte az ország minden részéből, sőt határainkon túlról is érkezett, börtönmisszióval foglalkozókat és lelkészeket.

Nyitóáhitatában Gáncs Péter nyugalmazott evangélikus püspök kiemelte: továbbra is fontosnak tartja, hogy a közgyűlés helyszínéül szolgáló Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatói is ismerjék meg a börtönlelkészi szolgálatot, szerezzenek személyes tapasztalatot erről a kiemelten fontos missziói ágról.

A közgyűlést Katona Csilla, a Magyar Testvéri Börtöntársaság elnöke és Erdélyi Csaba, a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezetének elnöke nyitotta meg, köszöntve a megjelenteket.

Az alkalom egyik legfontosabb mozzanata volt a Colson- és Bonhoeffer-díjak átadása. Roszík Gábor evangélikus lel-

Az idei díjazottak:

Bonhoeffer-díj:

BUTSY LAJOS börtönlelkész (Sopronkőhida);
posztumusz díjazott:
L. MOLNÁR ISTVÁN börtönlelkész (Budapesti Fegyház és Börtön).

Colson-díj:

NAGY GYÖRGYNÉ REMENÁR MÁRIA,
DR. ANTALA ÉVA, KRISTÓF JÁNOS
ÉS DR. BÁNYAI MIKLÓS.

kész, elnökségi tag a díjak átadását megelőző felvezetésében ismertette, hogy a 2012-ben alapított Colson-díjat a szervezet elnöksége olyan börtönmissziósoknak ítéli oda, akik kiemelten áldozatos munkájukkal hirdetik Krisztus evangéliumát a börtönök falain belül. A Bonhoeffer-díjat szintén a börtöntársaság elnöksége adja át – 2014 óta – az arra érdemesített börtönlelkészeknek.

Az ünnepélyes díjátadó után külön tartotta meg tanácskozását a két szervezet. A Magyar Testvéri Börtöntársaság missziószínterén – a szervezet 2018-as tevékenységéről szóló beszámolón túl – előadást hallgattak meg a Tágas Tér Gyülekezetéről. A közösséget Bányik Roland lelképásztor mutatta be. A közgyűlés és a tanácskozás fórummal és közös ebédrel zárult.

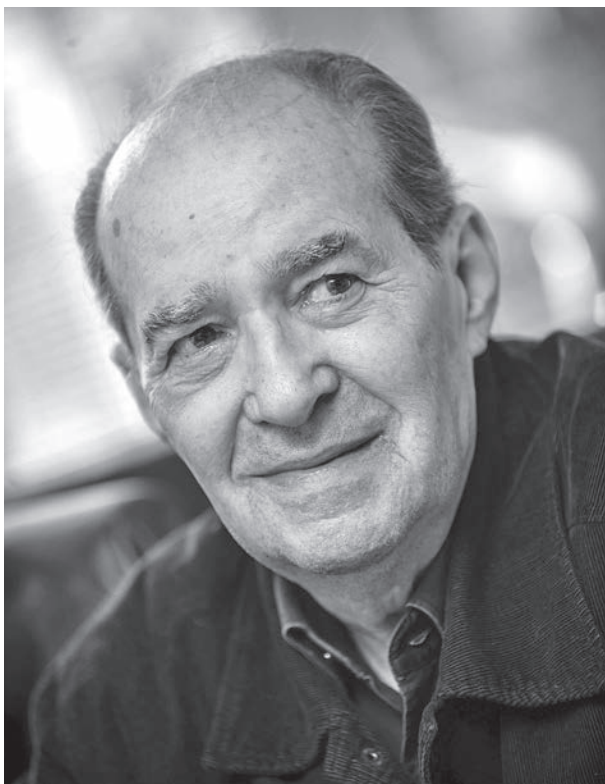
■ MAGYARI MÁRTON

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Elhunyt a Gaudiopolis kultuszminisztere

Hosszan tartó betegség után elhunyt Horváth Ádám rendező, a Magyar Televízió volt elnöke – tájékoztatta családjá a Magyar Távirati Irodát. A Kossuth-, Erkel Ferenc- és Balázs Béla-díjas rendezőt nyolcvankilenc éves korában, június 19-én érte a halál.

Horváth Ádám 1930. június 4-én született Budapesten. Dédapja Vészi József, a *Pester Lloyd* című német nyelvű politikai napilap főszerkesztője, nagypapa Molnár Ferenc író, apja Horváth Zoltán, a *Népszava* főszerkesztője volt, anyja Sárközi Mártaként vált ismertté a második férje, Sárközi György író után. (Ebből a házasságból származó féltestvére Sárközi Máttyás Londonban élő író.) A család élete tele van irodalomtörténeti érdekességekkel, szüleinek kiterjedt baráti köre szintén az értelmiség színe-javából került ki.

Horváth Ádám gyermekevei a Molnár Ferenc által rájuk hagyott villában teltek, de súlyos beszédhibája miatt Ádám hatévesen egy esztendőt a siketnémák és vakok intézetében töltött. 1944-ben a Gestapo lefoglalta a villát, Ádámot Erdei Ferenc tanyájára menekítették. A háború után öccsével együtt három évet töltött Sztahlo Gábor evangélikus lelkész „gyermekköztársaságában”, a Gaudiopolisban, ahol ő volt a kultuszminiszter.

Sárközi György halála után anyjuk vitte tovább a *Válasz* folyóiratot, ami felemésztette a villát, így egy zugligeti szobakonyhás házban kötöttek ki, amely egyszerre volt irodalmi szalon és menedékhely sokak számára. Apját belekeverték a Rajk-perbe, s csak 1956-ban szabadult.

1948-tól Ádám a Gödöllői Agrártudományi Egyetem hallgatója volt, de mert fellázadt az oktatás szelleme miatt, egy év múlva kizárták az intézményből. 1952-ben sorkatonaként került Forrai Miklós segítségével a Honvéd Együttesbe, leszerelése után is itt maradt, később az együttes karvezetője lett. 1956-ban a forradalom kitörése idején kínai turnén voltak, s hazafelé megtagadtak egy moszkvai fellépést, ezért az együttes tagjainak nagy részét elküldték, így őt is.

Horváth Ádám 1957-ben került a Magyar Televízióhoz külsősként. Előbb Apáthi Imre asszisztense volt, majd a televízió munkatársa, 1959-től pedig rendező. Munka mellett Máriaassy Félix tanítványaként elvégezte a Színház- és Filmművészeti Főiskolát, 1965-ben kapott diplomát. 1967-től a Magyar Televízió művészeti főosztályának vezető rendezője, 1967-ben BBC-, 1968-ban RAI-ösztöndíjas volt, ugyanebben az évben kezdett tanítani a főiskolán televíziós rendezést.

1963-ban ő készítette az első televíziós portréfilmet Székely Mihályról, és ő volt az első színes adás rendezője is 1969. április 5-én. 1983-tól a Magyar Televízió főrendezője és egyetemi tanár, 1990-ben a tévé elnökségének tagja, 1994–95-ben a Magyar Televízió elnöke volt. 1993-tól a főiskolán a szerkesztő-műsorvezető-riporter szak vezetője, 1994-től nyolc évig rektorhelyettes, 2005-től emeritus professor.

A több mint negyven televíziós év alatt háromezernél is több műsort rendezett, s szinte minden műfajban dolgozott. Talán a legismertebb és legnépszerűbb munkája az első magyar teleregény, a *Szomszédok*. Először hat részre kérték fel, végül háromszázharminckét rész készült 1999-ig. 2004-ben indult sokban hasonló új sorozata, az *Életképek*. Főbb rendezései közé tartozik még a *Háry János*, a *Psalmus Hungaricus*, *A fából faragott királyfi*, Verdi *Rigolettója*. Nevéhez fűződik számtalan komolyzenei műsor és koncert, valamint 1989. június 16-án Nagy Imre és mártírtársai újratemetésének televíziós rendezése.

Munkásságáért 1970-ben Balázs Béla-, 1985-ben Erkel Ferenc-díjat kapott. 1978-ban érdemes művész, 1990-ben kiváló művész lett, rendezői életművéért 1991-ben megkapta a tévékritikusok díját. 2002-ben a XIII. kerület díszpolgárává, 2004-ben a Magyar Televízió örökös tagjává választották. 2007-ben Kossuth-díjjal tüntették ki több évtizedes, nagy sikerű rendezői munkásságának elismeréseként.

■ FORRÁS: MTI

Mint Isten szentjánosbogara

Bemutatták Zászkaliczky Pál
igehirdetés-kötetét

Királyi vendégségben címmel jelent meg Zászkaliczky Pál nyugalmazott evangélikus lelkész igehirdetés-gyűjteménye. A kötetet az Evangélikus Országos Múzeumban telt ház előtt mutatta be június 26-án Réthelyi Miklós professor emeritus és Sefcsik Zoltán evangélikus lelkész.

A múzeum részéről Kertész Botond történész, tudományos munkatárs köszöntötte a jelenlévőket, hangsúlyozva: az igehirdetés egyházaként megtisztelő az evangélikus intézmény számára, hogy helyszínt biztosíthat Zászkaliczky Pál gyűjteményes igehirdetés-kötete bemutatójának.

A könyv kiadója, a szerző gyermeke – ifj. Zászkaliczky Pál – a köszöntőjében elmondta, hogy a *Királyi vendégségben* című posztilláskönyv a szerző lelkészé avatásának hatvanadik évfordulóján jelent meg. A kötet hetven prédikációt tartalmaz, amelyek az év minden vasárnapjára kínálnak elmélyülési lehetőséget. Az alapvetően 2004–2005 között elhangzott igehirdetések kötetbe szerkesztett változatát édesapja egyrészt a családjának, másrészt azoknak is készítette, akik esetleg idős koruk vagy betegség miatt nem tudnak istentiszteletre járni.

A kötet keletkezésének történetével kapcsolatban a szerzőnek az utószóban írt gondolatai hangoztak el: „Nyolcvanharmadik életévemben szolgálatot kerestem magamnak. Töprengéseim során arra jutottam, össze kell állítanom egy igehirdetés-kötetet. Hiszem, hogy a készítés mögött nemcsak a feladat utáni vágy, hanem kenyéradó gazdám, a szolgálatra elhívó és igehirdetésekkel kockázatot vállaló Urunk biztatása is ott volt.”

A könyvbemutatón az igehallgató oldaláról Réthelyi Miklós méltatta Zászkaliczky Pál posztilláskötetét. Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke a hálózatosság képével kapcsolatban elmondta, hogy ha a könyv tartalmát és a benne található utalásokat tekint-

jük, akkor a *Királyi vendégségben* legfőbb gócpontja Isten. A maga számára a kötet címe egyrészt nagycsütörtökre utal, másrészt az úrvacsorára, ugyanakkor a Krisztus melletti végleges meghívásra is – fejtette ki a professor emeritus. A gyűjtemény meghatározó és visszatérő témaköreiként a jó sáfárság, az ajándékozottság, a munka, az idősek hivatásának a kérdését, valamint a hit és tanúskodás kérdéskörét emelte ki.

Sík Sándor *Az Isten küld* című verse alapján – „Az Isten küld, testvéreim, ténéktek, / Hogy sugarai eleven tüztét, / Amik Arcáról a szívembe égtek, / Sugározom csendesen szertesét / A testvéreknek, kik az éjben járnak. / Az Isten küldött, szentjánosbogárnak” – Réthelyi Miklós elmondta: „Meggyőződésem, hogy Zászkaliczky Pált Isten küldte szentjánosbogárnak, és ez a hetven igehirdetés egyenként is egy-egy szentjánosbogár.”

Az igehirdető oldaláról Sefcsik Zoltán Zászkaliczky Pálnak az állandó minőségre és igényességre törekvését emelte ki. A Szekszárd és Környéke Társult Evangélikus Egyházközség lelkésze egy terapeuta megállapítására hivatkozva arról szólt: „Egy családi rendszerben a generációk között olyan erős kapcsolatok vannak, hogy ha akarjuk, ha nem, egyikünk élete sem egy önálló portré. Igazából mindnyájan egy nagy csoport részei vagyunk. Amikor Pál bácsi kötetét olvastam, az jutott eszembe, hogy talán igaz ez a megállapítás az igehirdetők nagy családjára is. Nyilván lehet portrét festeni egy-egy szolgálattévőről is, de valójában egy csoportkép részei vagyunk.”

Királyi vendégségben – Zászkaliczky Pál igehirdetése. 117. Zászkaliczky Pál magánkiadása, Budapest, 2019. Ára 2900 forint.

Sefcsik Zoltán az igehirdetésekkel kapcsolatban kifejtette, hogy a kimondottan Krisztus-központú és a kegyelmet hirdető prédikációknál egy harmadik fókuszpont is megjelenik, az ébresztés igénye. „A kegyelem uralma alatt zajló életünkben sajnos ott él az óember, akinek a jelenléte miatt szükségünk van a nevelésre, az ébresztésre, hogy méltatlanná ne váljunk a szolgálatra.” A szekszárdi lelkész kiemelte a prédikációkban alkalmazott képi világ sokszínűségét is: a családi történeteken túl az irodalomból, képzőművészetből, filmből, hírekből, sőt karikatúrákból is merített Zászkaliczky Pál, hogy minél érzékletesebben tudja megszólítani az igehallgatókat.

A könyvbemutatón Kiss-Szitár Orsolya olvasott fel részleteket a kötetből, valamint Reményik Sándor-verseket szavalt.

Az igehirdetés-gyűjtemény a Luther Kiadó könyvesboltjában (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.) és a Huszár Gál könyvesboltban (Budapest V. ker., Deák tér 4.) vásárolható meg.

■ – GALAMBOS –

Találkozások, közösség, híd

Személyes beszámoló a lelkészcsaládok rekreációs napjairól

A Déli Egyházkerület évek óta lehetőséget nyújt arra, hogy a nyár elején pár napon keresztül együtt pihenjenek és töltsék meg a kerületi lelkészek a családjukkal együtt. Ez évben is így volt június 18–20. között: Pannonhalma és a közelebbi-távolabbi környék – a cseszneki vár, Bakonybél, Bakonyszentlászló, Mosonmagyaróvár – látnivalóinak felkeresésével tölthettünk el közösen pár napot.

A nagyon színes, gyerekek, felnőttek számára is izgalmas programot idén is Lupták György esperes szervezte meg. A gyönyörű apátság megtekintése után látványos tanösvény várt kicsikre és nagyokra, miközben voltak, akik megkóstolták a helyi borászat finomabbnál finomabb borait. Szállásunk a Szent Jakab Ház volt, amely talán sokkal inkább alkalmas ifjúsági szállásnak, de beigazolódtott a mondás: „Lakva ismerszik meg az ember” – merthogy a barakkszerű szobákon néha egyszerre négy család osztozott. Ez a fajta együtt lakás először kicsit mindenkit megdöbbenett, de elmondhatjuk, hogy mindenképpen érdekes élmény volt...

Bővelkedett „kalandokban” a második nap is. A reggeli áhítatot Lupták György a bakonyszentlászlói templomban tartotta. Megismerkedhettünk a hajlék történetével, majd a cseszneki várat néztük meg kitűnő idegenvezetéssel. Az ebédet már Bakonybélben fogyasztottuk el, ahonnan utunkat gumikerekes kisvo-

nattal folytattuk. Az erdei úton megnézhettük a Hubertlaki-tavat, és egy erdei vendéglőben még egy fagyira is volt idő. Innen indultunk vissza a Bakonybéli Trófeamuzeumba.

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A harmadik napon, mielőtt mindenki hazafelé vette volna az irányt, többen felkeresték a dunacsúni raftingpályát, megnézték az elterelt Dunát, valamint a bósi erőművet.

Ismét nagy élményt jelentettek nekem ezek a napok. Nemcsak a sokszínű, valóban színes program, hanem a találkozások öröme miatt is. Az természetes, hogy szolgatársaival szakmai dolgokról is beszélget az ember, de más minőségű találkozás ez, mint egy lelkészkonferencia, vagy akár amikor a munka forgatagában találkozunk egymással. Itt van lehetőség őszintén beszélgetni örömeinkről, nehézségeinkről. Van idő meghallgatni a másikat, akár egy pohár finom bor mellett. Van lehetőség kikapcsolódni, akár egy izgalmas tollasmeccsel vagy ping-pongcsatával.

Ezeknek a rekreációs napoknak a különlegessége, hogy ilyenkor találkozhatunk egymás családjával is. A házastársakkal, akik talán nem lelkészek, mégis ők adják a komoly háttérét a lelkész szolgálatának. Találkozhatunk egymás gyermekeivel, akik mint lelkészgyerekek speciális helyzetben vannak. Ezek a találkozások – hiszem, látom – nekik is fontosak.

Hálás vagyok ezért a három napért, a találkozásokért, a közösségért. Hála Istennek a szép időért és a számtalan megtapasztalt élményért!

■ HORVÁTH-CSITÁRI BOGLÁRKA

Evangélikus lelkész kapta a Szent László-díjat

A Szent László-napok nyitóeseményeként az ünnepélyes képviselő-testületi ülésen adta át a budapesti X. kerület, Kőbánya elismeréseit, kitüntetéseit D. Kovács Róbert Antal polgármester június 27-én a Körösi Kulturális Központ színháztermében. Szent László-díjban idén Kinczler Irén nyugalmazott evangélikus lelkész részesült.

Szent László-díj annak a természetes személynek adományozható, aki élete során munkásságával, kiemelkedő teljesítményével, megbecsülést kiváltó tevékenységével, példaértékű életútjával hozzájárult a kerület fejlődéséhez, gyarapodásához, és ezzel emelte Kőbánya hírnevét. A Szent László-díjjal Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat a díjazott életútját ismeri el.

D. Kovács Róbert Antal polgármester rövid ünnepi beszéde után került sor az elismerő címek, ágazati elismerések, a Kőbánya Szolgálatáért emlékérem, a Kőbányaért díj, a díszpolgári címek és a legmagasabb kőbányai elismerés, a Szent László-díj átadására.

„A kőbányai evangélikus közösség teljes szívből gratulál! Irénke néni szolgáló szeretetért generációk adnak hálát! Istenünk adjon neki jó egészséget, és töltsé be életét áldással! Irénke néni, őrizze meg humorodat, kedvességedet és bölcsességed Teremtő Istenünk!” – írták a gyülekezet Facebook-oldalán.

Kinczler Irént múlt év októberében egyháznak diakóniai életműdíjjal tüntette ki. Ennek apropóján dr. Fabiny Tamás elnök-püspök rádiós jegyzetében – a többi között – ekképp méltatta életútját: „Már kislányként kántorizált is az istentiszteleteken. Amikor Ungvárról a szovjet megszállás miatt az utolsó katonavonattal elmenekültek, lelke eltört, mint egy üvegdarab. Budapesten, Kőbányán leltek otthonra, ő aztán Sopronba jelentkezett az evangélikus teológiára. Tudta, hogy nőként nem lehet lelkész, de valamilyen módon az ő kicsi egyháznak akart szolgálni. Mélyen megérintette Luther Márton teológiája, középpontjában Jézus keresztségével. Vallotta és azóta is vallja: Krisztus áldozata nélkül nincs élet. A legkülönbözőbb egyházi munkákat elvállalta: gyerekekkel és fiatalokkal foglalkozott, betegeket látogatott, fordított, és egyháztörténeti munkákat írt. Egyháza nem becsülte meg eléggé, ezért világi állást kellett vállalnia. Ettől kezdve a napi munka után, sokszor éjszakába nyúlóan végezte az önzetlen szolgálatot. Hatvanévesen szen-

FOTÓ: BENKŐCZY PÉTER

telték lelkésszé. Közelről lehettem tanúja, milyen hitelesen prédikált. Soha nem menekült bele kegyes frázisokba, hanem megküzdött az evangélium hiteles továbbadásáért. Azzal sem törődött, ha összesúgtak a háta mögött, talán még flúgosnak is nézték. Most, élete alkonyán a kistarcsai szeretetotthonban él, de nem egyszerűen lakóként, hanem lelkészként és kántorként. Bizonyos értelemben már gondozásra szorul – ám ő maga igazi lelkigondozó.”

■ Forrás: Oszvald György / 10kerkult.hu; Evangélikus.hu

Zene és tánc a parókiaudvaron

Az OM Magyarország – az Operation Mobilisation elnevezésű nemzetközi felekezeti missziós szervezet magyarországi missziója – által támogatott turné keretében Szentendre, Szigetszentmiklós és Pápa után Balassagyarmaton az evangélikus parókia udvarára varázstól hamisítatlan „Ez az a nap!” hangulatot június 29-én Bill Drake egyesült államokbeli előadóművész és zenekara. Legacy – Örökség – című albumukat mutatták be.

A dalokat koreográfiával színesítették, és megindító személyes bizonyágtételek is elhangzottak. A helyi szervező Balassagyarmaton Rodák Róbert volt, aki a baptista egyház megbízásából civil foglalkozású hívőként végez gyülekezetplántálást a palóc fővárosban. Róbert lelkes tanulmányozója és elkötelezettje a Vertikális

Gyülekezet elnevezésű felekezeti keresztény mozgalomnak, amely Isten dicsőítését állítja középpontba. A megcsappanó létszámú egyházközösségek, az evangélium iránti lanyhuló érdeklődés korában nagyon fontos, hogy az egyes hívők – lelkészek és laikusok egyaránt – megmaradjanak személyes bizonyosságukban, és a kiábrán-

dító tapasztalatok, a megfáradás ellenére se veszítsék el elkötelezettségüket elhívó és küldő Uruk iránt. Ezek a kis lángok lehetnek jelzőtüzek a nehéz időkben utat keresők számára.

Róbert evangélikus családba született, konfirmált is. Élő hitre azonban csak később egy baptista közösségben jutott. Ikerestvére egy evangélikus gyülekezet felügyelője, ő maga pedig jó kapcsolatot ápol a családjával otthonukul választott város, Balassagyarmat evangélikus gyülekezetének lelkészével. A koncert is részben kettejük együttműködésének gyümölcse.

■ BARTHA ISTVÁN

A szeretet az igazság

Ez évben az Evangélikus Hittudományi Egyetem harmadéves teológushallgatói passiójátékukban Pontius Pilátusnak, a Jézus korabeli palesztinai helytartónak a szemszögéből dolgozták fel Krisztus szenvedéstörténetét *Mi az igazság?* címmel. Engem a passió megtekintése után hosszú idővel is foglalkoztat az igazság kérdése.

Evangélikusságunkat kezdettől jellemzi az Úr akarata szerinti igazság keresése. Az egyház reformációja is ezzel a mondattal kezdődik 1517-ben: „Az igazság szeretete indít minket arra...” (Luther: A 95 tétel bevezetése) Az igazság nagyon fontos az emberi együttélésben, mert ez a béke kulcsa! Az igazság összeköt, a hazugság pedig szétválaszt és szembeállít. Az igazság hiányának a szomorú következményeit tapasztalhatjuk meg személyes és közösségi életünkben, sőt még a nemzetek egymás közötti kapcsolataiban is, mert az igazság nélkülözhetetlen az élet minden területén.

Ma a világban sajnos igazságtalan nemzetközi gazdasági struktúrák vannak. Ettől feszül a világban észak és dél, kelet és nyugat ellentéte. Azon kellene fáradoznunk, hogy az élet feltételei biztosítva legyenek mindenkinek ott, ahol él. Hisz Isten jól alkotta meg ezt a világot, és ha az életfeltételeket meg tudnánk osztani egymás között, akkor jutna is, és maradna is mindenkinek szerzte a világon.

Szemléletesen mutatja ezt be az 1996-os világimanapra készült festmény, Sieger Köder *Misereor-Hungertuch* című alkotása. (Nagy méretű, hiteles másolata látható a balatonfüredi evangélikus gyülekezeti teremben.) A festmény jobb felső negyedében Krisztus átszögezett két kezével osztja a kenyeret a föld minden népéjéért és nemzetéért képviselőiknek, akik egy terített asztalnál foglalnak helyet, utalva ezzel arra, hogy nekünk is így kellene megosztani az életfeltételeket egymás között, akkor nem halnának éhen és szomjan naponta oly sokan szerzte a világon. De ezen a ponton is először nekünk, keresztényeknek kell bűnbánatot tartanunk, mert valójában a föld lakosságának egyharmadát kitevő kereszténység birtokolja az anyagi javak kétharmadát.

Örömdetes viszont az, hogy a keresztény egyházak mind segítőkészek.

SIEGER KÖDER: MISEREOR-HUNGERTUCH (RÉSZLET, 1996)

E helyen nem is lehet felsorolni az összes keresztény segítőt, az Ökumenikus Segélyszervezettől egészen a magyar misszionáriusokig.

Igazán megelégedett és boldog lehetne minden ember – szegények és gazdagok egyaránt –, ha megfogadva az Úr tanácsát, személyes és közösségi életünkben is a lelkiekre és nem az anyagiakra törekednénk. Isten ugyanis úgy teremtett minket, hogy az anyagi értékek, bármily nagyok is, nem tudják megelégtetni az embert, csak a lelki értékek. Ez teremtésbeli adottság. Bármennyire szeretne is ezen változtatni bármely kor embere, nem tud. Különbösen sem az a fontos, hogy nagy vagyunk legyen, hanem az, hogy a kevesen Isten áldása legyen.

Az említett festményt a megfeszített Krisztus alakja uralja, utalva ezzel arra, hogy az emberiség problémái csak krisztusi lelkülettel, a megfeszített Krisztus által oldódnak meg. Krisztus értünk hozott keresztáldozata pedig arról tanúsodik, hogy bár ítéletet érdemeltünk volna, Isten mégsem a törvény igazsága, hanem az ő szeretete szerint viszonyult

hozzánk. Vagyis Isten irántunk való szeretete többnek bizonyult igazságánál, jogos haragjánál! Mindebből megérthetjük, hogy értünk minden „elvégeztett”. A kegyelem, az áldás Isten részéről készen áll. Csak el kell fogadnunk. Csak élnünk kell vele!

Testvérek! Az igazság nem csupán Pilátus számára volt fontos kérdés, hanem a mi számunkra is élet és halál kérdése. Sőt az örök élet és örök halál kérdése! Ezért jó volna, ha Pilátus kérdésétől eljuttatnánk Jézus válaszáig, aki Jn 14,6-ban így szól: „Én vagyok az út, az igazság és az élet...” Út, amelyen járni lehet, amely Jézus Krisztus által az örök életre vezet el.

Segítsen bennünket az Úr Szentlelke által, és győzze meg kételkedő szívünket, hogy elfogadva Jézus kegyelmét, a szeretet, az igazság, az élet útját tudjuk választani. Isten akaratához kell tehát igazítanunk döntéseinket, egész életünket. Már itt a földön mielőbb rá kell lépünk az örök élet útjára. Bár készek lennénk erre mindnyájan!

■ RICZINGER JÓZSEF

nyugalmazott evangélikus lelkész

Elfogadott szerződéskonceptió

Ülésezett az országos presbitérium

Egyházunk országos presbitériuma a június 27-i ülésén – Lázár Zsolt esperes bevezető áhítata után – megtárgyalta és egyhangúlag elfogadta az egyház és a magyar állam között kötendő szerződés tervezetének koncepcióját. A tervezetet az országos felügyelő terjesztette elő; a benyújtandó szöveg végleges változatához az országos presbitérium tagjai megteszik a javaslataikat. A vita során világossá vált, hogy nagyobb teret kell kapnia a gyülekezetépítési szempontoknak, amelyek számos esetben megfelelnek a kormány településfejlesztési terveinek.

Igen tartalmas beszélgetés zajlott az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora, dr. Csepregi Zoltán által előterjesztett éves beszámolóval kapcsolatban is. A presbitérium tagjai elsősorban annak fontosságát emelték ki, hogy az egyetem minél inkább váljon részévé az egyházi közéletnek; amennyire csak lehet, legyen az evangélikus intellektuális párbeszéd helyszíne, motorja. Ez a szempont az ülés egy későbbi szakaszában, a Lelkészakadémia működéséről egyeztetve is felmerült.

A testület elvi döntéssel támogatta a Diakóniai Intézet létrehozását az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, és elfogad-

ta az intézmény szenátusának kezdeményezését dr. Hafenschner Károly egyetemi tanári kinevezéséről.

Döntött az országos presbitérium az oktatási terület építési beruházási kérelmeiről, helyben hagyva a nevelési-oktatási bizottság és a gazdasági bizottság előzetes javaslatait. Határozott továbbá a budapesti Evangélikus Középszkolai Kollégium vezetőjének személyéről: a feladatot a jövőben Kecskeméti Szilvási Zsuzsanna látja el. A presbiterek további öt évre megerősítették tisztségében Barthel-Rúzsa Zsoltot a Luther Kollégium vezetőjeként.

Megköszönve munkáját az országos iroda diakóniai osztályának élén, Buda-Namáriát az országos presbitérium megválasztotta a Sztelho Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat vezetőjének, egyidejűleg az osztályvezetői pozícióra elfogadta Kelemen Anna kinevezését. Döntés született diakóniai intézményeink informatikai fejlesztésének elvi támogatásáról is.

Egyházzenei kérdések kapcsán a presbiterek – egy korábbi zsinati döntésre is utalva – szót emeltek az evangélikus iskoláinkban folyó zenei nevelés evangélikus jellegének erősítéséért, valamint döntést hoztak arról, hogy – feladatkörének bővítésével – Bence Gábort hívják meg az Evangélikus Kántorképző Intézet vezetői állására.

A presbiterek a június 27-i ülésen tájékoztatást kaptak a lelkeszi, illetve a hitoktatói életpályamodell megvalósulásának állásáról, és elfogadták a szükséges szabályrendelet-módosításokat.

■ KRÁMER GYÖRGY

Templom-újraszentalés Szentetornyán

A Békés megyei Szentetornya evangélikus templomát tavaly újítták fel. A munkákra 14,8 millió forint támogatást kapott az egyházközség az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárságától az egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások támogatása keretében. Az önkormányzat félmillió forinttal segítette a helyi védettség alatt álló épület felújítását.

A templom 1931-es megépítése óta ez volt az első rekonstrukció. Az épület homlokzatát helyreállították, visszakapták az eredeti színeket, amelyek az évtizedek alatt kifakultak. A templombelső tizenöt éve újult meg, azt most nem kellett renoválni.

A május 19-i újraszentalési ünnepen tartott istentiszteleten Kondor Péter evangélikus püspök hirdetett ígét. A „legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói” (Jak 1,22) gondolatkör kapcsán kiemelte: a szavak képesek elcsendesíteni vitákat, a szétszórtságban élő híveket képesek összekovácsolni nemzedékről nemzedékre. Az istentisztelet ünnepi

közgyűléssé alakult, Orbán Viktor miniszterelnök köszöntőlevelét is felolvasták, a hívek közül pedig külön köszöntötték a kilencvenhat éves Szabó Józsefnét, hiszen ő ott volt a templom elkészültét követő felszenteléskor is.

A templom és a gyülekezet történetéről Koszorus Oszkár nyugalmazott felügyelő, helytörténész, díszpolgár személyes kötődéséről is mesélt: édesapja 1938-ban érkezett Szentetornyára, itt szolgált lelkészként, a család itt élt tizennégy éven át. „Nyolcvannyolc év után ismét a templom korabeli szépségében gyönyörködhetünk” – tette hozzá Koszorus Oszkár.

FOTÓ: FÜR HENRIK

A program keretében volt zenés szolgálat az alsószolcai methodista zenekar jóvoltából, majd megkoszorúzták a gyülekezeti ház falán található emléktáblát.

■ CSETE ILONA
Forrás: Beol.hu

72 óra: elindult a regisztráció

A 72 óra kompromisszum nélkül elnevezésű, háromnapos önkéntes ifjúsági akciót tizenkettedik alkalommal rendezi meg a három történelmi keresztény egyház október 10–13. között. Az akció a magyarországi és a határon túli magyar fiatalokat egyaránt hívja, hogy együtt tegyenek másokért, környezetükért, segítsenek ott, ahol szükség van rájuk. A 72 óra honlapján már elindult a regisztráció.

A vállalkozó önkéntesek, iskolai csoportok, közösségek három napon át teljesíthetnek közhasznú feladatokat: részt vehetnek intézmények, játzóterek felújításában, erdőt takaríthatnak, szociális segítségnyújtást végezhetnek, kulturális műsorokat szervezhetnek különböző közösségeknek, például fogyatékkal élőknek, időseknek.

Kiemelten kéri a szervezők a pedagógusok segítségét a rendezvény hírének terjesztésében, hogy iskolákban minél több diák bekapcsolódjon az önkéntes akcióba; a tevékenységek iskolai közösségi szolgálatként is végezhetőek.

A szervezők nyár végéig még várják önkéntes szervezők jelentkezését is helyi koordinátori, helyi szervezői és segédszervezői feladatokra.

A 72 óra kompromisszum nélkül célja felhívni a társadalom figyelmét a fiatalok erejére, elkötelezettségére, lelkesedésére és segítőkészségére. Az akció évről évre hét–kilencezer fiatalot mozgat meg, akik országsszerte akár több mint négyszáz önkéntes projektben vesznek részt. Az akció „Több vagy, ha adsz!” jelmondata rávilágít, hogy az akció szervezői és résztvevői számtalanszor megtapasztalhatták az elmúlt években: amikor önzetlen segítségnyújtásra vállalkozunk, mindig képesek vagyunk többet adni, mint gondoltuk volna.

A szervezők reményei szerint idén is csaknem tízezer fiatal válaszol az akció idején bibliai mottójának felhívására: „...szereteten szolgáljatok egymásnak.” (Gal 5,13)

■ Forrás: 72ora.hu

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek

(f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem

(tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate

(ezsu@lutheran.hu),

KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus

(eleonora.kovacs@lutheran.hu),

STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA – Életem igéje,

Tallózó (evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu),

1085 Budapest, Üllői út 24.

Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518

- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója

(balint.antal@lutheran.hu)

- Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.*

(2600 Vác, Nádas utca 2.) • www.mondat.hu

- Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ

- Árusítja a kiadó.

- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési

ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt.

Hírlapüzletgép telefonszámán:

06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.

- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön

(illetve Románia és Szlovákia területén)

negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy

évre 15 600 Ft, más európai országba egy

évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi

országba egy évre 61 400 Ft (195 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező

lemondásokat tudjuk az azt követő hónap

elsőjével regisztrálni, ellenkező esetben még

egy hónapig jár az újság.

- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg

és nem küldünk vissza.

- Címlapfotó: KIRCHENTAG.DE

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Édesatyánk! Hálát adunk neked, hogy megszólítottál bennünket. Oly sokféle módon érsz utol bennünket. Vannak, akiket kiskoruktól kezdve áldottál meg benned bízva szülőiddel, akik bizonyosságot tettek gondviselő szeretetük mellett rólad. És vannak, akiket életük egy állomásán ragadtál meg Szentlelkeddel, hogy Krisztust követő keresztényeké legyenek.

Hálát adunk neked azért is, hogy családjaink és a bennünket megszólító bizonyosságtévők mellett minket is küldesz arra, hogy Fiadról szavainkkal, tetteinkkel és egész életünkkel valljunk. Add, hogy ne bátortalanul, kifogásokat keresve induljunk el ezen az úton, hanem tudva, hogy nincs elég erőnk, Szentlelkedért könyörögve beszéljünk megváltó szeretetedről.

Könyörgünk azokért, akik csak érezni akarják szeretetedet, de nem értik, hogy a te ügyed nem egyszemélyes, hanem Szentlelkeddel egyházad közösségébe hívtál el. Így gondolunk azokra, akik nemrég konfirmáltak. Add, hogy ők is, és családjaik is megmaradjanak életet adó közösségekben, a gyülekezetben.

Könyörgünk egyházadért szerte e világon. Sokszor bukunk el, sokszor leszünk gyengévé hangzatos, divatos gondolatokat, eszméket követve, és közben nem tudunk valóságos utakat mutatni utat kereső testvéreinknek hozzád. Kérünk, tedd hitelessé és krisztusivá beszédünket, bizonyosságtételünket, hogy benned éljék meg az élet valóságát.

Légy azokkal, akik betegek, akik az élet buktatói, próbatételei között megrekedtek, és talán félnek attól, amit a holnap hoz. Add, hogy ne csak szavakkal, hanem jelenlétünkkel és hitünkkel tudjuk vigasztalni, erősíteni őket.

Hallgass meg, Urunk, és tégy minket eszközeiddé, hogy minél többen ismerjék meg mindent meghaladó szeretetedet. Krisztusért kérünk. Ámen.

Szentháromság ünnepe után 5. vasárnap

Lk 9,57-62

Valakivé válni

Gyere fel! Gyere le! Egy kirándulás alkalmával történt. Megmászunk egy hegyet, felmentünk a kilátóba, hogy gyönyörködjünk a tájban – és odafönt vettem észre, hogy egyik gyermekem lent maradt. Fentről kiabáltam neki: „Gyere fel, mert csodálatos a kilátás!” De ő nem jött. Csak állt ott. Hiába kiabáltam, hogy páratlan az élmény, nem érdemes kihagyni, ha már ilyen sokat másztunk. Nem jött, meg se mozdult.

Azt mondta, hogy fél, és csak akkor jön fel, ha lemegyek érte. Dühösen, morogva, de lemásztam érte, és úgy értünk fel ketten, hogy ő ment elől, én utána. Egyedül nem tudta legyőzni a félelmét, de ebben a szoros követésben már meg tudta csinálni, hogy felmenjen oda, ahova érdemes felmászni. Ott voltam mögötte, érezte a bátorító jelenléteimet.

Jézus követésének drámájában is valami hasonlót vélek felfedezni. Fel akarok mászni a jézusi magaslatokba, jó lenne ott körbenézni, át szeretném élni az arcomba csapó friss szelet, de félek. Félek az elmúlástól, az egzisztenciális kiszolgáltatottságtól, a családi kapcsolataim elvesztésétől. S talán pont ez a bizonytalanság kell ahhoz, hogy „le tudjam hívni” a Mestert: jöjj, Uram!

A Mester követi a tanítványt. A Jézus-követés példázatának *Lukács evangéliumában* van egy számomra izgalmas oldala. Nem csupán arról szól ez a példázat, hogy valaki követni akarja a Mestert, és tanítvány akar lenni, ennek érdekében bátor kijelentéseket tesz. Azt gondolom, hogy nem csupán egy személyes döntés, elhatározás, hit vagy meggyőződés áll a háttérben, amikor egy-egy ember Jézus követője lesz. Sokkal inkább érzem a történetből Jézusnak a személyes mellénk állását.

A követés lényege itt az, hogy a Mester követi a tanítványt, ő lép oda hozzá! Ő lép oda hozzád. Ő áll oda, a hozzászegődő élete mellé, és nem fordítva. S ez döntő és bátorító a követés és elhagyás határmezsgyéjén zarándokoló ember számára, mert pontosan így tud szembenézni a félelmeivel. Így kapja meg a szükséges bátorítást.

A követés stratégiája. Jézus megértette a követés és vezetés stratégiáját. Ennek a stratégiának a lényegét úgy tudnám megfogalmazni, hogy csak akkor lehetséges egy embert megérte-

ni, ha a másik átéli, hogy a társa mellette van, hogy követi őt, mégpedig abban az életállapotban, érzésvilágban, amelyben éppen van. A követésnek nem létezik tiszta lélekállapota vagy pillanata. Jézus az adott érzéseinkben és lelkiállapotunkban talál ránk. Így lehetünk a „valaki”-ből tanítványok, a követettből megérintettek, amint az *akolúteó* görög ige jelentése is kifejezi:

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

„megért, csodálkozik, kísér, követ”. Csak megértve tudlak követni, és követővé is úgy válhatok, ha átélem, hogy megértetek.

Egyszerre élhetjük át Jézus mellett, hogy követjük őt, de ő kísér is bennünket. Ma Jézus mondja nekünk: „Követlek, akárhova mégy”, veled vagyok, kísérlek, akárhonnét jöttél, melletted vagyok, akármit cipelsz is magaddal. A mi Jézust követő életünk is Jézus megértéséből és mellénk állásából fakadhat. „Kövess engem!”

■ CZÖNDÖR ISTVÁN

Imádkozzunk! *Uram, köszönöm, hogy társam vagy életem útján. Hálás vagyok, hogy úgy követhetlek téged, hogy érzem: mögöttem, mellettem és előttem vagy. Vezetsz, támogatsz, de megengeded az önálló lépéseket is. Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (július 21.) *Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.* 1Kor 13,13 (Hós 6,6; Lk 5,1–11; 1Kor 1,18–25; Zsolt 119, 89–96) A gyerekek szeretnek építőkockával játszani. Felnőttként már a saját életünk kis kockáiból próbálunk hol így, hol úgy építkezni. Saját döntésünk az, hogy mit tartunk fontosnak, vagyis beépítésre szükségesnek. Ha a hit adja a kitartást, a remény a szükséges lendületet, a kötőanyag pedig a szeretet lesz, akkor biztosak lehetünk abban, hogy életünk alapjai rendben vannak. Aki ezekre alapoz, az megmarad, mert a biztosra alapoz, Isten szeretetére, amelyet Jézus Krisztus által ismerhetünk meg.

Hétfő (július 22.) *De kívánjuk, hogy közületek mindenki ugyanazt az igyekezetet tanúsítsa mindvégig, amíg a reménység egészen be nem teljesedik.* Zsid 6,11 (Ézs 26,3; Gal 1,13–24; Mt 5,33–37) Isten nem korlátozni akar, hiszen akkor nem az örök életre hívna el minket. Számunkra az üdvösség beteljesedése Istennél, az ő kegyelmében valósul meg Jézus Krisztus által, mi pedig erre a reménységre érezhetjük magunkat mindvégig elhívva. Igyekezni tehát már csak azért is érdemes, mert tudjuk, a beteljesedés valóság, a remény nem szégyenít meg, és a kitartás békét hoz. Az igenünk így lesz igenné – az Isten akarata szerint.

Kedd (július 23.) *Jézus így szólt a tanítványokhoz: Bízatok, én vagyok, ne féljete!* Mt 14,27 (Zsolt 130,1–2; Róm 9,14–23[24–26]; Mt 5,38–48) A kilátástalanság maga a mélység, amely fölött a tanítványok Jézussal hajóztak: hullámok is jöttek, ellenszél is támadt, és mintha mindenféle gondolat is rettentette volna őket. Jézus az ilyen mélységek és nehézségek között is azt várja, hogy rá figyeljünk. Lássuk meg, hogy ő az, akihez szólni kell és érdemes, tőle jön igazi segítség. A stressz, a magány, az elszigetelődés, a kudarc, az irigység, az elutasítás a mélység felé, fölé és bele a mélységbe húz minket, de Jézussal a bizalmat, az elfogadást, a feloldozást és a megváltást találjuk meg.

Szerda (július 24.) *De én az Urat várom, szabadító Istenemben reménykedem: meg is fog hallgatni Istenem!* Mik 7,7 (Róm 5,5; Ez 2,3–8a; Mt 6,1–4) Az ember mindig többet érez és többet tud annál, mint amit ki tud mondani. Nem is kell mindent kimondanunk, szavakba öntenünk: mert jobb a csendes reménység, mint a harsány önteltség; jobb a reménytelen várakozás, mint az elbizakodott „élményhajhászás”. A mi reménységünk attól

van, aki Éltre hívónk, Megváltónk és Megszentelőnk. A mi szabadulásunk attól van, aki ismeri emberlétünk mélységeit és magasságait, macacsságait és konokságait. Ő hallgatja meg könyörgéseinket, és ő tudja még azt is, ami titokban történik.

Csütörtök (július 25.) *Hit által értjük meg, hogy a világokat Isten szava alkotta, úgyhogy a nem láthatókból állt elő a látható.* Zsid 11,3 (Jób 38,4a.11; ApCsel 15,4–12; Mt 6, 5–15) Meggyőződésünk és hitbeli ragaszkodásunk teljesen elégséges ahhoz, hogy elfogadjuk: vannak dolgok, amelyek fölött az embernek nincs hatalma, sem befolyása. A világ nagy kérdéseiben csak az kap lelki nyugalmat, aki a felfoghatatlan és a logika síkján kevésbé érthető dolgok mögött megérzi: van Valaki, aki életünknek teret és időt ad; Valaki, aki látható dolgok mögött ott van a láthatatlanban. Ám van, amivel nem érdemes viaskodni: az emberi indulatok és büszkeség hullámaival, mert nem ezek vezetnek Isten országába, hatalma és dicsősége felé.

Péntek (július 26.) *Jézus mondja: Mert nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket.* Mt 9,13b (Zak 1,3; 2Kor 12,1–10; Mt 6,16–18) Mire van szüksége egy magát tökéletesnek mondónak? Semmire, hiszen úgy gondolja, ő a tökéletes. Nincs szüksége arra, hogy érezze a békesség, a szeretet, a bátortás, a jókedv, a remény, a megértés, a hit, a nyugalom, a nevetés, a megbocsátás, a türelem egy-egy pillanatát. Ha valaki ezek közül csak egynek is örülni tud, és hálával fogadja, az Jézus hívásának tesz eleget. Aki magával van eltelve, az nem is érzi, mennyire szüksége van Jézus közelségére. Aki megérzi önnön erőtlenségét, megtapasztalhatja: nem vagyunk sem igazak, sem tökéletesek, de annál inkább Istenre szorulók.

Szombat (július 27.) *Így fognak visszatérni azok, akiket az Úr kiváltott [...], boldog örömben lesz részük, a gyötrelmes sóhajtozás pedig elmúlik.* Ézs 51,11 (1Thessz 4,17; Fil 3,12–16; Mt 6,19–24) Vannak, akik sóhajtoznak: túl fiatal vagyok, túl öreg vagyok, túl elfoglalt vagyok, túl fáradt vagyok, túl ez, túl az. Mikor jön el az a pillanat, amikor elégedettség lesz a szívükben? Mindig lesz kifogás, mindig lesz „mammon”? Visszatérni azt is jelenti, túl lenni valamin. Oda kell eljutni tehát, ahol talán már jártunk, csak éppen figyelmen kívül hagytuk. A visszatérés azt jelenti, kapunk egy újabb esélyt arra, hogy megéljük kiváltságunkat, felfedezzük az elvesztett jó dolgokat, hogy újra próbálkozzunk hinni, bízni, örülni, megbocsátani és a bocsánatot elfogadni – Jézusban!

■ SELMECZINÉ FÜZÉKOVÁ DIANA

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

KÖNYVAJÁNLÓ

„Menj, és nézd meg, jól vannak-e testvéreid és a nyáj!” (1Móz 37,14)

A kötetek **olvasmányosan és emberközeli módon** mutatják be Fabiny Tamás püspök **ökumenikus szolgálatát**. A HARMADIK, BEFEJEZŐ KÖTET ELŐKÉSZÜLETBEN VAN.

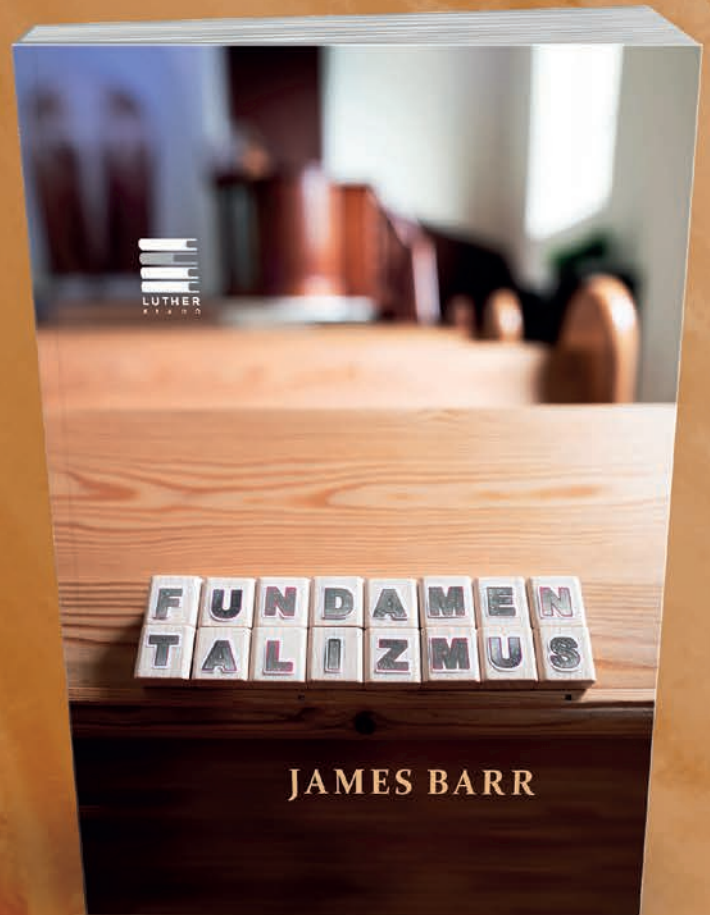
KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.
bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

MEGJELENT!

A biblikus tudományok
modern, kritikai
módszereibe való
hasznos bevezetés.

JAMES BARR

FUNDAMENTALIZMUS

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.
bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.